

Agatha
Christie
SMRT
v oblacích

CESKOSLOVENSKÝ
SPISOVATEL
EDICE
SPIRÁLA

L-BAAI

AGATHA CHRISTIE

SMRT V OBLACÍCH

© Agatha Christie, 1935
Translation © Eva Ruxová, 1991

OCR – Scaniac
1. korektura – Scaniac – 03/2003

1. KAPITOLA

Z Paříže do Croydonu

Zářijové slunce horce pražilo na letiště Le Bourget, když cestující přecházeli letištní plochu a nastupovali do dopravního letadla Prometheus, které mělo za několik minut odletět do Croydonu.

Jane Greyová byla mezi posledními, kdo nastoupili a zaujali svá místa. Měla sedadlo číslo 16. Část cestujících už prošla prostředními dveřmi kolem maličké kuchyňky a dvou toalet do přední části letadla. Většina lidí už seděla. Na protější straně chodbičky zněl hlučný hovor, v němž převládal ostrý pronikavý ženský hlas. Jane maličko zkrivila rty. Zнала moc dobře tenhle druh hlasu. „To je zvláštní, má drahá - neměla jsem ani ponětí. Kdeže říkáte? V Juan les Pins? Ach ano... Ne - já v Le Pinet. Ano, pořád ti samí známí... Ale samozřejmě, sedneme si k sobě. Cože, to nejde? Kdo? Ach ano, rozumím...“

A pak mužský hlas - zdvořilý, s cizím přízvukem: „S největší radostí, madame.“

Jane kradmo mrkla tím směrem.

Malý starší pán s velkými kníry a vejčitou hlavou, který seděl přes chodbičku vedle Jane, se zdvořile stěhoval ze svého místa.

Jane natočila trochu hlavu a uviděla ty dvě ženy, jejichž nenadálé setkání přimělo neznámého pána k onomu zdvořilému gestu. Zmínka o Le Pinet vzbudila její zvědavost, protože tam také byla.

Pamatovala se velmi dobře na jednu z těch žen - pamatovala se, jak ji viděla naposled - u stolu, kde se hrál baccarat a kde se její drobné ruce svíraly a rozvíraly a její jemně naličená tvář jak z drážďanského porcelánu se střídavě rděla a bledla. Jane si myslela, že by si dovedla vzpomenout na její jméno, kdyby se trochu namáhala. Janina přítelkyně je vyslovila, když jí před časem o té ženě řekla: „Je to pérka, ale ne z těch opravdických - bývalá sboristka.“

Z Maisina hlasu znělo hluboké pohrdání. Maisie sama byla masérka, měla výborné místo, kde zbavovala zákaznice přebytečného tuku.

Ta druhá žena, pomyslela si Jane, když šla kolem, je „opravdická“. „Aristokratka s typickou dlouhou koňskou tváří“ odhadla ji Jane, ale hned zapomněla na obě ženy a soustředila se na výhled na letiště, který jí nabízelo okénko. Stály tam kolem různé další stroje. Jeden z nich vypadal jako veliká kovová stonožka.

Jediné místo, kam se umíněně rozhodla se nepodívat, bylo před ní, kde na protějším sedadle seděl mladý muž. Měl na sobě barvínkově jasně modrý pulovr. Byla rozhodnuta se nad pulovr nepodívat, mohla by se střetnout s jeho očima, a to nechtěla.

Mechanici pokřikovali francouzsky - stroj řval - tišil se - znovu se rozeřval - špalky byly odstraněny letadlo nastartovalo.

Jane zalapala po dechu. Byla dosud schopna pocítit vzrušení, byl to teprve její druhý let. Vypadalo to - vypadalo to, jako by museli najet do té ohrady - ne, vznesli se nad zem - stoupali - stoupali - vznášeli se - a Le Bourget byl pod nimi.

Poslední spoj do Croydonu odlétal. V letadle bylo jedenadvacet cestujících, deset v předním oddělení, jedenáct v zadním. Dva piloti a dva stevardi. Zvuk strojů byl obrátě tlumen. Nebylo zapotřebí dávat si do uší vaty. Přesto bylo hluku dost a ten odrazoval od hovoru a vybízel k přemýšlení.

Letoun se hřmotně hnal nad Francií k Lamanšskému průlivu a cestující v předním oddělení se zabývali různými myšlenkami.

Jane Greyová si myslela: „Nepodívám se na něj... Nepodívám... Bude mnohem lepší, když se nepodívám. Najdu si něco, nač bych mohla myslet - to je vždycky ten nejlepší způsob. To mě uklidní a zabaví. Začnu od začátku a všechno si to projdu.“

Rázně v duchu přeskočila k tomu, co nazvala začátkem, k zakoupení losu. Byla to marnotratnost, ale byla vzrušující.

A bylo z toho spousta smíchu a škádlivého hovoru v kadeřnickém závodě, kde byla zaměstnána s ještě pěti jinými děvčaty.

„Co uděláš, když vyhraješ, drahoušku?“

„Já vím, co bych udělala.“

Plány - vzdušné zámky - žertování.

Nevyhrála první, velkou cenu - ale vyhrála sto liber. Sto liber.

„Polovinu utrat', drahoušku, a polovinu si nech na zlé časy. Člověk nikdy neví.“

„Na tvém místě bych si koupila kožich - ale nějaký opravdu prima.“

„A co takhle zábavná cesta po moři?“

Jane při pomýšlení na cestu po moři zaváhala, ale nakonec zůstala věrná svému prvnímu nápadu. Týden v

Le Pinet. Tolik jejích zákaznic odjíždělo do Le Pinet nebo se právě z Le Pinet vracelo. Zatímco její obratné prsty přihlazovaly a upravovaly vlasy a ústa mechanicky vyslovovala obvyklé fráze:

„Počkejte, jak dlouho je to, co jste měla trvalou, milostivá?“

„Máte tak vzácný odstín vlasů, milostivá.“

„To jsme měli letos krásné léto, že, milostivá?“, myslela si Jane: „Proč bych u čerta nemohla taky jet do Le Pinet?“ No a teď mohla.

Oblečení nebylo problém. Jane jako většina děvčat zaměstnaných v módních podnicích dokázala za směšně malou částku vytvořit báječný dojem elegance. Nehty, nalíčení a účes, všechno bylo bezvadné.

Jane jela do Le Pinet.

Bylo možné, že se teď deset dní v Le Pinet scvrklo na jednu příhodu?

Na příhodu u stolu s ruletou. Jane si povolila na každý večer určitou částku na hraní. Stanovenou částku, kterou nesměla překročit. Navzdory rozšířené pověře neměla na začátku štěstí, víc prohrávala než vyhrávala.

Doposud sázela opatrně, na barvu nebo na dvanáct čísel v řadě. Ted' čekala s žetony v ruce. Dvě čísla, na která nikdo nevsadil, byla pětka a šestka. Měla by vložit svou poslední sázku na jedno z těch čísel? A na které? Na pětku, nebo na šestku. Na které spíš?

Pětka - pětka vyjde, říkalo jí tušení. Kulička se roztočila. Jane natáhla ruku a položila sázku na šestku. Právě včas. Ona a hráč proti ní vsadili zároveň. Ona na šestku, on na pětku.

„*Rien ne va plus*,“ řekl krupiér. Kulička zacinkala, zastavila se.

„*Le numéro cinq, rouge, impair, manque.*“

Jane málem brečela trpkým zklamáním. Krupíér smetl žetony a vyplatil výhry. Muž naproti ní řekl: „Nevezmete si svou výhru?“

„Svou?“

„Ano.“

„Ale já vsadila na šestku.“

„Kdepak. Na šestku jsem vsadil já a vy na pětku.“ Usmál se. Byl to velmi přitažlivý úsměv. Bílé zuby v hodně opálené tváři, modré oči, krátké kadeřavé vlasy.

Jane, věříc jen zpola, sebrala výhru. Byla to pravda? Sama si nebyla jistá. Možná že známky na pětku opravdu položila. S pochybami se podívala na neznámého a ten se na ni usmál.

„Tak je to správně,“ řekl. „Necháte tu výhru ležet a shrábne ji někdo jiný, kdo na ni nemá právo. To je starý trik.“

Pak přátelsky pokývl hlavou a odešel. To bylo od něj také hezké. Jinak by mohla mít podezření, že jí nechal výhru, aby navázal známost. Ale k tomu druhu mužů nepatřil. Byl milý... (A teď seděl proti ní.)

A bylo po všem - peníze utraceny - poslední dva dny strávené v Paříži, které ji dost zklamaly, také uplynuly - a teď se na zpáteční letenku vrací domů.

A co dál?

„Dost,“ řekla si Jane v duchu. „Nemysli na to, co bude dál. Z toho je člověk jen nervózní.“

Ty dvě ženy ustaly v hovoru.

Pohlédla přes chodbičku. Žena připomínající figurku z drážďanského porcelánu podrážděně vykřikla a prohlížela si zlomený nehet. Zazvonila, a jakmile se objevil stevard v bílém saku, řekla:

„Pošlete mi mou komornou. Je v druhém oddělení.“

„Ano, milostivá.“

Velmi uctivý a svižný stevard zase velmi rychle zmizel. Za chvíli se objevila tmavovlasá Francouzka v černých šatech, nesla malou skříňku na klenoty. Lady Horburyová jí francouzsky přikázala:

„Madeleine, chci to pouzdro z červeného marokénu.“ Dívka prošla chodbičkou na samý konec oddělení, kde ležely na hromadě nějaké pokrývky a krabice, a vrátila se s červeným necesérem.

Cicely Horburyová si jej vzala a děvče propustila. „V pořádku, Madeleine. Nechám si ho tady.“ Komorná zase odešla. Lady Horburyová otevřela necesér, jehož vnitřek byl krásně vykládaný, a vyndala si pilník na nehty. Pak si dlouho a vážně prohlížela obličej v malém zrcátku, trochu se přišlechtila - přepudrovala, přetřela rty růží.

Jane opovržlivě ohrnula rty a zabloudila pohledem dál. Za oběma ženami seděl malý cizinec, který popustil své místo té aristokratické ženské z venkova. Byl celý zachumlaný do nadbytečných šál a vypadal, že pevně spí. Pod pátravým pohledem Jane otevřel oči, na okamžik se na ni podíval a pak je zase zavřel.

Vedle něho seděl vysoký šedovlasý muž s tváří, z níž vyzařovala autorita. Měl před sebou pouzdro s flétnou a s láskyplnou péčí leštil nástroj. Zvláštní, pomyslela si Jane, na hudebníka vůbec nevypadá - spíš na právníka nebo na lékaře.

V další řadě seděli dva Francouzi, jeden vousatý a druhý o hodně mladší - možná syn. Hovořili a vzrušeně gestikulovali.

Na její straně překážel Jane ve výhledu muž v modrém pulovru, muž, na kterého se z nějakého nesmyslného

důvodu rozhodla nedívat. „Je hloupé cítit takové vzrušení. Jako by mi bylo sedmnáct,“ pomyslela si znechuceně.

Norman Gale naproti ní si myslel: „Je hezká - opravdu hezká... Pamatuje si mě dobře. Vypadala tak zklamaně, když krupiér smetl její sázku. Stálo za to vidět její radost, když myslela, že vyhrála. To jsem sehrál dobře... Je velmi přitažlivá, když se usmívá - ta nemá parodontózu - to jsou zdravé dásně a dobré zuby... Hrome, jsem z ní celý pryč. Klid, chlapče, klid...“ Stevardovi, který vedle něho postával s jídelním lístkem, řekl: „Vezmu si studený jazyk.“

Hraběnka Horburyová si myslela: „Panebože, co budu dělat? To je pekelný malér - pekelný malér. Z toho je podle mě jediné východisko. Jen kdybych měla tu kuráž. Svedu to? Svedu se z toho vylhat? Mám nervy nadranc. To dělá ten koks. Proč jsem ho vůbec začala brát? Vypadám v obličeji hrozně, prostě hrozně. Je to tím horší, že je tu ta potvora Venetia. Vždycky se na mě dívá, jako kdybych byla prašivá. Chtěla Stephena pro sebe... No, ale nedostala ho! Ten její dlouhý ksicht mi jde na nervy. Má ho zrovna jako kůň. Nenávidím tyhle venkovské aristokratky. Panebože, co budu dělat? Musím se rozhodnout. Ta stará mrcha to myslela doopravdy...“

Hmátla do kabelky pro cigaretové pouzdro a chvějícíma se rukama zasunula cigaretu do dlouhé špičky. Blahorodá Venetia Kerrová si myslela: „Mizerná děvka, nic jiného není. I kdyby dělala dobrotu, je děvka do morku kostí. Chudák Stephen... Kdyby se jí tak mohl zbavit...“

Také sáhla po pouzdru s cigaretami a připálila si zápalkou, kterou jí Cicely nabídla.

„Promiňte, dámy, ale tady se nesmí kouřit,“ napomenul je stevard.

„K čertu!“ ulevila si Cicely Horburyová.

Monsieur Hercule Poirot si myslel: „Ta děvenka naproti s tou energickou bradičkou je hezounká. Copak ji asi trápí? Pročpak si umínila, že se nepodívá na toho pěkného mladíka proti sobě? Je si moc dobře vědoma, že ho má naproti, a on také kouká jen na ni...“ Letadlo trochu kleslo. „*Mon estomac*,“ pomyslel si Hercule Poirot a odhodlaně zavřel oči.

Dr. Bryant vedle něho hladil nervózníma rukama flétnu a myslel si: „Nemůžu se rozhodnout. Prostě se nemůžu rozhodnout. Tohle je rozhodující chvíle v mém životě... Něžným, láskyplným pohybem vytáhl nervózně flétnu z pouzdra... Hudba... V hudbě je únik od všech starostí. Se slabým úsměvem pozvedl flétnu ke rtům a zase ji položil zpět. Vedle něho malý chlapík s kníry pevně spal. V jednu chvíli, kdy se letadlo trochu zakymácelo, jasně zezelenal... Dr. Bryant byl rád, že jemu samému se ve vlaku, ani na lodi, ani v letadle nikdy špatně nedělalo.

Monsieur Dupont *loére* se rozčileně otočil k synovi a křičel:

„Žádné pochybnosti. Všichni se mýlí - Němci, Američani, Angličané! Určují dobu vzniku prehistorického hrnčířství úplně mylně. Vem si například samarkandské hrnčířské výrobky...“

„Musíš brát v úvahu všechny prameny. Je tu Tall Halaf, a Sakje Geuze...“

Zabrali se do debaty.

Armand Dupont prudkým škubnutím rozevřel odřenou aktovku.

„Vezmi například tyhle kurdské dýmky, jak je dnes dělají. Ornamenty na nich jsou téměř přesně takové jako na nádobách z doby před pěti tisíci lety před naším letopočtem.“

Udělal výmluvné gesto a téměř smetl podnos, který stevard před něj pokládal.

Pan Clancy, spisovatel detektivních románů, vstal ze svého sedadla za Normanem Galem a kráčel na konec oddělení. Z kapsy svého nepromokavého pláště vytáhl jízdní řád, aby složitě zastřel účel svého odskočení, a zase se s ním vrátil.

Pan Ryder na sedadle za ním uvažoval: „Musím to nějak udělat, ale nebude to lehké. Nevím, jak seženu peníze na příští dividendy. Když dividendy nevyplatíme, bude to mela... Zatracená situace!“

Norman Gale vstal a šel k toaletám. Jakmile odešel, Jane vytáhla zrcátko a pečlivě si prohlížela obličej. Dokonce si přepudrovala nos a přetřela si tváře růží. Stevard před ní postavil kávu. Vyhlédla z okna a viděla, jak se dole leskne Lamanšský průliv.

Panu Clancymu kolem hlavy zabzučela vosa, právě když hledal vlak stavící v 19.55 v Cařibrodu, a on se po ní roztržitě ohnal. Vosa odletěla a začala kroužit kolem šálků s kávou obou Dupontů. Jean Dupont ji obratně zabil. Cestující se zase uklidnili. Hovor ustal, ale myšlenky se ubíraly volným chodem dál.

Paní Giselle na místě číslo dvě na konci řady sedadel přepadla hlava dopředu. Budila dojem, že spí. Ale nespala. A také nemluvila, ani nepřemýšlela.

Madame Giselle byla mrtvá...

2. KAPITOLA

Objev

Henry Mitchell, starší z obou stevardů, chodil rychle od stolku ke stolku a předkládal účtenky. Za půl hodiny budou v Croydonu. Shraboval bankovky a mince, ukláněl se a říkal: „Děkuji, pane, děkuji, madame.“ U stolku, kde seděli oba Francouzové, musel minutu nebo dvě čekat, protože si horlivě vykládali a mávali rukama. A stejně od nich žádná velká diškrece nekápne, uvažoval mrzutě. Dva cestující spali - malý chlapík s kníry a stará žena vzadu. Ta ale dává dobrou diškreci - pamatoval si ji, letěla takhle už kolikrát. Proto ji nechtěl budit.

Malý pán s kníry se probudil a zaplatil za láhev sodovky a suchary. Nic jiného neměl.

Druhou spící cestující nechal Mitchell na pokoji, jak nejdéle to šlo. Pět minut před Croydonem přišel a naklonil se k ní:

„Promiňte, madame, tady je váš účet.“

Položil jí šetrně ruku na rameno. Když se neprobudila, stiskl trochu víc a mírně jí zatřásl, jediný výsledek však byl, že se tělo na sedadle nečekaně sesulo. Mitchell se k ženě sklonil, pak se narovnal, v tváři bílý.

Albert Davis, druhý stevard, zvolal: „Cože! To nemyslíš vážně!“

„Říkám ti, je to tak.“ Mitchell byl bledý a třásl se.

„Jseš si tím jistý, Henry?“

„Naprosto. Anebo - při nejmenším je to aspoň záchvat.“

„Budeme v Croydonu za pár minut.“

„Jestli se jí jen udělalo špatně...”

Minutu nebo dvě zůstali nerozhodní - pak se dohodli o dalších krocích. Mitchell se vrátil dozadu a chodil od stolku ke stolku, skláněl hlavu a tiše se ptal:

„Promiňte, pane, nejste náhodou lékař...?”

Norman Gale řekl: „Jsem zubní lékař. Ale jestli něco potřebujete...?” a napolo se zvedl ze sedadla.

„Já jsem lékař,” ozval se dr. Bryant. „Oč jde?”

„Tady na konci oddělení je jedna dáma - nelíbí se mi - jak vypadá.”

Bryant vstal a šel za stevardem. Malý pán s kníry je nenápadně následoval.

Dr. Bryant se sklonil nad zhroucenou postavou na sedadle číslo dvě, obtloustlou, černě oděnou ženou středních let.

Lékařova prohlídka trvala krátce. „Je mrtvá,” prohlásil.

„Co myslíte, že se jí stalo - nějaký záchvat?” zeptal se Mitchell.

„To naprosto nemůžu říct, dokud ji důkladně neprohlédnu. Kdy jste ji viděl naposled - myslím živou?” Mitchell se zamyslel.

„Když jsem jí přinesl kávu, nic jí nebylo.”

„Kdy to bylo?”

„No může to být tři čtvrtě hodiny - asi tak. Pak když jsem přišel s účtem, myslel jsem, že spí...”

„Je mrtvá aspoň půl hodiny,” řekl Bryant.

Jejich dohadování začínalo budit pozornost - cestující otáčeli hlavy, natahovali krky, dívali se na ně a naslouchali.

„Byl to asi nějaký záchvat, že?” šeptal s nadějí v hlase Mitchell, který se horlivě držel své domněnky.

Sestra jeho ženy mívala záchvaty. Záchvaty byly podle něho známá věc, kterou každý může pochopit.

Dr. Bryant neměl v úmyslu pronést závažnou diagnózu.

Se zmateným výrazem zavrtěl hlavou.

„Tady na krku má nějakou skvrnku,“ ozval se hned vedle něho hlas muže s kníry zachumlaného v šále. Slova zněla omluvně, s patřičným respektem k vyšší instanci.

„Máte pravdu,“ přikývl dr. Bryant.

Ženina hlava přepadla na druhou stranu. Na krku bylo vidět maličkou stopu po píchnutí.

Oba Dupontové, kteří již chvíli naslouchali, přistoupili blíž. „Promiňte,“ řekl mladší z nich, Jean Dupont.

„Říkáte, že ta dáma je mrtvá a že má na krku stopu po píchnutí? To by se snad dalo vysvětlit. Létala tu vos a já ji zabil.“ Ukázal na mrtvou vosu na svém podšálku.

„Není možné, že ta chudák paní zemřela na štípnutí vosou? Slyšel jsem, že se takové věci stávají.“

„Je to možné,“ souhlasil Bryant. „Znám takové případy. Ano, je to jistě možné vysvětlení, zvlášť jestli to byla nějaká srdeční slabost.“

„Měl bych něco zařídit, pane?“ zeptal se stevard. „Za minutu budeme v Croydonu.“

„Ano, ano,“ řekl dr. Bryant, který trochu poodstoupil.

„Nedá se tu nic dělat. Nesmí se - ehm - s mrtvolou hýbat.“

„Ano, pane, rozumím.“

Dr. Bryant, právě se chystající vrátit na své sedadlo, se trochu překvapeně podíval na malého cizince zachumlaného v šále, který se nehýbal z místa.

„Milý pane,“ vyzval ho, „uděláte nejlíp, když si půjдете zase sednout. Budeme v Croydonu skoro okamžitě.“

„To je pravda, pane,“ ozval se stevard a pak zvýšeným

hlasem požádal: „Vraťte se, prosím, všichni na svá místa.“

„*Pardon*,“ promluvil malý pán, „je tu něco...“

„Copak?“

„*Mais oui*, něco, co se přehlédlo.“

Špičkou lakovky ukázal, co myslí. Stevard a dr. Bryant pohledem sledovali pohyb boty a zahlédli, jak se na zemi pod lemem černé sukně třpytí něco černožlutého.

„Další vosa?“ překvapeně řekl lékař.

Hercule Poirot poklekl. Z kapsy vyndal pinzetu a jemně jí uchopil černožlutou věcičku. Pak se svou kořistí vstal.

„Ano,“ řekl, „vypadá to jako vosa, ale není to vosa!“

Ukázal předmět z jedné a pak z druhé strany, aby jej lékař a stevard dobře viděli - byl to malý načechráný chomáček z hedvábných oranžových a černých vláken připevněný k podivnému dlouhému hrotu s bezbarvou špičkou.

„Pro boha! Pro boha živého!“ Výkřik vyrazil malý pan Clancy, který opustil své místo a horlivě natahoval hlavu stevardovi přes rameno. „Pozoruhodné, opravdu velmi pozoruhodné, je to nejpozoruhodnější věc, s jakou jsem se v životě setkal. Na mou duši, to bych nikdy nevěřil.“

„Mohl byste, prosím, mluvit trochu jasněji, pane?“ požádal stevard. „Poznáváte to?“

„Jestli to poznávám? To se ví, že to poznávám.“ Pan Clancy se natrásal radostnou pýchou a uspokojením.

„Tahle věcička, pánové, je šíp, jaký vyfukují z rourky některé domorodé kmeny - teď si nejsem přesně jistý, jestli jihoamerické, nebo obyvatelé Bornea, ale nepochybně je to domorodý šíp vystřelený z rourky a mám silné podezření, že hrot byl potřen...“

„...pověstným jedem na šípky jihoamerických Indiánů,“
dopověděl Hercule Poirot a dodal: „*Mais enfin! Est-ce
que cest possible?*“

„Je to jistě velmi zvláštní,“ pokračoval pan Clancy dosud
tonoucí v blaženém vzrušení. „Jak říkám, nanejvýš
zvláštní. Já sám jsem spisovatel detektivních románů, ale
setkat se ve skutečném životě doopravdy -“ Nedostávalo
se mu slov.

Letadlo pomalu klesalo a cestující, kteří stáli, se trochu
zakymáceli. Stroj se spirálovitě snášel dolů na
croydonské letiště.

3.KAPITOLA

Croydon

Stevard a lékař přestali být pány situace. Velení převzal ten dost komicky vypadající mužiček zachumlaný v šále. Mluvil velitelsky a s jistotou, kterou nikdo nebral v pochybnost, že bude jeho slov uposlechnuto.

Zašeptal něco Mitchellovi, ten příkývl a prodíral se pak mezi cestujícími, až zaujal místo u dveří vedoucích kolem toalet do předního oddělení.

Letadlo teď jelo po přistávací ploše. Když se konečně zastavilo, ohlásil Mitchell zvýšeným hlasem:

„Dámy a pánové, musím vás požádat, abyste zůstali na svých místech, dokud se někdo z úřední moci záležitosti neujme. Doufám, že nebudete zadrženi na dlouho.“

Většina cestujících ocenila rozumnost tohoto příkazu, jen jedna osoba protestovala.

„Nesmysl,“ dopáleně zvolala lady Horburyová. „Nevíte, kdo jsem? Trvám na tom, abych mohla okamžitě odejít.“

„Je mi velmi líto, milostivá, ale nemohu dělat výjimky.“

„Ale to je nesmysl, úplný nesmysl.“ Cicely rozzlobeně podupávala nohou. „Budu si na vás stěžovat u vaší letecké společnosti. Je bezohledné zavřít nás tady s mrtvolou.“

„Je to opravdu hrozné, má milá,“ promluvila kultivovaným hlasem protahujíc slabiky Venetia Kerrová, „ale budeme se s tím muset asi smířit.“ Posadila se a vytáhla pouzdro s cigaretami.

„Mohu si teď zakouřit?“

„Myslím, že teď už na tom nezáleží, slečno,“ odpověděl usouzený Mitchell a mrkl přes rameno. Davis pustil cestující z předního oddělení nouzovým východem a teď si šel pro rozkazy.

Čekání nebylo dlouhé, ale cestujícím se zdálo, že uplynulo nejméně půl hodiny, než po letištní ploše přispěchala vzpřímená postava vojáckého držení v civilních šatech a než tento muž provázený policistou v uniformě vstoupil dveřmi, které Mitchell držel otevřené.

„Tak o co tady jde?“ zeptal se nově příchozí rázným úředním tónem.

Vyslechl Mitchella a pak dr. Bryanta a vrhl rychlý pohled na zhroucenou postavu mrtvé ženy. Dal nějaký příkaz policistovi a pak se obrátil k cestujícím: „Dámy a pánové, račte laskavě se mnou.“

Vedl je z letadla ven a pak po letištní ploše, ale nezamířil k celnici, místo toho s nimi zašel do malé privátní místnosti.

„Nezdržím vás déle, než bude nezbytně nutné, dámy a pánové.“

„Podívejte, inspektore,“ ozval se pan Ryder. „Mám v Londýně důležité obchodní jednání.“

„Je mi líto, pane.“

„Jsem lady Horburyová. Pokládám rozhodně za urážku, abyste mě tu takhle drželi.“

„Je mi opravdu líto, lady Horburyová. Ale tohle je, jak uznáte, velmi vážná věc. Vypadá to na vraždu.“

„Šípový jed jihoamerických Indiánů,“ mumlal pan Clancy u vytržení, se šťastným úsměvem na tváři. Inspektor se na něj podezíravě podíval.

Archeolog vzrušeně něco říkal francouzsky a inspektor mu pomalu a pečlivě odpověděl v jeho jazyce. Venetia

Kerrová poznamenala: „Je to všechno děsně nepříjemné, ale vy zřejmě musíte konat svou povinnost, inspektore,“ načež tento důstojný pán odpověděl s náznakem srdečnosti:

„Děkuji vám, madam.“

Pak pokračoval:

„Dámy a pánové, raďte laskavě zůstat tady a já si promluvíím s doktorem - ehm - doktorem...?“

„Mé jméno je Bryant, inspektore.“ „Děkuji. Tak pojd'te se mnou, doktore.“

„Směl bych se účastnit vašeho rozhovoru?“ promluvil malý pán s kníry.

Inspektor se otočil a už měl na rtech ostrou odpověď. Pak se výraz jeho tváře náhle změnil.

„Promiňte, monsieur Poirote,“ řekl. „Ale vy jste tak zachumlaný, že jsem vás nepoznal. Samozřejmě, pojd'te s námi.“

Držel dveře otevřené. Bryant jimi prošel a za ním Poirot sledovaný podezíravými pohledy ostatní společnosti. „A pročpak jemu dovolí vyjít ven a nás tu nutí zůstat?“ zvolala Cicely Horburyová.

Venitia Kerrová si odevzdaně sedla na lavici. „Je asi od francouzské policie,“ poznamenala, „nebo špión celní služby.“ A zapálila si cigaretu.

„Mám dojem, že jsem vás viděl v - Le Pinet,“ řekl Norman Gale trochu ostýchavě Jane.

„Byla jsem tam.“

„Moc hezké místo. Mám rád borovice,“ hovořil dále Norman Gale.

„Ano, mají tak pěknou vůni,“ odpověděla Jane.

A pak se na chvílku odmlčeli, váhajíce co říct dál. Konečně řekl Gale: „Já - ehm - já vás v letadle hned poznal.“

„Jistě?“ projevila překvapení Jane.

„Myslíte, že ta žena byla zavražděna?“ mluvil dál Gale.

„Asi ano,“ přisvědčila Jane. „V jednom směru je to hrozně vzrušující, ale taky velmi hanebné,“ a trochu se otřásla. Norman Gale se přisunul blíž, jako by ji chtěl chránit.

Dupontové spolu hovořili francouzsky. Pan Ryder si něco propočítával v zápisníku a chvílemi se díval na hodinky. Cicely Horburyová seděla na lavici a netrpělivě podupávala nohou. Třesoucí se rukou si zapálila cigaretu. Statný, lhostejně se tvářící policista v modré uniformě se opíral zevnitř o dveře.

Ve vedlejší místnosti inspektor Japp hovořil s dr. Bryantem a Poirotem.

„Vy máte ve zvyku objevovat se na nejnečekanějších místech, monsieur Poirote.“

„A není croydonské letiště trochu mimo váš obvod, příteli?“ zeptal se Poirot.

„Jdu po jednom kápu pašeráků. Trochu šťastná náhoda, že jsem se nachomýtl zrovna k tomuhle. Je to nejpodivuhodnější věc, s jakou jsem se kdy setkal. Tak se do toho pustíme. Nejdřív mi snad, doktore, řekněte jméno a bydliště.“

„Roger James Bryant. Jsem specialista na choroby oční a krční. Bydlím v Harley Street číslo 329.“ Flegmatický strážník za stolem zapisoval údaje. „Náš policejní lékař mrtvolu samozřejmě prohlédne,“ řekl Japp, „ale budeme vás potřebovat při soudním ohledání, doktore.“

„Ovšem, ovšem.“

„Můžete nám nějak určit dobu smrti?“

„Žena musela být mrtva aspoň půl hodiny, když jsem ji prohlížel, bylo to pár minut před tím, než jsme přistáli v Croydonu. Přesnější být nemohu, ale stevard říkal, že s ní před hodinou mluvil.“

„Nu, tím se nám to prakticky zužuje. Asi nemá smysl ptát se vás, jestli jste upozoroval něco podezřelého?“ Lékař zavrtěl hlavou.

„A já spal,“ zarmouceně se ozval Poirot. „Mně je v letadle skoro tak zle jako na lodi, proto se vždycky hodně navleču a snažím se spát.“

„Máte nějaký názor, pokud jde o příčinu smrti, doktore?“

„V tomto stadiu bych nerad říkal něco definitivního. Tohle je případ pro ohledání post mortem a analýzu.“

Japp chápavě přikývl.

„Dobrá, doktore,“ pravil, „myslím, že už vás nemusíme zdržovat. Bohužel, budete se muset podrobit jistým formalitám - jako všichni cestující. Nemůžeme dělat výjimky.“

Dr. Bryant s úsměvem řekl: „Byl bych rád, kdybyste se přesvědčil, že nemám při sobě - ehm - foukačky nebo jiné smrtelné zbraně.“

„Rogers si to vezme na starost.“ Japp kývl na svého podřízeného. „Mimochodem, doktore, nenapadá vás něco, co by mohlo být na tomhle?“ Ukázal na bezbarvý hrot ležící před ním v malé krabičce na stole.

Dr. Bryant zavrtěl hlavou a řekl: „Bez analýzy těžko říct. Obvyklý jed, kterého Indiáni používají, je, myslím, curare.“

„Mohlo smrt způsobit curare?“

„Je to velmi rychlý jed. Účinkuje okamžitě.“

„Ale není snadné se k němu dostat, že?“

„Pro neodborníka to naprosto není snadné.“

„Takže vás budeme muset prohledávat zvlášť pečlivě,“ prohlásil Japp, který si vždycky rád zažertoval. „Rogersi!“

Lékař a strážník odešli společně z místnosti. Japp se zhoupł v židli dozadu a pohlédl na Poirota.

„Divná věc, co?“ poznamenal. „Trochu příliš senzační, aby to byla pravda. Myslím ty foukačky a otrávené šípy v letadle - to je urážka naší inteligenci.“

„Velmi dobrý postřeh, příteli,“ pravil Poirot.

„Pár mých lidí prohledává letadlo,“ pokračoval Japp.

„Přijde také člověk na otisky a fotograf. Myslím, že bude nejlíp, když si teď zavoláme stevardy.“

Šel ke dveřím a vydal nějaký příkaz. Oba stevardi vešli dovnitř. Mladší už zase nabył rovnováhy. Vypadal teď spíš plný zájmu a zvědavosti. Druhý stevard se zdál dosud bledý a vyčerpáný.

„V pořádku, chlapci,“ řekl Japp. „Máte pasy? Dobrá.“ Rychle je prolistoval. „Aha, tady je to, Marie Morisotová - francouzský pas. Víte něco o ní?“

„Viděl jsem ji už dřív. Létala tuhle linku dost často,“ oznámil Mitchell.

„Aha. Tedy obchodně. Nevíte, jaké obchodní záležitosti to byly?“

Mitchell zavrtěl hlavou.

„Taky si ji pamatuju,“ řekl mladší stevard. „Všiml jsem si jí v ranním letadle - co létá v osm z Paříže.“

„Kdo z vás ji viděl naposled živou?“

„On,“ ukázal mladší stevard na svého druha.

„Ano,“ přisvědčil Mitchell. „To bylo, když jsem jí nesl kávu.“

„Jak tehdy vypadala?“

„Nevšimnul jsem si. Jen jsem jí podal cukr a nabídl mléko, ale ona je odmítla.“

„Kdy to bylo?“

„Nemůžu přesně říct. Byli jsem zrovna nad Kanálem, mohlo být kolem druhé.“

„Tak nějak,“ přisvědčil druhý stevard Albert Davis.

„Kdy jste ji viděl pak?“

„Když jsem roznášel účty.“

„Kdy to bylo?“

„Asi o čtvrt hodiny později. Myslel jsem, že spí - proboha, to už musela být mrtvá!“ Stevardův hlas zněl poděšeně.

„Neviděl jste tam něco takového -“ Japp ukázal na malý šíp podobný vose.

„Ne, pane, neviděl.“

„A co vy, Davisi?“

„Já ji viděl naposled, když jsem podával sušenky k sýru. To byla živá.“

„Jaký máte systém při podávání jídel?“ zeptal se Poirot.

„Obsluhujete každý jiné oddělení?“

„Ne, pane, pracujeme společně. Podáváme polévku, pak maso a zeleninu a salát, potom zákusek a tak dále. Obvykle začínáme v zadním oddělení a pak jdeme s novou dávkou do předního.“

Poirot přikývl.

„Mluvila Morisotová s někým v letadle nebo dala najevo, že někoho poznává?“ zeptal se Japp.

„Pokud jsem viděl, ne, pane.“

„A vy, Davisi?“

„Ne, pane.“

„Opustila během letu vůbec své místo?“

„Myslím že ne, pane.“

„Žádného z vás nenapadá něco, co by vrhlo světlo na tu věc?“

Oba stevardi se zamysleli, pak zavrtěli hlavou.

„Tak to by bylo prozatím všechno. Zavolám vás ještě později.“

Henry Mitchell řekl rozvážně:

„Je to ošklivá věc, co se stalo, pane. Abych tak řekl, nelíbí se mi, že jsem měl zrovna službu.“

„Na tom přece nemáte žádnou vinu,“ odpověděl Japp.

„Ale souhlasím, že je to ošklivá věc, co se tu stala.“

Mávl rukou na znamení, že je propouští. Poirot se naklonil kupředu.

„Dovolte mi jednu malou otázku.“

„Jen se ptejte, monsieur Poirote.“

„Všiml si někdo z vás, že v letadle létala vosa?“ Oba muži zavrtěli hlavou.

„Pokud vím, žádná vosa tam nebyla,“ řekl Mitchell.

„Vosa tam byla,“ pravil Poirot. „Leží mrtvá na kávovém podšálku jednoho z cestujících.“

„Ale já ji neviděl, pane,“ namítl Mitchell.

„Já taky ne,“ hlásil Davis.

„Nevadí.“

Oba stevardi opustili místnost a Japp rychle přelétl očima pasy.

„Máme na palubě jednu hraběnku,“ poznamenal. „To je myslím ta důležitá ženská, co se tak oháněla svým jménem. Radši s ní promluvím napřed, než ji chytne vztek a dá v parlamentě položit otázku o brutálních metodách policie.“

„Jistě prohledáte velmi pečlivě všechna zavazadla příruční zavazadla všech cestujících v zadní části letadla, že?“

Japp vesele zamrkal: „Ale copak si to myslíte, monsieur Poirote? Musíme přece najít tu foukačku - jestli nějaká opravdu je a jestli se nám to všem jen nezdá! Připadá mi to jako těžký sen. Snad ten spisovatelský chlápek nezcvokl a nerozhodl se provést jednu vraždu doopravdy místo na papíře? Ten otrávený šíp na něj vypadá.“

Poirot pochybovačně zavrtěl hlavou.

„Samozřejmě,“ pokračoval Japp, „prohledat musíme každého, ať se vzteká, jak chce, a všechny krámy, co mají s sebou - to je jasné.“

„Snad by se měl udělat velmi přesný seznam všech jejich věcí,“ navrhoval Poirot.

Japp se na něj zkoumavě podíval: „Můžeme to udělat, když myslíte, monsieur Poirote. Ale dost nechápu, co tím sledujete. Víme přece, co hledáte.“

„Vy možná ano, *mon ami*, ale já si tak jistý nejsem. Hledám něco, ale nevím přesně co.“

„Už zase, monsieur Poirote. Vy rád děláte všechno složité, že ano. A teď zavolám tu paní hraběnkou, dřív než mi bude chtít vyškrábat oči.“

Lady Horburyová se však teď chovala mnohem klidněji. Přijala nabízenou židli a odpovídala na Jappovy otázky bez nejmenšího zaváhání. Představila se jako choť hraběte z Horbury a udala adresu Horbury Chase, Sussex, a Grosvenor Square 315, Londýn. Řekla, že se vrací do Londýna z Le Pinet a z Paříže. Zesnulou ženu vůbec neznala. Během letu si nevšimla ničeho podezřelého. Ostatně seděla tak, že se dívala na druhou stranu směrem k přední části letadla - takže neměla možnost vidět něco, co se dělo za ní. Po celou dobu neopustila sedadlo. Pokud si vzpomíná, nikdo kromě stevardů z předního oddělení do zadního nešel. Přesně se

nepamatuje, ale má dojem, že dva cestující ze zadního oddělení šli na toaletu, ale není si tím jista. Nezpozorovala, že by někdo měl v ruce něco podobného foukače na šípy. Ne - odpověděla na Poirotův dotaz - vosu v letadle neviděla.

Lady Horburyovou propustili a na řadu přišla blahorodá Venetia Kerrová.

Výpověď slečny Kerrové byla téměř stejná jako výpověď předchozí. Udala své jméno Venetia Anne Kerrová a adresu Little Paddocks, Horbury, Sussex. Vracela se z jižní Francie. Pokud ví, mrtvou předtím nikdy neviděla. Během cesty si ničeho podezřelého nevšimla. Ano, viděla, jak vzadu nějací cestující honili vosu. Má dojem, že jeden ji zabil. Bylo to po tom, co se podával oběd. Slečna Kerrová odešla.

„Vás ta vosu nějak zajímá, monsieur Poirote.“

„Vosa sama moc zajímavá není, ale něco za ní bude, že?“

Japp však změnil téma hovoru. „Jestli chcete vědět můj názor,“ řekl, „pak v tom mají prsty ti dva Francouzi. Seděli zrovna přes uličku proti té mrtvé. Vypadají jako párek vandráků a ten jejich starý otlučený kufr je celý polepený nálepkami z cizích divokých zemí. Nepřekvapilo by mě, kdyby byli na Borneu nebo v Jižní Americe nebo někde u všech čertů. Samozřejmě motiv tady ne

máme, ale nejspíš by se nějaký v Paříži našel. Budeme se muset spojit se Sûreté. Je to víc jejich záležitost než naše. Ale chcete-li vědět, udělali to ti dva vandráci.“

Poirotovi blýsklo v očích.

„To, co říkáte, je jistě možné, ale jinak jste, příteli, na omylu. Ti dva nejsou vandráci nebo hrdlořezové, jak

říkáte. Jsou to naopak dva velmi významní a učení archeologové.“

„Ale jděte - děláte si legraci!“

„Ani v nejmenším. Zním jejich tváře velmi dobře. Jsou to monsieur Armand Dupont a jeho syn pan Jean Dupont. Vrátili se nedávno z Persie, kde řídili zajímavé vykopávky někde nedaleko Susy.“

„Vstupte!“ Japp sáhl po dalším pase. „Máte pravdu, monsieur Poirote, ale musíte uznat, že nevypadají nic moc.“

„Slavní lidé málokdy vypadají na to, co jsou! Já sám, *mois qui vous parle* - jsem byl kdysi pokládán za kadeřníka!“

„Neříkejte,“ zašklebil se Japp a pak dodal: „Tak a teď se podíváme na ty vaše znamenité archeology.“ Monsieur Dupont *loére* prohlásil, že mrtvou vůbec ne znal. Nevšiml si ničeho, co se během letu stalo, protože hovořil se svým synem o jedné velmi zajímavé věci. Svě místo vůbec neopustil. Ano, koncem oběda si všiml vosy. Jeho syn ji zabil.

Monsieur Jean Dupont jeho výpověď potvrdil. Nevšiml si ničeho, co se kolem něj dělo. Vosa ho obtěžovala, a tak ji zabil. Co bylo předmětem jejich hovoru? Prehistorické hrnčířské nádoby na Blízkém východě.

Pana Clancyho, který přišel na řadu po nich, čekala dost nepříjemná chvílka. Inspektor Japp měl pocit, že pan Clancy toho o foukacích rourkách a otrávených šípech ví až příliš mnoho.

„Měl jste někdy sám takovou foukačku?“

„Tedy - ehm, tedy vlastně ji mám.“

„Ale, ale!“ Inspektor Japp při tomto prohlášení poskočil.

Malý pan Clancy, celý vyděšený, hlasitě vykřikl. „Nesmíte mi - ehm - špatně rozumět, mé důvody jsou zcela nevinné. Můžu vám vysvětlit...“

„Ano, pane, snad to vysvětlíte.“

„Tedy, víte, psal jsem knihu, kde je tímto způsobem spáchána vražda.“

„Ale! Ale!“

Zase ten výhružný tón. Pan Clancy pokračoval: „Byla to jen otázka otisků prstů - jestli rozumíte. Potřeboval jsem názorný příklad - tedy šlo o otisky prstů - o jejich umístění - o polohu otisku na foukačce, rozumíte, a když jsem tu věc uviděl - bylo to na Charing Cross Road - budou tomu nejmíň dva roky - tak jsem tu foukačku koupil - a jeden můj přítel malíř byl tak moc hodný, že ji pro mě nakreslil - i s otisky prstů -, aby se znázornilo, jak vrah foukačku držel. Můžete se na tu knihu podívat - je to *Záhada nachového květního plátku* - a taky se obrátit na mého přítele.“

„Tu foukačku jste si nechal?“

„Ale ano - ale ano, myslím, že ano - chci říct ano, nechal.“

„A kde je teď?“

„No myslím - no někde být musí.“

„Co tím někde přesně myslíte, pane Clancy?“

„Myslím - že někde - ale nemůžu říct kde. Já - já nejsem moc pořádný člověk.“

„Nemáte ji náhodou u sebe?“

„To určitě ne. Neviděl jsem ji už skoro půl roku.“

Inspektor Japp na něj upřel pohled plný chladného podezření a pokračoval ve svých otázkách:

„Opustil jste někdy své místo v letadle?“

„Ne, určitě ne - alespoň - vlastně ano, opustil.“

„Tak tedy opustil. Kam jste šel?“

„Šel jsem si do nepromokavého pláště pro kontinentální jízdní řád. Plášť ležel na hromadě dek a zavazadel u vchodu na konci oddělení.“

„Takže jste prošel těsně kolem místa zesnulé?“

„No aspoň - tedy, ano, musel jsem jít kolem. Ale to bylo dlouho předtím, než se mohlo něco stát. Zrovna jsem dojedl polévku.“

Další otázky vyvolaly záporné odpovědi. Pan Clancy si ničeho podezřelého nevšiml. Namáhal se jen vylepšit si alibi pro přelet z Francie do Anglie.

„Snažíte se o alibi, že?“ zlověstně poznamenal inspektor. Poirot zasáhl do výsledku otázkou o vosy.

Ano, pan Clancy si vosy všiml. Přiletěla k němu. Pan Clancy se bojí vos. Kdy to bylo? Hned potom, co mu stevard přinesl kávu. Ohnal se po ní a ona uletěla.

Zapsali si jméno a adresu pana Clancyho a dovolili mu odejít, což učinil s výrazem ulehčení ve tváři.

„Zdá se mi to trochu podezřelé,“ řekl Japp.

„Foukačku opravdu měl a podívejte na něj: je celý zničený.“

„To dělá ta vaše úřední přísnost, milý Jappe.“

„Nikdo se nemá čeho bát, když vypovídá po pravdě,“ řekl bez úsměvu muž Scotland Yardu.

Poirot se na něj soucitně podíval: „Opravdu věřím, že sám tomu upřímně věříte.“

„Samozřejmě že tomu věřím. Je to pravda. A teď si zavoláme Normana Galea.“

Norman Gale uvedl bydliště Shepherd's Avenue 14, Muswell Hill. Povoláním zubní lékař. Vrací se z dovolené, kterou strávil na francouzské Riviére v Le

Pinet. Jeden den zůstal v Paříži a prohlédl si různé nové druhy zubních nástrojů.

Zesnulou nikdy neviděl a během cesty si ničeho podezřelého nevšiml. Kromě toho seděl čelem na opačnou stranu - směrem k přednímu oddělení. Během cesty opustil jedno sedadlo, když šel na toaletu. Vrátil se rovnou na své místo a k zadní části oddělení se vůbec nepřiblížil. Žádné vosy si nevšiml.

Po něm přišel James Ryder, trochu podrážděný a příkrý ve svém vystupování. Vrací se z obchodní návštěvy v Paříži. Zesnulou nezná. Ano, seděl hned před ní, ale vidět ji nemohl, to by musel vstát a otočit se. Nic neslyšel ani výkřik, ani volání. Kromě stevardů dozadu nikdo nepřišel. Ano, ti dva Francouzi seděli přes uličku. Celou cestu vlastně hovořili. Mladší zabil koncem jídla vosu. Ne, předtím si vosy nevšiml. Jak vypadá foukačka, neví, protože nikdy žádnou neviděl, takže nemůže říct, jestli během cesty nějakou viděl, nebo ne.

V té chvíli se ozvalo zaklepání na dveře. Vešel policejní strážník s vítězným výrazem, který se snažil potlačit.

„Seržant právě našel tohle, pane,“ hlásil. „Myslel si, že byste se rád na to podíval hned.“

Položil svou kořist na stůl a opatrně ji vybalil z kapesníku, v němž byla uložena.

„Žádné otisky prstů, pokud seržant viděl, pane, ale řekl mi, abych byl opatrný.“

Předmět, který položil na stůl, byla nepochybně foukačka indiánské výroby.

Japp se prudce nadýchl.

„Panebože! Pak je to tedy pravda. Já tomu na mou duši nevěřil!“

Pan Ryder se se zájmem naklonil kupředu.

„Tak tohle tedy používají američtí Indiáni? Už jsem o těch věcech četl, ale nikdy jsem žádnou neviděl. Tak teď můžu odpovědět na vaši otázku. Neviděl jsem, že by tohle měl někdo v ruce.“

„Kde se našla?“ ostře se zeptal Japp.

„Ležela pohozená za jedním sedadlem, takže ji nebylo vidět, pane.“

„Za kterým sedadlem?“

„Za sedadlem číslo devět.“

„To je tedy moc zábavné,“ ozval se Poirot.

„Co je na tom zábavného?“ otočil se k němu Japp.

„Jen to, že na čísle devět jsem seděl já.“

„To tedy vypadá pro vás trochu divně, musím říct,“ poznamenal pan Ryder.

Japp se zamračil a řekl: „Děkuji, pane Rydere, to bude stačit.“ Když Ryder odešel, obrátil se k Poirotovi a zašklebil se: „Tak to je vaše dílo, vy starý dobrodruhu?“

„*Mon ami*,“ důstojně odpověděl Poirot, „až já spáchám vraždu, nebude to jedem na šípy jihoamerických Indiánů.“

„Trochu primitivní,“ souhlasil Japp, „ale účel to splnilo.“

„Což mi hrozně vrtá hlavou.“

„Ať to byl kdokoliv, musel vzít na sebe příšerné riziko. Hrome, to tedy musel. Proboha, ten člověk byl jistě šílenec. Kdo nám ještě zbývá? Jen to děvče. Tak je sem zavoláme, ať to máme z krku. Jane Greyová - to zní jak hrdinka z historického románu.“

„Je to hezká dívka,“ poznamenal Poirot.

„Říkáte hezká, vy starý hříšníku. Takže jste celou dobu nespál, co?“

„Byla hezká - a taky nervózní,“ odpověděl Poirot.

„Že byla nervózní?“ s probuzeným zájmem řekl Japp.

„Ale milý příteli, když je dívka nervózní, pak to obvykle znamená mladého muže - ne vraždu.“

„Hm, máte asi pravdu. Tak tady ji máme.“

Na otázku, které jí položili, odpověděla Jane dost jasně. Jmenuje se Jane Greyová a je zaměstnána v kadeřnickém salónu Antoine v Bruton Street. Bydlí v Harrogate Street, N. W.S. Vracela se do Anglie z Le Pinet.

„Hm - tak z Le Pinet!“

Z dalších otázek vyšla najevo výhra v loterii.

„Tyhle irské loterie by se měly zakázat,“ zavrčel Japp.

„Podle mě je to báječná věc,“ řekla mu Jane.

„Vsadil jste někdy půlkorunu na koně?“

Japp se začervenál a zatvářil se rozpačitě. Vrátil se raději ke svým otázkám. Když jí ukázali foukačku, Jane popřela, že by ji kdy viděla. Mrtvou nezná, ale všimla si jí v Le Bourget.

„Proč jste si jí zvlášť povšimla?“

„Protože byla strašně ošklivá,“ odpověděla Jane po pravdě.

Nic dalšího, co by za něco stálo, už z ní nedostali, a tak jí dovolili odejít.

Japp se znovu zabral do prohlížení foukačky.

„To mi nejde na rozum,“ řekl, „takový pitomý fígl z detektivních románů, a ono se to vyplní. Po čem máme pátrat teď? Po člověku, který cestoval v té části světa, odkud ta věc pochází? A odkud vlastně přesně je? Na to si budeme muset vzít odborníka. Může to být malajská nebo jihoamerická nebo africká zbraň.“

„Původně ano,“ přisvědčil Poirot. „Ale když se na ni, příteli, podíváte zblízka, všimnete si nepatrného útržku papíru přilepeného k rource. Případá mi to jako zbyteček odtržené cenovky. Řekl bych, že tahle věčička

přicestovala z divokých krajů přes nějaký krámk s uměleckými kuriozitami. To nám možná usnadní pátrání. Ještě jednu otázku.“

„Tak ven s ní.“

„Dáte přesto udělat ten seznam - ten seznam věcí cestujících?“

„Nu, teď už to tak důležité není, ale udělat by se to mohlo. Záleží vám na tom hodně?“

„*Mais oui*. Je to pro mě záhada, velká záhada. Kdybych našel něco, co by mi mohlo pomoci...“

Japp neposlouchal. Prohlížel si útržek cenovky.

„Clancy na sebe pověděl, že si foukačku koupil. Tihle spisovatelé detektivek vždycky dělají z policie hlupáky... a o naší práci napíší všechno špatně. Kdybych já řekl svému šéfovi, co ti jejich inspektoři říkají svým superintendentům, tak bych letěl z policie na to tata a po hubě. Banda nevědomců, tihle škrabalové! A tohle je právě taková zatraceně pitomá vražda, jako si může vymyslet spisovatel těch škvárů.“

4. KAPITOLA

Soudní šetření

Soudní šetření mající zjistit příčinu smrti Marie Morisotové se konalo za čtyři dny. Senzační způsob její smrti vzbudil velký zájem veřejnosti a soudní síň byla nabitá.

Jako první svědek byl zavolán starší Francouz s šedým vousem - maitre Alexandre Thibault. Anglicky mluvil pomalu a správně, s lehkým cizím přízvukem, ale se znalostí všech jazykových nuancí.

Po předběžných otázkách se koroner zeptal: „Prohlédl jste si tělo zesnulé. Poznáváte ji?“

„Poznávám. Je to má klientka Marie Angélique Morisotová.“

„To je jméno zapsané v pase zesnulé. Byla veřejnosti známa pod jiným jménem?“

„Ano, pod jménem madame Giselle.“

Přítomnými projela vlna vzrušení. Novináři měli pera připravená. Koroner se otázel: „Řekl byste nám laskavě přesně, kdo byla tato madame Morisotová - nebo madame Giselle?“

„Madame Giselle - abych ji nazval jejím obchodním jménem, jménem, jehož užívala při svých obchodních záležitostech -, byla jedna z nejznámějších půjčovatelek peněz na úrok v Paříži.“

„Kde provozovala svou činnost?“

„V rue Joliette číslo tři. Měla tam zároveň byt.“

„Cestovala prý do Anglie velmi často. Sahaly její obchodní styky až do této země?“

„Ano, měla mezi Angličany mnoho zákazníků. Byla velmi dobře známa v jisté části anglické společnosti.“

„Jak byste tuto část společnosti charakterizoval?“

„Klientela z vyšší společnosti a z odborných kruhů, případy, kdy bylo důležité zachovat co největší diskrétnost.“

„Měla pověst, že je diskrétní?“

„Neobyčejně diskrétní.“

„Dovolte mi otázku - jste důvěrně obeznámen s ehm - různými druhy jejích obchodních transakcí?“

„Ne. Vyřizoval jsem jen právní věci, ale madame Giselle byla prvotřídní obchodnice, naprosto schopná se postarat o své záležitosti. Jejich správu si ponechávala ve vlastních rukou. Byla, mohu-li to tak říct, žena velmi osobitého charakteru a postava veřejnosti dobře známá.“

„Byla podle vašeho nejlepšího vědomí v době své smrti bohatá?“

„Byla to nesmírně zámožná žena.“

„Pokud je vám známo, měla nějaké nepřátele?“

„Pokud je mi známo, ne.“

Maitre Thibault pak sestoupil z místa svědků a byl zavolán Henry Mitchell.

Koroner se otázel: „Vaše jméno je Henry Charles Mitchell a bydlíte ve Wandsworthu, Shoeblack Lane 11?“

„Ano, pane.“

„Jste zaměstnán u letecké dopravní společnosti Světové aerolinie?“

„Ano, pane.“

„Jako vrchní stevard dopravního letadla Prometheus?“

„Ano, pane.“

„Minulé úterý, osmnáctého tohoto měsíce, jste měl službu na Prometheovi, který létá ve dvanáct hodin z Paříže do Croydonu. Zesnulá cestovala tímto spojem. Viděl jste zesnulou už někdy dříve?“

„Ano, pane. Před půlrokem jsem míval službu v letadle odlétajícím ráno v 8.45 a všiml jsem si, že jednou nebo dvakrát s námi letěla.“

„Znal jste její jméno?“

„Měl jsem ho jistě na seznamu, pane, ale abych tak řekl, zvlášť jsem si ho nevšiml.“

„Slyšel jste někdy jméno madame Giselle?“

„Ne, pane.“

„Popište, prosím, události minulého úterý, jak jste jich byl svědkem.“

„Podal jsem obědy, pane, a pak jsem chodil s účtenkami. Domníval jsem se, že zesnulá spí. Rozhodl jsem se, že ji vzbudím až pět minut před přistáním. Když jsem se pak snažil ji probudit, přišel jsem na to, že je mrtvá nebo vážně nemocná. Zjistil jsem, že je na palubě lékař. Řekl...“

„Svědectví dr. Bryanta zanedlouho uslyšíme. Podívejte se laskavě na tohle, prosím.“

Podal foukačku Mitchellovi a ten ji opatrně vzal do ruky.

„Viděl jste to už někdy?“

„Ne, pane.“

„Jste si jist, že jste to neviděl v rukou někoho z cestujících?“

„Jsem si jist, pane.“

„Albert Davis.“

Mladší stevard zaujal svědecké místo.

„Jste Albert Davis, bytem v Croydonu, Barcome Street 23. Jste zaměstnancem Světových aerolinií?“

„Ano, pane.“

„Měl jste minulé úterý službu na Prometheovi jako druhý stevard?“

„Ano, pane.“

„Jak jste se prvně dozvěděl o vraždě?“

„Pan Mitchell mi, pane, řekl, že se obává, že se jedné z cestujících něco stalo.“

„Viděl jste někdy předtím tohle?“

Podal Davisovi foukačku.

„Ne, pane.“

„Nevšiml jste si, že by někdo z cestujících měl v rukou tuhle věc?“

„Ne, pane.“

„Velmi dobře. Můžete odejít.“

„Dr. Roger Bryant.“

Dr. Bryant udal své jméno a bydliště a sdělil, že je odborníkem na choroby ušní a krční.

„Doktore Bryante, povězte nám, prosím, vlastními slovy, co se přesně stalo osmnáctého minulé úterý?“

„Těsně předtím než jsme přiletěli do Croydonu, přišel ke mně hlavní stevard. Zeptal se mě, jestli jsem lékař. Když jsem přisvědčil, pověděl mi, že jedné z cestujících se udělalo špatně. Vstal jsem a šel jsem s ním. Dotyčná žena ležela zhroucená na sedadle. Byla už nějakou dobu mrtvá.“

„Jak dlouho podle vašeho názoru, doktore Bryante?“

„Řekl bych nejméně půlhodiny. Podle mého odhadu to mohlo být mezi půlhodinou a hodinou.“

„Utvořil jste si nějakou teorii, pokud jde o příčinu její smrti?“

„Ne. Bez podrobné prohlídky není možné něco říct.“

„Ale všiml jste si maličkého píchnutí po straně krku?“

„Ano.“

„Děkuji vám... Dr. James Whistler.“

Dr. Whistler byl hubený zakrslý mužiček.

„Jste policejní lékař tohoto okresu?“

„Ano, jsem.“

„Podejte, prosím, svědectví vlastními slovy.“

„Osmnáctého minulé úterý mě krátce po třetí hodině povolali na croydonské letiště. V dopravním letadle Prometheus mi na jednom sedadle ukázali zhroucené tělo ženy středního věku. Byla mrtvá a smrt nastala, řekl bych, hodinu předtím. Povšiml jsem si kulatého vpichu po straně krku - přímo na krční žíle. Toto znaménko zcela odpovídalo bodnutí vosy nebo rance po poranění šípem, který mi byl ukázán. Tělo bylo přeneseno do márnice, kde jsem je mohl podrobně prohlédnout.“

„K jakým závěrům jste došel?“

„Došel jsem k závěru, že příčinou smrti bylo vniknutí silného jedu do krve, který způsobil ochrnutí srdce. Smrt musela nastat takřka okamžitě.“

„Můžete nám říct, jaký jed to byl?“

„Byl to jed, s jakým jsem se nikdy předtím nesetkal.“

„Neznámý jed,“ napsali si pozorně naslouchající novináři.

„Děkuji vám... Pan Henry Winterspoon.“

Pan Winterspoon byl velký silný člověk s laskavým a trochu nepřítomným výrazem. Vypadal mile, ale nijak chytře. Proto všechny pořádně překvapilo, když se dozvěděli, že je státním vedoucím analytikem a odborníkem na vzácné jedy.

Koroner držel ve výši osudný trn a zeptal se pana Winterspoona, zda jej poznává.

„Ano, dostal jsem ho k analýze.“

„Sdělíte nám laskavě výsledek své analýzy?“

„Zajisté. Šíp byl původně namočen do roztoku curare - což je jed na šípy užívaný některými indiánskými kmeny.“

Novináři s vervou psali.

„Domníváte se tedy, že smrt byla zřejmě způsobena tímto jedem.“

„Ale ne,“ řekl pan Winterspoon. „Po původním jedu zůstala jen nepatrná stopa. Podle mé analýzy byl šíp namočen do jedu hada zvaného Dispholidus Typus, lépe známého pod jménem stromní had.“

„Stromní had?“

„Je to jihoafrický had - jeden z nejjedovatějších žijících hadů. Jeho účinek na člověka není znám, ale můžete si udělat představu o prudkosti tohoto jedu, když vám povím, že hyena, jíž byl jed vstříknut, umírá ještě dřív, než z ní může být vytažena injekční jehla. Šakal zemře, jako by byl zastřelen z pistole. Jed způsobuje prudké podkožní krvácení a zároveň působí na srdce, ochromuje jeho činnost.“

„*Neuvěřitelný případ. Tragédie s hadím jedem v letadle. Jedovatější než kobra,*“ psali novináři.

„Je vám známo, že by někdy bylo tohoto jedu použito při otrávení člověka?“

„Nikdy jsem o tom neslyšel. To je velmi zajímavé.“

„Děkuji vám, pane Winterspoone.“

Detektiv seržant Wilson vypověděl, jak našel foukačku za polštářem jednoho sedadla. Nebyly na ní žádné otisky

prstů. Byly provedeny pokusy vystřelovat šíp z foukačky. Do deseti yardů byl zásah poměrně přesný.

„Monsieur Hercule Poirot.“

Soudní síň zašuměla vlnou zájmu, ale monsieur Poirot podal jen velmi stručné svědectví. Nepovšiml si ničeho zvláštního. Ano, maličký šíp na podlaze našel on. Ležel na místě, kam by se přirozeně skutálel, kdyby spadl z krku mrtvé ženy.

„Paní hraběnka z Horbury.“

„*Pérova choť vypovídá o případě Záhadná smrt v letadle*,“ psali novináři. Někteří napsali: „...o *případě Záhadné smrti hadím jedem*.“

Ti, kdo pracovali pro ženské časopisy, uvedli: „*Lady Horburyová měla na sobě liščí kožich a na hlavě jeden z těch nových studentských kloboučků*,“ nebo „*Lady Horburyová, která je jednou z nejelegantnějších žen v Londýně, měla černé šaty a jeden z těch nových studentských klobouků*,“ nebo „*Lady Horburyová, před sňatkem slečna Cicely Blandová, byla v elegantní černé róbě a v jednom z těch nových kloboučků*...“

Každý se rád podíval na elegantní a sličnou mladou ženu, ačkoliv její svědectví bylo jedno z nejkratších. Ničeho si nevšimla, mrtvou nikdy neviděla.

Po ní přišla Venetia Kerrová, ale vzbudila mnohem menší zájem.

Neúnavní dodavatelé zpráv pro ženy napsali: „*Dcera lorda Cottesmora měla na sobě kabátek výtečného střihu a k němu sukni z nejnovějšího materiálu*,“ a články nadepsali „*Ženy z nejvyšší společnosti u výslechu*.“

„James Ryder.“

„Jste James Bell Ryder, bytem Blainberry Avenue 11, Londýn - Severozápad?“

„Ano.“
„Jaké je vaše zaměstnání nebo povolání?“
„Jsem vrchní ředitel firmy Ellis Vale, výroba cementu.“
„Prohlédněte si laskavě tuto foukačku.“
Po chvíli. „Viděl jste něco takového předtím?“
„Ne.“
„Neviděl jste, že by na palubě Promethea měl někdo v ruce takovou věc?“
„Ne.“
„Seděl jste na sedadle číslo čtyři, hned před zesnulou?“
„A co má být?“
„Tímhle tónem se mnou laskavě nemluvte. Seděl jste na sedadle číslo čtyři. Z tohoto místa jste vlastně mohl vidět na každého v oddělení.“
„Ne, nemohl. Nemohl jsem vidět na nikoho na své straně. Sedadla mají vysoká opěradla.“
„Ale kdyby někdo z těch lidí vstoupil do uličky - odkud by mohl zamířit foukačku na zesnulou ženu -, uviděl byste to?“
„Zajisté.“
„A nic takového jste neviděl?“
„Ne.“
„Vstal někdo před vámi ze sedadla?“
„Vstal muž dvě sedadla přede mnou a šel na toaletu.“
„Šel směrem od vás a od mrtvé?“
„Ano.“
„Přišel uličkou k vám?“
„Ne, vrátil se rovnou na své místo.“
„Nesl něco v ruce?“
„Vůbec nic.“
„Jste si tím jist?“
„Naprosto.“

„Opustil někdo jiný své místo?“

„Ten chlapík přede mnou. Šel kolem mě dozadu.“

„Protestuji,“ zaječel pan Clancy a vyskočil ze svého sedadla v soudní síni. „To bylo dřív - mnohem dřív - kolem jedné hodiny.“

„Laskavě se posad'te,“ řekl koroner. „Budete hned vyslechnut. Pokračujte, pane Rydere. Všiml jste si, jestli měl tento pán něco v rukou?“

„Myslím, že měl plnicí pero. Když se vrátil, měl v ruce oranžovou knihu.“

„Byl to jediný člověk, který prošel kolem vás? Opustil jste vy sám místo?“

„Ano. Šel jsem na toaletu - a taky jsem neměl v ruce foukačku.“

„Používáte velmi nevhodného tónu. Můžete odejít.“

Zubní lékař Norman Gale odpověděl na všechny otázky záporně. Pak nastoupil rozhořčený pan Clancy.

Pan Clancy byl novinářskou zajímavostí podřadnějšího druhu o kolik stupňů níž než pérka.

„Spisovatel detektivních románů vypovídá. Známý autor přiznává, že koupil smrtící zbraň. Senzace v soudní síni.“

Senzace však byla zřejmě trochu předčasná.

„Ano, pane,“ řekl pan Clancy pronikavým hlasem.

„Foukačku jsem si koupil, a co víc, přinesl jsem ji dnes s sebou. Důrazně protestuji proti domněnce, že foukačka, kterou byl zločin spáchán, byla moje foukačka. Tahle je moje.“

A vítězným rozmáchlým gestem ukázal foukačku.

„Druhá foukačka v soudní síni,“ psali novináři. Koroner pana Clancyho přísně napomenul. Řekl mu, že je tady, aby pomáhal spravedlnosti, a ne aby vyvracel naprosto

neskutečné obvinění proti sobě. Pak ho podrobil výslechu o událostech v Prometheovi, ale s velmi malým výsledkem. Pan Clancy s naprosto zbytečnou obšírností vysvětlil, že byl zaujat francouzským, pro Angličana nezvyklým způsobem obsluhy a obtížemi, jak se vyznat v evropském čtyřiaadvacetihodinovém čase, takže si vůbec nevšiml, co se děje kolem. Pokud šlo o něj, mohli všichni cestující vystřelovat z foukaček jedovaté šípy a on by to nepozoroval.

Zaměstnankyně kadeřnictví slečna Jane Greyová novinářská pera nerozechvěla.

Pan Armand Dupont vypověděl, že jede do Londýna, kde má mít přednášku v Královské asijské společnosti. Byl se synem ponořen do odborné debaty a velmi málo si všímá toho, co se dělo kolem. Zesnulé si nepovšiml, dokud jeho pozornost nevzbudil rozruch, když se objevilo, že je mrtvá.

„Znal jste madame Morisotovou neboli madame Giselle od vidění?“

„Ne, monsieur, nikdy jsem ji předtím neviděl.“

„Ale v Paříži je to postava dobře známá, že?“

Starší monsieur Dupont pokrčil rameny:

„Mně ne. V každém případě v této době v Paříži moc nejsem.“

„Vrátil jste se prý nedávno z Východu.“

„Tak jest, monsieur, z Persie.“

„Vy a váš syn hodně cestujete v dalekých končinách?“

„Nerozumím, prosím.“

„Navštívili jste divoké kraje?“

„To ano.“

„Setkal jste se někdy s nějakým kmenem, který používal hadího jedu na šípy?“

Tuhle otázku museli monsieur Dupontovi přeložit a ten, když porozuměl, zavrtěl důrazně hlavou.

„S něčím takovým jsem se nikdy - nikdy nesetkal.“ Po něm přišel na řadu jeho syn. Výpověď mladého Duponta byla jen opakováním otcovy. Ničeho si nevšiml. Domníval se, že zesnulou asi bodla vosa, protože jeho samého jedna obtěžovala a on ji nakonec zabil.

Dupontovi byli poslední svědci. Koroner si odkašlal a oslovil porotu:

„Toto je nepochybně nejprekvapivější a nejneuvěřitelnější případ, jaký se v téhle soudní síni projednával. Byla zavražděna žena - jakoukoli možnost sebevraždy nebo nešťastné náhody nutno vyloučit - byla zavražděna v letadle, v malém uzavřeném prostoru. Je nemožné, že vraždu spáchal někdo zvenčí. Vrahem nebo vražednicí musí nutně být někdo z dopoledne vyslechnutých svědků. Tento fakt nelze popřít a je to fakt strašný a děsivý. Jedna z přítomných osob zoufale a hanebně lhala.

Způsob, jak byla vražda provedena, je bezpříkladně odvážný. V přítomnosti deseti - nebo dvanácti svědků, počítáme-li stevardy - přiložil vrah foukačku ke rtům, vyslal smrtící šíp na vražednou dráhu, a nikdo si jeho činu nepovšiml. Zdá se to přímo neuvěřitelné, jsou tu však důkazy, foukačka, šíp nalezený na podlaze, vpich na krku zesnulé a je tu i lékařské svědectví, a to všechno, ať je to uvěřitelné nebo ne, dosvědčuje, že se to stalo.

Protože tu není žádný důkaz obviňující ze zločinu určitou osobu, mohu porotu jen požádat, aby pronesla výrok, že vražda byla spáchána osobou nebo osobami neznámými. Všichni přítomní popřeli, že by zesnulou

znali. Bude úkolem policie zjistit, jaké a kde tu nějaké styky byly.“

Jeden člen poroty, člověk s hranatou bradou a podezíravýma očima, se s těžkým oddychováním naklonil dopředu.

„Mohu se něco zeptat, pane?“

„Zajisté.“

„Říkáte, že foukačka byla nalezena pod sedadlem. Čí sedadlo to bylo?“

Koroner nahlédl do svých poznámek. Seržant Wilson k němu přistoupil a řekl: „Ach ano, bylo to sedadlo číslo devět, sedadlo monsieur Hercula Poirota. Rád bych poznamenal, že monsieur Poirot je dobře známý a vážený soukromý detektiv, který - ehm - mnohokrát spolupracoval se Scotland Yardem.“

Muž s energickou bradou se obrátil k Herculu Poirotovi a s výrazem zdaleka ne uspokojeným upíral pohled na dlouhé kníry malého Belgičana.

„Cizincům,“ říkaly oči muže s buldočí bradou, „cizincům člověk nemůže věřit, ani když jsou jedna ruka s policií.“

Nahlas pravil:

„To byl tenhle pan Poirot, kdo našel šíp, že ano?“

„Ano.“

Porota se odebrala k poradě. Za pět minut se porotci vrátili a předseda podal koronerovi papírek.

„Co to znamená?“ zamračil se koroner. „To je nesmysl, tenhle výrok nemohu přijmout.“

Za několik minut dostal opravené znění: „Shledali jsme, že smrt byla způsobena jedem, není však dostatečný důkaz o tom, kdo zesnulé jed podal.“

5. KAPITOLA

Svědkové se rozcházejí

Když Jane po výroku poroty opustila soudní síň, zjistila, že Norman Gale jde vedle ní.

„To bych rád věděl,“ začal, „co bylo na tom papíře, který koroner nechtěl za žádnou cenu přijmout?“

„To vám mohu prozradit,“ řekl nějaký hlas za nimi. Ti dva se otočili a hleděli do tváře Herculu Poirotovi, kterému v očích jiskřila veselá světylka.

„Byl to výrok obviňující mě z úkladné vraždy,“ řekl malý pán.

„Ale to snad ne...,“ zvolala Jane.

Poirot spokojeně přisvědčil:

„*Mais oui*. Když jsem vyšel ven, slyšel jsem, jak nějaký člověk říká druhému: ‚Dej na má slova - udělal to ten malý cizinec!‘ Porota si myslela totéž.“

Jane byla na rozpacích, jestli ho má litovat, nebo se smát. Rozhodla se pro to druhé. Poirot se smál s ní.

„Ale chápete,“ pokračoval, „že se rozhodně musím pustit do práce a napravit si reputaci.“

S úsměvem se uklonil a šel dál. Jane a Norman užasle hleděli za mizející postavou.

„To je tedy náramně divný ptáček,“ řekl Gale. „Říká si detektiv. Nechápu, jak by mohl něco vypátrat. Každý zločinec ho pozná na míli daleko. Nechápu, jak by se mohl přestrojit.“

„Nemáte na detektivy příliš staromódní názor?“ zeptala se Jane. „Falešné vousy jsou už zastaralé. Dnes detektivové jen sedí a případy promýšlejí.“

„Což je méně namáhavé.“

„Fyzicky snad, ale potřebujete k tomu ovšem chladný, jasný mozek.“

„Rozumím. Prudká a zmatkářská mysl se na to nehodí.“

Oba se zasmáli.

„Podívejte,“ řekl Gale. Do tváří mu vstoupil slabý ruměnec a mluvil hodně rychle. „Nechtěla byste - chci říct, bylo by to od vás hrozně milé - je sice trochu pozdě - kdybychom si spolu vypili šálek čaje? Myslím, jako když jsme druhové v neštěstí - a -“ Odmlčel se a v duchu si řekl: „Co je to s tebou, hlupáku? Copak nedokážeš pozvat děvče na čaj bez koktání a červenání, copak ze sebe musíš dělat takového osla? Co si o tobě pomyslí?“

Galeův zmatek pomohl Jane projevit chladnokrevnost a sebeovládání.

„Děkuji vám,“ řekla. „Trochu čaje bych si dala.“

Našli čajovnu, kde přezíravá číšnice mrzutě převzala jejich objednávku. Její výraz říkal: „Nedávejte mi vinu, když budete nepříjemně překvapeni. Prý se tu podává čaj, ale já o tom nic nevím.“

Čajovna byla skoro prázdná. Její prázdnota ještě zdůrazňovala důvěrné posezení při čaji. Jane stáhla rukavice a pohlédla přes stůl na svého společníka. Byl přitažlivý - s těma modrýma očima a s tím úsměvem. A také byl milý.

„Takový případ vraždy je nepříjemná věc,“ kvapně začal hovor Gale, který se ještě nezbavil pošetilého pocitu rozpaků.

„Já vím,“ souhlasila Jane. „Dělá mi to dost starost myslím z hlediska mého zaměstnání. Nevím, jak se na to u nás budou dívat.“

„A - ano. To mě nenapadlo.“

„Podnik nebude možná chtít zaměstnávat dívku, která je zapletená do vraždy a musí svědčit a tak dál.“

„Lidé jsou divní,“ zamyšleně řekl Gale. „Život je - tak nespravedlivý. Není to přece vůbec vaše vina“ Dopáleně se zamračil. „To je odporné!“

„Ale zatím se nic takového nestalo,“ připomněla mu Jane. „Je zbytečné se rozčilovat a trápit kvůli něčemu, co se nestalo. Konec konců něco na tom je - mohla bych být ta, kdo ji zavraždil! A říká se, že když zavraždíte jednoho člověka, zavraždíte obvykle ještě další. A nebylo by příjemné, aby vás někdo takový česal.“

„Stačí se na vás podívat, aby člověk věděl, že byste nikoho zavraždit nedokázala,“ zadíval se na ni vážně Norman.

„Tím si nejsem tak jistá,“ namítla Jane. „Někdy bych měla chuť některou zákaznici zavraždit - kdybych si byla jistá, že mi to projde! Obzvlášť jednu, co má hlas jako vrána a s ničím není spokojená. Opravdu si někdy myslím, že zavraždit ji by byl záslužný skutek a žádný zločin. Takže vidíte, že mám docela zločinecké sklony.“

„Ale tuhle vraždu jste rozhodně nespáchala,“ prohlásil Gale. „Na to můžu přísahat.“

„A já zas můžu přísahat, že jste ji nespáchal vy,“ odpověděla Jane. „Ale to vám nepomůže, jestli si vaši pacienti budou myslet opak.“

„No ano, moji pacienti -“ Gale vypadal trochu starostlivě. „Máte asi pravdu - na to jsem vůbec nepomyslel. Zubař, který by mohl být vražedný maniak -

ne, to není moc lákavá vyhlídka.“ A najednou z ničeho nic dodal: „Poslyšte, nemáte snad nic proti tomu, že jsem zubař?“

Jane povytáhla obočí: „Já? Co bych proti tomu měla mít?“

„Chci říct, že je vždycky něco trochu - no něco trochu komického na tom být zubařem. Není to prostě romantické povolání. Kdežto jiného lékaře každý bere vážně.“

„Z toho si nic nedělejte,“ řekla Jane. „Zubař je rozhodně o kousek výš než kadeřnice.“

Oba se zasmáli a Gale řekl: „Cítím, že budeme přáteli. Máte také ten dojem?“

„Ano, myslím, že ano.“

„Mohli bychom třeba někdy spolu povečeřet a jít do divadla.“

„Děkuji za pozvání.“

Chvilku mlčeli a pak Gale prohodil: „Jak se vám líbilo v Le Pinet?“

„Byla to velká zábava.“

„Byla jste tam někdy předtím?“

„Ne, víte...“

Jane se najednou stala sdílná a pověděla mu o výhře v loterii. Shodli se na tom, že hazardní loterie je obecně žádoucí, že je to romantické dobrodružství, a odsuzovali odmítavý postoj vlády vůči této loterii.

Z hovoru je vyrušil mladý muž v hnědém obleku, který pár minut postával poblíž, nežli si ho povšimli. Tu hned nadzvedl klobouk a se zběhlou sebejistotou oslovil Jane.

„Slečna Jane Greyová?“ zeptal se.

„Ano.“

„Zastupuji Týdenní šplechty, slečno Greyová. Rád bych se vás zeptal, jestli byste pro nás nechtěla napsat krátký článek o vraždě v oblacích? Zázitek jedné z cestujících.“

„Děkuji, radši ne.“

„Ale no tak, slečno Greyová. Dobře bychom vám zaplatili.“

„Kolik?“ zeptala se Jane.

„Padesát liber - nebo, no co - možná i trochu víc. Řekněme šedesát.“

„Ne,“ odmítla Jane. „Já bych to asi nedokázala. Nevěděla bych co napsat.“

„Ale to nevadí,“ řekl mladý muž klidně. „Nemusíte ten článek doopravdy psát. Jeden z našich chlapců se vás jen na pár věcí zeptá a celé to za vás zpracuje. Nebudete s tím mít nejmenší námahu.“

„Ale přesto radši odmítnu,“ odpověděla Jane.

„A co takhle za stovku? No tak, dostanete opravdu sto liber a dáte nám fotografii.“

„Ne,“ řekla Jane, „mně se to nelíbí.“

„Takže můžete odejít,“ vložil se do toho Gale. „Už slečnu neobtěžujte.“

Mladý muž se k němu nadějně obrátil: „Vy jste pan Gale, že ano? Podívejte, pane Gale, jestli je na to slečna Greyová moc choulostivá, co abyste to zkusil vy? Pět set slov. A zaplatíme vám zrovna tolik, kolik jsem nabídl slečně Greyové - to je přece slušný obchod, protože pro noviny má větší cenu, když vraždu ženy vylicí žena. Dávám vám dobrou nabídku.“

„Nechci ji. Nenapíšu pro vás ani slovo.“

„Byla by to kromě honoráře dobrá reklama. Nadějný zubní lékař - se skvělou budoucností před sebou přečtou si to všichni vaši pacienti.“

„Toho se právě nejvíc obávám,“ řekl Norman Gale.
„Ale bez reklamy se v dnešní době nikam nedostanete.“
„Možná, ale záleží na tom, jaká je to reklama. Doufám, že někteří mí pacienti nebudou číst noviny a zůstanou dál v nevědomosti o tom, že jsem byl zamíchán do případu vraždy. A teď máte odpověď od nás obou. Odejdete tedy v klidu, nebo vás musím vyrazit?“

„Není proč se rozčilovat,“ řekl mladý muž, naprosto nevyveden z klidu touto pohrůzkou. „Dobrý večer, a kdybyste si to rozmysleli, zavolejte mě do redakce. Tady je má vizitka.“

Vesele odcházel z čajovny a v duchu si říkal: „Nebylo to špatné. Udělal jsem docela slušné interview.“

A opravdu, příští týden měl Týdenní šplechty okázalý sloupec o názoru dvou očitých svědků Záhadné vraždy v letadle. Slečna Greyová prohlásila, že je příliš rozrušená, než aby o věci mohla mluvit. Byl to pro ni hrozný šok a nechce na to myslet. Pan Norman Gale se obšírně vyjádřil o tom, jaké důsledky může mít pro člověka svobodného povolání být, třeba nevinně, zamíchán do případu vraždy. Vyslovil s humorem naději, že někteří jeho pacienti čtou jen společenskou rubriku, takže nebudou očekávat to nejhorší, až se půjdou posadit do „křesla muk“.

Když mladý muž odešel, Jane poznamenala: „To bych ráda věděla, proč nešel za významnějšími lidmi?“

„Nechává je asi svým lepším kolegům,“ řekl nazlobeně Gale. „Možná že to zkusil a neuspěl.“

Chvilku se ještě mračil a pak pokračoval: „Jane budu vám říkat Jane, nemáte-li nic proti tomu - Jane, kdo myslíte, že tu ženskou Giselle opravdu zavraždil?“

„Nemám nejmenší tušení.“

„Přemýšlela jste o tom? Opravdu jste o tom přemýšlela?“

„Myslím že ne. Uvažovala jsem, že jsem byla při tom, a dělala si starosti. Opravdu jsem vážně nepřemýšlela, kdo - kdo z těch ostatních to udělal. Až do dneška jsem si myslím neuvědomila, že jeden z nich to udělat musel.“

„Ano, koroner to řekl velmi jasně. Vím, že já to neudělal, a vím, že jste to neudělala vy, protože - no protože jsem se na vás většinu času díval.“

„Ano,“ pravila Jane, „z téhož důvodu vím, že jste to neudělal vy. A samozřejmě vím, že já sama jsem to neudělala. Takže to musel být někdo z těch ostatních, ale nevím který. Nemám nejmenší tušení. Vy ano?“

„Ne.“ Norman Gale vypadal zamyšleně, jako by se snažil srovnat myšlenky, které mu táhly hlavou. Jane pokračovala: „Ostatně nevím, jak bychom mohli mít sebemenší tušení. Chci říct, že jsme nic neviděli, alespoň já ne. Vy ano?“

Gale zavrtěl hlavou:

„Vůbec nic.“

„To se právě zdá strašně divné. Nejspíš jste nic vidět nemohl. Nebyl jste obrácen tím směrem. Ale já byla. Dívala jsem se přímo do středu oddělení. Chci říct - mohla jsem...“ Zarazila se a začervenala. Vzpomněla si, že většinou upírala oči na barvínkově modrý pulovr a že její mysl zdaleka nevnímala, co se děje kolem, ale zabývala se hlavně mužem v tom barvínkově modrém pulovru.

„Rád bych věděl, proč se tak červená...,“ myslel si Norman Gale. „Je báječná... Ožením se s ní... Ano, to udělám... Ale není dobře dívat se moc dopředu. Musím si najít nějaký dobrý důvod, abych ji často viděl. Tahle

záležitost s vraždou bude zrovna tak dobrá jako cokoli jiného... Ostatně si opravdu myslím, že stejně by bylo radno něco udělat - ten novinářský tajtrlík s tou svou reklamou..."

Nahlas řekl:

„Přemýšlejme o tom teď. Kdo ji zabil? Projdeme všechny ty lidi. Stevardi?“

„Ne,“ řekla Jane.

„Souhlasím. Ty ženy proti nám?“

„Nemyslím, že by někdo jako lady Horburyová zabíjel lidi. A ta druhá, slečna Kerrová, je na to příliš aristokratická. Jistě by nezabila starou Francouzku.“

„Protože je to jen odporná lichvářka? Asi nejste moc daleko od pravdy, Jane. Pak je tu kníráč, ten ale porotě připadá nejpravděpodobnější, takže tím odpadá. Lékař? Ten se mi taky moc nezdá.“

„Kdyby ji byl chtěl zabít, tak by mohl použít něco, co vůbec nezanechává stopy, a nikdo by se nic nedozvěděl.“

„Ano,“ řekl Norman pochybovačně. „Tyhle jedy bez chuti a bez zápachu, co nezanechávají stopy, jsou velmi výhodné, ale jsem trochu na pochybách, jestli opravdu existují. A co ten malý chlapík, jak přiznal, že má foukačku?“

„To je hodně podezřelé. Ale vypadal jako velice slušný člověk a nemusel přiznávat, že má foukačku, takže se zdá, jako by byl v pořádku.“

„Pak je tu Jameson - ne - jak se vlastně jmenuje Ryder?“

„Ano, mohl by to být on.“

„A ti dva Francouzi?“

„Ti jsou ze všech nejpodzřelejší. Byli v podivných zemích. A můžou mít samozřejmě nějaký důvod, o němž

nevíme. Připadalo mi, že ten mladší vypadá velmi nešťastně a ustaraně.“

„Taky byste asi vypadala ustaraně, kdybyste spáchala vraždu,“ řekl zamračeně Norman Gale.

„Vypadal ale slušně,“ namítla Jane. „A ten starý tatínek byl opravdu drahoušek. Doufám, že to nejsou oni.“

„Tak se zdá, že jsme se moc daleko nedostali,“ poznamenal Norman Gale.

„Nevím, jak bychom mohli, když o té staré zavražděné paní skoro nic nevíme. Nevíme, jaké měla nepřátele, kdo zdědí peníze, a podobně.“

„Myslíte, že jsou to od nás jen plané úvahy?“ zamyšleně řekl Norman Gale.

„A nejsou?“ chladně řekla Jane.

„Ne tak úplně.“ Gale zaváhal, pak pokračoval: „Mám pocit, že by to užitečné být mohlo...“

Jane na něj tázavě pohlédla.

„Vražda se netýká jen oběti a viníka,“ vysvětloval Norman Gale. Má dopad i na nevinné lidi. Vy a já jsme nevinní, ale stín vraždy se nás dotkl. Nevíme, jak zasáhne do našeho života.“

Jane byla dívka se střízlivým zdravým rozumem, ale teď se najednou zachvěla.

„Takhle nemluvte,“ zaprosila. „Naháníte mi strach.“

„Já sám mám trochu strach,“ odpověděl Gale.

6. KAPITOLA

Porada

Hercule Poirot zašel za svým přítelem inspektorem Jappem. Na inspektorově tváři se objevil veselý úšklebek.

„Pěkně vítám, milý brachu,“ zahlaholil. „Málem vás už zavřeli, co?“

„Mám obavy, že by mě taková věc mohla poškodit v mém povolání,“ odpověděl vážně Poirot.

„No,“ šklebil se Japp dál, „z detektivů se občas vyklubou zločinci - aspoň v detektivních románech.“ Přistoupil k nim vysoký hubený muž s inteligentní melancholickou tváří a Japp ho představil:

„Monsieur Fournier ze Sûreté. Přijel spolupracovat s námi na tomto případě.“

„Měl jsem, myslím, před několika lety potěšení se s vámi setkat, monsieur Poirote,“ s úklonou řekl Fournier a potřásl Poirotovi rukou. „A také jsem o vás slyšel od monsieura Girauda.“

Na jeho rtech se objevil nepatrný úsměv. A Poirot, který si dovedl dobře představit, jakými slovy o něm asi hovořil Giraud (o němž on sám měl ve zvyku neuctivě se vyjadřovat jako o čmuchálkovi), si rovněž dovolil odpovědět malým diskrétním úsměvem.

„Navrhuji, pánové, abyste oba povečeřeli u mě,“ pravil Poirot. „Maitre Thibaulta jsem už pozval. To jest, jestli vy a můj přítel Japp nemáte nic proti mé spolupráci.“

„To se ví že ne, kamarádíčku,“ odpověděl Japp a bodře poplácal Poirota po zádech. „Bereme vás do party...”

„Bude nám opravdu ctí,“ obřadně pravil Francouz.

„Chápete, jak jsem právě řekl jedné velmi roztomilé mladé dámě, musím si napravit reputaci.“

„Porotě jste se rozhodně nelíbil,“ přisvědčil Japp a znova se rozchechtal. „Takovou legraci jsem už dlouho nezažil.“

Během výtečných jídel, jimiž malý Belgičan častoval své přátele, nepadla - jako by se všichni domluvili, o případu ani zmínka.

„Koneckonců v Anglii se dá taky dobře jíst,“ pochválil uznale Fournier, když si delikátně čistil zuby párátkem, na nějž pamatovala pozornost hostitelova.

„Báječná jídla, monsieur Poirote,“ liboval si Thibault.

„Trochu po francouzsku, ale hrozně dobré,“ prohlásil Japp.

„Jídlo má být vždycky lehké pro estomac,“ poučoval Poirot. „Nemá být tak těžké, aby bránilo myšlení.“

„Nemůžu říct, že by mi žaludek kdy působil velké potíže,“ poznamenal Japp. „Ale nebudu se o to přít. No ale abychom se radši dali do práce. Víím, že monsieur Thibault má dnes večer nějaké jednání, takže navrhuji, abychom začali u něj a poradili se s ním ve všech věcech, které by pro nás mohly být užitečné.“

„Jsem vám k službám, pánové. Samozřejmě tady mohu mluvit volněji než u soudu. Před soudním šetřením jsem měl spěšný pohovor s inspektorem Jappem a on doporučoval pokud možná mlčenlivost - sdělit jen holá fakta.“

„Správně,“ přisvědčil Japp, „věci se nikdy nemají prozrazovat příliš brzo. Ale teď si poslechněme, co nám můžete povědět o té madame Giselle.“

„Abych řekl pravdu, vím toho velmi málo. Znáám ji, jako ji znají všichni - jako známou půjčovatelku peněz. O jejím soukromém životě nevím skoro nic. Tady monsieur Fournier by vám pravděpodobně mohl říct víc než já. Ale povím vám tohle: Madame Giselle byla, čemu v téhle zemi říkáte originál. Byla unikum. O jejím předchozím životě není nic známo. Mám takové tušení, že zamlada byla velmi hezká. Domnívám se, že ztratila krásu následkem neštovic. Byla to žena - říkám vám jen svůj dojem - která měla ráda moc, a taky moc měla. Byla prohnaná obchodnice. Byl to ten typ realistické Francouzky, která nikdy nedovolí, aby cit ovlivnil její obchodní zájmy, ale měla pověst, že provozuje své povolání s úzkostlivou poctivostí.“

Pohlédl na Fourniera, zda souhlasí, a ten přikývl melancholickou tmavovlasou hlavou.

„Ano,“ řekl, „byla poctivá - podle svých měřítek. A přece by ji byl zákon mohl volat k odpovědnosti, jen kdyby byly po ruce důkazy, ale to...“ Pokrčil malomyslně rameny. „Ale to žádáme příliš mnoho, je-li lidská povaha taková, jaká je.“

„Co máte na mysli?“

„*Chantage*.“

„Vydírání?“ opakoval Japp.

„Ano, vydírání nezvyklého a zvláštního druhu. Madame Giselle byla zvyklá půjčovat peníze na to, čemu se, myslím, v této zemi říká dlužní úpis. Jednala podle svého uvážení, pokud šlo o výši půjčovaných částek a

způsob placení, ale mohu vám říct, že měla vlastní metody na to, aby dostala zapláceno.“

Poirot se se zájmem naklonil dopředu.

„Jak už dnes pověděl maitre Thibault, klientela madame Giselle patřila k vyšším kruhům a inteligenci. Tyto vrstvy jsou obzvlášť zranitelné vůči tlaku veřejného mínění. Madame Giselle měla svou vlastní výzvědnou službu... Před zapůjčením peněz, to jest v případě většího obnosu, měla ve zvyku shromáždit o dotyčném klientovi co možná nejvíc informací, a její výzvědný systém byl neobyčejně dobrý. Budu opakovat, co už náš přítel řekl: podle svých měřítek byla madame Giselle úzkostlivě poctivá. Držela slovo těm, kdo je drželi jí. Upřímně se domnívám, že nikdy nepoužila svých tajných vědomostí, aby od někoho získala peníze, pokud jí je opravdu nebyl dlužen.“

„Domníváte se, že tyto tajné vědomosti byly její zárukou?“ zeptal se Poirot.

„Přesně tak, používala jich naprosto bezohledně a byla imunní vůči jakémukoli jemnějšímu cítění. A řeknu vám, pánové, její systém se vyplácel! Jen velice, velice zřídka musela odepsat nedobytný dluh. Muži či ženy ve význačném postavení se zoufale snažili sehnat peníze, aby zabránili veřejnému skandálu. Jak říkám, o její činnosti jsme věděli, ale pokud šlo o trestní stíhání...“, pokrčil rameny. „To už byla těžší věc. Lidská povaha je lidská povaha.“

„A dejme tomu,“ zeptal se Poirot, „že musela odepsat nějaký nedobytný dluh, což, jak říkáte, se občas stalo co pak?“

„V tom případě,“ pomalu řekl Fournier, „informace, které získala, byly zveřejněny nebo předány osobě, jež měla na věci zájem.“

Po chvílce mlčení se Poirot znovu zeptal: „Plynul z toho pro ni finanční prospěch?“

„Ne,“ odpověděl Fournier, „aspoň ne přímo.“

„A nepřímo?“

„Nepřímo asi ano,“ řekl Japp. „Museli platit ti druzí, co?“

„Přesně tak,“ přisvědčil Fournier. „Mělo to morální účinek, jak vy Angličané říkáte.“

„Spíš nemorální, řekl bych,“ poznamenal Japp, pak se zamyšleně podrbl na nose a pokračoval: „Tím se nám tedy otvírá široké pole možností pro motiv vraždy - velmi široké pole možností. Pak je tu otázka, kdo zdědí její peníze.“ Obrátil se k Thibaultovi. „Můžete nám v tom nějak pomoci?“

„Měla dceru,“ řekl právník. „Dcera s matkou nežila vlastně se domnívám, že ji matka neviděla od doby, kdy byla maličké dítě, ale před mnoha lety udělala madame Giselle poslední vůli, v níž s výjimkou malého odkazu služebné zanechala všechno své dceři Anne Morisotové. Pokud vím, nikdy jinou závěť neudělala.“

„A její jmění je veliké?“ zeptal se Poirot.

Právník pokrčil rameny: „Odhaduji je na osm nebo devět miliónů franků.“

Poirot sešpulil rty, jako by chtěl hvízdnout, a Japp zvolal: „Páni, na to tedy nevypadala. Počkat, kolik to dělá v librách - to - ale to musí být dobře přes sto tisíc. No nazdar!“

„Mademoiselle Anne Morisotová bude velmi bohatá mladá dáma,“ podotkl Poirot.

„Ještě dobře že nebyla v letadle,“ suše pronesl Japp.
„Mohla by být v podezření, že oddělala vlastní matku, aby dědila. Jak je asi stará?“

„Těžko říct. Hádal bych kolem čtyřiaadvaceti nebo pětadvaceti.“

„Hm, nezdá se, že by byla do vraždy zapletena. Budeme se muset zaměřit na vydírání. Všichni, co byli v letadle, popírají, že by madame Giselle znali. Jeden z nich lže, musíme zjistit kdo. Měli bychom si prohlédnout její písemnosti, to by nám mohlo pomoci, co říkáte, Fourniere?“

„Příteli,“ řekl Fournier, „hned jak nám došla zpráva, hned po telefonní rozmluvě se Scotland Yardem jsem šel rovnou k ní do bytu. Byl tam safes s listinami, ale všechny byly spálené.“

„Spálené? Kdo je spálil a proč?“

„Madame Giselle měla důvěrnici, služebnou Elise. Ta měla příkaz, aby v případě, že by se s její paní něco stalo, otevřela safes, jehož číselnou kombinaci znala, a papíry spálila.“

„Cože? To je ale neuvěřitelné!“ žasl Japp.

„Rozumějte,“ vysvětloval Fournier, „madame Giselle měla své zásady. Dostála svému slibu těm, kdo dostali svým závazkům. Zaručila zákazníkům poctivé jednání ze své strany. Byla tvrdá, ale držela slovo.“

Japp potřásl beze slova hlavou. Všichni čtyři mlčky uvažovali o zvláštní povaze mrtvé ženy...

Maitre Thibault vstal se slovy: „Musím se s vámi rozloučit, mám ještě schůzku. Mou adresu znáte, kdykoli byste potřebovali nějakou další informaci.“

S velkou zdvořilostí podal všem ruku a odešel.

7. KAPITOLA

Pravděpodobnost a možnost

Po odchodu maitre Thibaulta si tři zbylí pánové přitáhli židle blíž ke stolu.

„Tak se do toho pustíme,“ řekl Japp a odšrouboval si uzávěr plnicího pera. „V letadle, tedy v zadním oddělení bylo jedenáct osob, přední oddělení do toho nespadá tedy jedenáct cestujících a dva stevardi - to máme třináct lidí. Jeden z dvanácti zbylých ženu zabil. Cestující byli jednak Angličané, jednak Francouzi. Francouze předám monsieur Fournierovi, Angličany si vezmu já. V Paříži bude třeba získat některé informace - to je taky vaše práce, Fourniere.“

„A nejen v Paříži,“ dodal Fournier. „V létě měla Giselle hodně obchodů ve francouzských lázních - v Deauville, Le Pinet, Wimereux. Jezdila taky do Antibes a do Nizzy a ostatních rekreačních středisek na jihu.“

„Dobrá připomínka, jeden nebo dva cestující z Promethea se zmínili o Le Pinet, jak si vzpomínám. To je taky jeden směr pátrání. Pak se musíme soustředit na samotnou vraždu - zjistit, kdo se nalézal na takovém místě, z kterého by mohl použít foukačku.“ Rozbalil velký nakreslený plán zadního oddělení letadla a položil jej na stůl. „A teď se můžeme dát do předběžné práce. Začneme tím, že si cestující probereme jednoho po druhém a určíme pravděpodobnost - a což je důležitější - možnost.“

„Především vyřadíme tady monsieur Poirota. Tím se nám počet sníží na jedenáct.“

Poirot vážně zavrtěl hlavou. „Máte příliš důvěřivou povahu, příteli,“ pravil. „Neměl byste důvěřovat nikomu - vůbec nikomu.“

„Tak vás tam tedy ponecháme, když chcete,“ klidně řekl Japp. „Pak jsou tu stevardi. Z hlediska pravděpodobnosti to podle mě nemůže být ani jeden. Není pravděpodobné, že by si vypůjčili velkou částku peněz, a oba mají dobrou pověst - jako slušní rozvážní lidé. Moc by mě překvapilo, kdyby s tím některý z nich měl co společného. Na druhé straně z hlediska možnosti je do toho zahrnout musíme. Procházeli uličkou sem a tam. Mohli zaujmout postavení, z kterého by se dalo vystřelit z foukačky - myslím ze správného úhlu - ačkoliv nevěřím, že by stevard mohl vystřelit otrávený šíp z foukačky v oddělení plném lidí a nikdo by si toho nevšiml. Vím ze zkušenosti, že lidé jsou většinou slepí jako netopýři, ale má to své meze. To samozřejmě platí o všech ostatních. Spáchat zločin tímhle způsobem by bylo šílenství. Byla tu možnost jedna ku stu, že se to povede, aniž by byl pachatel přistižen. Ten člověk, co to udělal, musel mít z pekla štěstí. Ze všech možných způsobů spáchat vraždu zrovna takhle -“

Poirot, který se sklopenýma očima klidně pokuřoval, mu vskočil do řeči:

„Vy si myslíte, že to byl nerozumný způsob, jak spáchat vraždu?“

„Samozřejmě že byl. Bylo to naprosté šílenství.“

„A přece se povedl. Všichni tři tu sedíme, probíráme to, ale kdo vraždu spáchal, nevíme. To je přece úspěch!“

„Pouhá šťastná náhoda,“ namítl Japp. „Vrah měl být nejmíň pětkrát šestkrát přistižen při činu.“

Poirot nespokojeně zavrtěl hlavou. Fournier se na něj zvědavě podíval a zeptal se:

„Co máte na mysli, monsieur Poirote?“

„Tenhle důvod, *mon ami*,“ odpověděl Poirot. „Případ se musí posuzovat podle výsledku, a ten byl úspěšný. To je můj důvod.“

„A přece se to zdá skoro jako zázrak,“ zamyšleně poznamenal Fournier.

„Zázrak nezázrak, je to tak,“ pravil Japp. „Máme vyjádření lékaře, máme zbraň, kdyby mi byl před týdnem někdo řekl že budu vyšetřovat případ vraždy, kdy byla zabita žena šípem otráveným hadím jedem - tak bych se mu vysmál do tváře. Je to urážka - tahle vražda je urážka.“ Těžce oddychoval.

Poirot se usmál.

„Je to možná vražda, kterou spáchal člověk se zvráceným smyslem pro humor,“ zamyšleně pronesl Fournier. „Nejdůležitější u zločinu je získat představu o psychologii vraha.“

Japp trochu pohrdavě odfrkl, když slyšel slovo psychologie. Neměl je rád a nedůvěřoval mu. „Tyhle věci rád slyší monsieur Poirot,“ podotkl.

„Ano, velmi mě zajímá, co oba říkáte,“ pravil Poirot.

„Nepochybujete, doufám, že byla zabita tímhle způsobem,“ zeptal se podezíravě Japp. „Znám tu vaši mysl plnou kliček.“

„Ne, nepochybuji, milý příteli. V tomhle směru je má mysl zcela klidná. Příčinou smrti je otrávený hrot, který jsem zvedl - to je jisté. Ale přece jen jsou v tomhle případě věci...“ Odmlčel se a rozpačitě zavrtěl hlavou.

„Tak abychom se vrátili k té naší horké kaši,“ pokračoval Japp. „Stevardy úplně škrtnout nemůžeme, ale považuji za velmi nepravděpodobné, že by s tím měl jeden nebo druhý co společného. Souhlasíte, monsieur Poirote?“

„Ach vzpomeňte si, co jsem říkal. Já - já bych v tomhle stadiu - neškrtnal nikoho.“

„Tak ať je po vašem. Teď cestující. Začneme od konce oddělení, kde je kuchyňka a toalety. Sedadlo číslo šestnáct.“ Zabodl tužku do plánu. „To je ta kadeřnická slečna, Jane Greyová. Vyhrála v irské loterii - a peníze rozfofrovala v Le Pinet. To znamená, že má ráda hazard. Mohla být v peněžní tísní a vypůjčit si od staré paní - nevypadá pravděpodobně, že by si vypůjčila velký obnos, ani že by ji Giselle mohla něčím držet v šachu. Vypadá jako moc malá ryba na to, co hledáme. A myslím si, že kadeřnice nemá nejmenší možnost dostat se k hadímu jedu. Nepoužívá se ho k barvení vlasů ani do krému na obličej.“

„Vlastně to byla velká chyba použít hadí jed, hodně to zužuje směr pátrání. Jen dva lidé ze sta by o něm mohli vědět a dostat se k němu.“

„Což dokonale objasňuje aspoň jednu věc,“ řekl Poirot. Fournier na něj vrhl rychlý tázavý pohled.

Japp však měl hlavu plnou vlastních nápadů.

„Dívám se na to takhle,“ řekl. „Vrah musí spadat do jedné z těchto skupin: buď je to člověk, který viděl kus světa a dostal se do podivných míst - člověk, který ví něco o hadech a jejich nejnebezpečnějších druzích a o zvycích domorodých kmenů, používajících jejich jed k odstranění nepřátel - to je skupina číslo jedna.“

„A druhá?“

„Vědecký směr. Bádání. S jedy používanými na šípky se dělají pokusy ve vědeckých laboratořích. Mluvil jsem o tom s Winterspoonem. Hadí jed - kobří jed, abych byl přesný - se zřejmě někdy používá v medicíně. Se značným úspěchem se používá při léčení padoucnice. Ve vědeckém výzkumu se v této oblasti dělá hodně.“

„Což je zajímavé a taky podnětné,“ poznamenal Fournier.

„Ano, ale pokračujme. To děvče Greyová do žádné z těchto skupin nezapadá. Pokud jde o ni, motiv se zdá nepravděpodobný, možnost dostat se k jedu - slabá. Skutečná možnost vystřelit foukačkou je opravdu velmi pochybná - téměř nemožná. Pohleďte.“

Tři muži se sklonili nad plánem.

„Tady je šestnáctka,“ ukázal Japp. „A tady je dvojka, kde seděla Giselle, mezi oběma čísly je dost lidí a sedadel. Jestli se dívka z místa nehnula - a všichni říkají že ne -, nemohla by zamířit tak, aby šíp zasáhl Giselle do krku ze strany. Můžeme mít, myslím, za to, že Greyová je z toho venku.“

„A teď dvanáctka naproti. To je ten zubař Norman Gale. Skoro totéž platí o něm. Malá ryba. Má asi o malinko lepší možnost dostat se k hadímu jedu.“

„Takové injekce zubní lékaři obvykle nepoužívají,“ podotkl jemně Poirot. „Znamenala by smrt a ne léčbu.“

„Zubař si s pacienty užije dost i bez jedu,“ chechtal se Japp, „Ale přece jen se možná pohyboval v kruzích, kde mohl získat přístup k různým zvláštním lékům. Mohl mít přítele vědce. Ale pokud jde o možnost, tak je z toho venku. Sedadlo opustil, ale šel jen na toaletu - to jest na druhou stranu. Na zpáteční cestě nemohl být dál, než je tady ta ulička, a aby vystřelil šíp z foukačky a trefil

starou paní do krku, to by musel mít šíp, který dělá kouzla a otočí se v pravém úhlu. Takže je z toho taky vlastně venku.“

„Souhlasím,“ přisvědčil Fournier. „Pokračujme.“

„Vezmeme to přes uličku a podíváme se na sedmnáctku.“

„To bylo původně moje místo,“ řekl Poirot. „Přenechal jsem ho jedné z dam, chtěla sedět blízko přítelkyně.“

„Byla to blahorodá Venetia Kerrová. Co o ní? Je velká dáma. Od Giselle si půjčit mohla. Nevypadá na to, že by měla v životě nějaké provinilé tajemství - možná ale že na přesporním dostihu přitáhla koni uzdu, aby nevyhrál. Trochu pozornosti jí budeme muset věnovat. Z místa, kde seděla, bylo možné střelit. Jestli Giselle měla natočenu hlavu trochu k oknu, mohla blahorodá zkusit smeč šikmo přes síť. Byla by to ale trochu náhodná trefa. Spíš si myslím, že by na to musela vstát. Je to ten typ ženský, co si na podzim vychází ven s puškou. Nevím, jestli střílení z pušky vám může nějak pomoci, když jde o foukačku. Řek bych, že je to taky otázka oka - oka a cviku, a ona má pravděpodobně přátele - muže -, kteří lovili divokou zvěř v odlehlých částech světa. Tímhle způsobem se mohla dostat k nějakému jedu domorodců. Ale všechno tohle zní bláznivě! Nedává to smysl.“

„Vypadá to opravdu nepravděpodobně,“ přikývl Fournier. „Mademoiselle Kerrová - viděl jsem ji dnes u soudu...“ Zavrtěl hlavou: „Tu člověk s vraždou tak snadno nespojuje.“

„Sedadlo číslo třináct,“ pokračoval Japp. „Lady Horburyová. Trochu nevypočitatelná, nepřekvapilo by mě, kdyby se něčím tajně provinila.“

„Náhodou vím, že dotyčná dáma hodně prohrávala u baccaratového stolu v Le Pinet,“ pravil Fournier.

„Na to jste chytře kápl, Fourniere. Ano, ona je ten druh ptáčka, co by se zapletl s Giselle.“

„Naprosto souhlasím.“

„Výborně, nu - to by šlo. Ale jak to udělala? Uvědomte si, ona taky neopustila své místo. Byla by si musela na sedadle kleknout a nahnout se přes opěradlo - deset lidí by ji vidělo. K čertu s tím, jdeme dál.“

„Devět a deset,“ ukázal Fournier prstem na plán.

„Monsieur Hercule Poirot a dr. Bryant,“ řekl Japp. „Tak co nám poví monsieur Poirot?“

Poirot smutně zavrtěl hlavou. „*Mon*, estomac,“ vzdychl žalostně. „Běda, že mozek musí být otrokem žaludku.“

„U mně je to taky tak,“ s účastí řekl Fournier. „V letadle se necítím dobře.“

Zavřel oči a výmluvně potřásl hlavou.

„A teď, dr. Bryant. Co víme o dr. Bryantovi? Velké zvíře z Harley Street. Není moc pravděpodobné, že by šel k francouzské lichvářce, ale člověk nikdy neví. A kdyby se vynořilo něco nepříjemného, má po kariéře. Tady se může uplatnit moje vědecká teorie. Takový člověk jako dr. Bryant, který ve svém povolání patří ke špičkám, se zná se všemi vědeckými pracovníky ve výzkumu. Bylo by pro něj hračkou štípnout nějakou tu zkumavku s hadím jedem, když je náhodou někde v nějaké renomované laboratoři.“

„Milý příteli, tyhle věci se kontrolují,“ namítl Poirot.

„To není jako utrhnout blatouch na louce.“

„I když je kontrolujou, chytrý chlapík by jed mohl vyměnit za nějakou neškodnou látku. To by se dalo

udělat, protože člověk jako Bryant by byl mimo podezření.“

„Na tom, co říkáte, něco je,“ připustil Fournier. „Jenže proč na jed upozornil? Proč neřekl, že zemřela na selhání srdce - přirozenou smrtí?“

Poirot zakašlal a druzí dva se na něj tázavě podívali. „Myslím, že to byl lékařův první - no řekněme, dojem?“ pravil. „Koneckonců, velice to vypadalo jako přirozená smrt, nejspíš následek vosího bodnutí, vosu tam byla, pamatujete se...“

„Těžko na ni můžeme zapomenout,“ vskočil mu do řeči Japp. „Mluvíte o ní v jednom kuse.“

„V každém případě jsem si náhodou všiml na zemi osudného šípů a zvedl jej. Jakmile jsme ho našli, všechno ukazovalo na vraždu.“

„Šíp by se byl stejně našel.“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Je tu samozřejmě možnost, že by jej vrah mohl nepozorovaně sebrat.“

„Bryant?“

„Bryant nebo někdo jiný.“

„Hm - to by bylo dost riskantní.“

Fournier byl jiného názoru. „To si myslíte, protože víte, že je to vražda,“ namítl. „Ale když nějaká žena zemře na selhání srdce, kdopak si povšimne toho, že někdo upustí kapesník a shýbne se pro něj, kdopak o tom nějak přemýšlí?“

„Máte pravdu,“ přisvědčil Japp. „Nu, já si myslím, že Bryant rozhodně patří na seznam podezřelých. Mohl si opřít hlavu do rohu sedadla a vystřelit - taky šikmo přes uličku. Ale nikdo ho neviděl...! Nebudu to však znovu rozebírat. Ten, kdo to udělal, nebyl viděn!“

„A pro to, jak se domnívám, musí být nějaký důvod,“ řekl Fournier. „Důvod, který podle všeho, co jsem slyšel,“ usmál se, „bude se zamlouvat monsieur Poirotovi. Mám na mysli psychologický důvod.“

„Pokračujte, příteli,“ pobídl ho Poirot. „Je zajímavé, co tu říkáte.“

„Dejme tomu,“ vysvětloval Fournier, „že jste ve vlaku a projíždíte kolem hořícího domu. Oči všech jsou okamžitě upoutány k oknu. Každý by svou pozornost upřel jedním směrem. V takovém okamžiku by někdo mohl vytasit dýku a probodnout druhého a nikdo by ho přitom neviděl.“

„To je pravda,“ přisvědčil Poirot. „Vzpomínám si na jeden případ, na němž jsem se podílel - případ otravy jedem, kde se taková věc naskytla. Byl tu, jak říkáte, psychologický moment. Zjistíme-li, že takový okamžik nastal při letu Promethea...“

„Měli bychom v tom směru podrobit výsledku stevardy a cestující,“ navrhl Japp.

„Správně. Ale jestli tu takový psychologický okamžik byl, musí z toho logicky plynout, že příčinu tomu okamžiku dal vrah. Musel být schopen vyvolat zvláštní účinek, který onen okamžik způsobil.“

„Výtečně, výtečně,“ přikyvoval Fournier.

„Dobrá, zaznamenám si to jako věc, na kterou se budeme ptát,“ řekl Japp. „Přicházím teď k sedadlu číslo osm - kde seděl Daniel Michael Clancy.“

Vyslovil jméno se zřejmým potěšením.

„Podle mého názoru je to nejpravděpodobnější podezřelý, jakého máme. Co je přirozenějšího pro autora detektivek než zajímat se o hadí jedy a přimět nějakého netušícího vědce chemika, aby mu je ukázal?

Nezapomeňte, že šel kolem Gisellina sedadla - byl jediný z cestujících, kdo šel kolem.“

„Ujišťuji vás, příteli, že jsem na to nezapomněl,“ důrazně pravil Poirot.

„Mohl použít foukačky z dost velké vzdálenosti,“ pokračoval Japp, „a nepotřeboval k tomu žádný ‚psychologický moment‘, jak tomu říkáte. A měl docela slušnou čáku, že mu to vyjde. Vzpomeňte si, že o foukačkách všechno ví - říkal to.“

„Což člověka možná zaráží.“

„Je tak rafinovaný,“ usoudil Japp. „A pokud jde o foukačku, co dnes ukazoval, kdo říká, že je to ta, kterou koupil před dvěma roky? Celá věc mi připadá velmi podezřelá. Nemyslím, že je pro člověka zdravé uvažovat o zločinech a detektivkách a pročitat všechny možné druhy kriminálních případů. To mu nasadí do hlavy všelijaké nápady.“

„Ale spisovatel rozhodně potřebuje mít v hlavě nápady,“ namítl Poirot.

Japp se vrátil k nakreslenému plánu.

„Číslo čtyři měl Ryder - sedadlo hned před zavražděnou. Nemyslím, že to udělal. Ale vynechat ho nemůžeme. Šel na toaletu a na zpáteční cestě na ni mohl vystřelit hodně zblízka, jenže by byl přitom musel stát zrovna před archeology. Jistě by si toho všimli.“

Poirot zamyšleně zavrtěl hlavou.

„Vy asi moc archeology neznáte, že?“ zeptal se. „Kdyby tihle dva byli ponořeni do opravdu zajímavé debaty o nějaké sporné věci - *eh bien*, milý příteli, zabrali by se do ní tak, že by byli naprosto slepí a hluší k světu kolem. Byli by někde v pátém století před Kristem. Rok

devatenáct set třicet pět našeho letopočtu by pro ně neexistoval.“

Japp vypadal trochu skepticky. „Tak přejdeme k nim. Co nám můžete říct o Dupontech, Fourniere?“

„Monsieur Armand Dupont je jeden z nejvýznamnějších archeologů ve Francii.“

„To nám mnoho nepomůže. Jejich místo v letadle je podle mého názoru dost šikovné - přes uličku, ale trochu víc vpředu, než seděla Giselle. A mám dojem, že se hodně potloukali po světě a vykopávali věci na různých místech, mohli docela snadno přijít k nějakému domorodému hadímu jedu.“

„Ano, to je možné,“ přisvědčil Fournier.

„Ale nepokládáte to za pravděpodobné?“

Fournier pochybovačně zavrtěl hlavou.

„Monsieur Dupont žije pro své vykopávky. Je to nadšenec. Dřív byl obchodníkem se starožitnostmi. Vzdal se kvetoucího obchodu a věnuje se archeologii. Oba dva, on i syn, jsou z celé duše oddáni svému povolání. Zdá se mi nepravděpodobné - neřeknu nemožné, protože po té obrovské Staviského aféře, která se tak široce rozvětvila, budu už věřit všemu - zdá se mi skutečně nepravděpodobné, že by byli do té věci zapleteni.“

„Dobrá,“ řekl Japp. Pak vzal papír se svými poznámkami a odkášlal si: „Jsme na tom takhle. *Jane Greyová* - pravděpodobnost malá - možnost prakticky žádná. Slečna *Kerrová* - velká nepravděpodobnost -- možnost pochybná. *Lady Horburyová* - pravděpodobnost dobrá - možnost prakticky žádná. *Monsieur Poirot* - téměř určitě pachatel - jediný muž na palubě, který mohl vytvořit psychologický moment.“

Japp se upřímně zasmál svému žertíku, Poirot se usmál shovívavě a Fournier trochu nesměle. Pak se inspektor vrátil ke svým poznámkám:

Bryant - pravděpodobnost a možnost - obě dobré. *Clancy* - motiv pochybný - pravděpodobnost nejistá možnost docela slušná. *Oba Dupontové* - pravděpodobnost malá, pokud jde o motiv - dobrá, pokud jde o získání jedu - možnost dobrá.

To je, myslím, docela slušné resumé - tak jak dalece můžeme jít. Budeme muset položit spoustu běžných dotazů. Já si nejdřív vezmu Clancyho a Bryanta - abych zjistil, co mohli mít za lubem - jestli někdy v minulosti nebyli v peněžní tísní - jestli se v poslední době nezdáli ustaraní nebo rozrušení - kde se v minulém roce zdržovali - všechny tyhle věci. Totéž udělám s Ryderem. Ty ostatní taky nesmíme úplně pominout. Dám Wilsonovi příkaz, aby se na ně podíval. Tady pan Fournier si vezme na starost Duponty.“

Muž ze Súreté přikývl.

„Bud'te ujištěn - že tohle se rovněž zařídí. Vrátím se dnes večer do Paříže. Ted' když o případě víme trochu víc, možná že by šlo dostat něco z Elise, Giselliny služebné. Taky si pečlivě zjistím, kde Giselle všude byla. Měli bychom vědět, co dělala v létě. Víím, že jednou nebo dvakrát zajela do Le Pinet. Musíme se dozvědět, jestli měla nějaké styky s anglickými cestujícími zapletenými do tohoto případu. Ano, ano, je třeba toho hodně udělat.“ Oba pohlédli na Poirota pohrouženého do přemýšlení.

„Zúčastníte se taky, monsieur Poirote?“ zeptal se Japp.

Poirot se vytrhl ze zamyšlení a odpověděl:

„Ano, rád bych doprovodil monsieur Fourniera do Paříže.“

„*Enchanté*,“ řekl Fournier.

„To bych rád věděl, co máte za lubem?“ zeptal se Japp a zvědavě pohlédl na Poirota. „Byl jste při tom všem hodně zticha. Dostal jste zase nějaký ten svůj malý nápad, co?“

„Jeden nebo dva, ano. Ale je to velmi nesnadné.“

„Tak nám je povězte.“

„Jedna věc, která mě trápí,“ řekl pomalu Poirot, „je místo, kde se foukačka našla.“

„Samozřejmě! Málem vás kvůli tomu zabásli.“

„Tak to nemyslím. Netrápí mě to, že se našla za mým sedadlem, jak ji tam někdo strčil - ale to, že se vůbec našla za nějakým sedadlem.“

„Na tom nic nevidím,“ řekl Japp. „Ten, kdo to udělal, ji někde schovat musel. Nemohl riskovat, že ji u něho najdou.“

„*Evidemment*. Ale když jste prohlížel letadlo, snad jste si, milý příteli, všiml, že i když okna nejdou otevřít, je v každém okně větrák - kroužek malých kulatých otvorů, které se otočením skleněného ventilátoru dají otevřít nebo zavřít. Co mohlo být jednoduššího než se zbavit foukačky tímhle způsobem? Spadla by na zem a je nanejvýš nepravděpodobné, že by se kdy našla.“

„Napadá mě jedna námitka - vrah měl strach, že ho někdo uvidí. Kdyby foukačku prostrčil ventilátorem, mohl ho někdo uvidět.“

„Ach tak,“ řekl Poirot. „Nebál se, že ho někdo uvidí, když přiloží foukačku ke rtům a vyšle osudný šíp, ale bál se, že ho někdo uvidí, když se bude snažit prostrčit foukačku oknem!“

„Připouštím, že se to zdá absurdní,“ řekl Japp, „ale je to tak. Schoval foukačku za polštář na sedadle. Toho se nezbavíme.“

Poirot neodpověděl a Fournier se zvědavě zeptal: „A to vás přivedlo na nějaký nápad?“

Poirot souhlasně přikývl.

„Řekněme, že to ve mně vzbuzuje jakési dohady.“

Roztržitou rukou narovnal nepoužitý kalamář, který Jappovy netrpělivé prsty posunuly trochu napříč. Pak prudce zvedl hlavu a zeptal se:

„Á propos, máte ten podrobný seznam věcí cestujících, který jsem po vás chtěl?“

8. KAPITOLA

Seznam

„Na mě je spoleh,“ zašklebil se Japp, sáhl do kapsy a vytáhl hrst strojem hustě popsaných listů. „Tady to máte. Je tu všechno do nejmenších podrobností! A připouštím, že je v něm jedna moc divná věcička. Povím vám o tom, až si to přečtete.“

Poirot rozprostřel listy a začal číst. Fournier vstal a četl mu přes rameno:

James Ryder.

Kapsy - plátěný kapesník označený písmenem J. Kožená náprsní taška - sedm jednolibrových bankovek, tři firemní vizitky. Dopis od obchodního společníka George Ebermanna, který doufá, že „půjčka byla úspěšně sjednána... jinak jsme v prekérní situaci“. Dopis podepsaný Maudie umlouvající schůzku na příští večer v Trocadéru (laciný papír, negramotný rukopis). Stříbrné cigaretové pouzdro. Lámací zápalky. Plnicí pero. Svazek klíčů. Domovní patentní klíč. Francouzské a anglické mince.

Příruční zavazadlo - spousta listin o obchodech s centrem. Výtisk v Anglii zakázané knihy. Krabička „Léky s okamžitým účinkem“.

Dr. Bryant.

Kapsy - dva plátěné kapesníky. Náprsní taška s dvaceti librami a pěti sty franky. Francouzské a anglické mince. Zápisník s pracovními závazky. Cigaretové pouzdro.

Zapalovač. Plnicí pero. Domovní patentní klíč. Svazek klíčů. Pouzdro s flétnou.

U sebe *Paměti Benvenuta Celliniho a Les Maux de l'Oreille.*

Norman Gale.

Kapsy - hedvábný kapesník. Peněženka s jednou anglickou librou a šesti sty franky. Drobné. Obchodní vizitky dvou francouzských firem - výrobců zubních nástrojů. Prázdná krabička od zápalek. Stříbrný zapalovač. Lulka. Gumový sáček na tabák. Domovní patentní klíč.

Příruční kufřík - bílý plátěný plášť. Dvě malá zubní zrcátka. Buničité tampóny. Časopisy *La Vie Parisienne*, *The Strand Magazine*, *The Autocar*.

Armand Dupont.

Kapsy - tobolka s tisíci franky a deseti anglickými librami. Pouzdro s brýlemi. Francouzské mince. Plátěný kapesník. Balíček cigaret, lámací zápalky. Pouzdro s vizitkami. Kartáček na zuby.

Příruční kufřík - rukopis chystaného proslovu pro Královskou asiatskou společnost. Dvě německé archeologické publikace. Dva listy papíru s hrubými nákresey keramických nádob. Duté trubky zdobené ornamenty (prý troubele kurdských dýmek). Malá miska z proutí. Devět podlepených fotografií - všechno keramika.

Jean Dupont.

Kapsy - náprsní taška s pěti anglickými librami a třemi sty franky. Pouzdro s cigaretami. Cigaretová špička ze slonoviny. Zapalovač. Plnicí pero. Dvě tužky. Malý zápisník plný nečitelných poznámek. Anglický dopis od

L. Marrinera s pozváním na oběd v restauraci poblíž Tottenham Court Road. Francouzské drobné mince.

Daniel Clancy.

Kapsy - kapesník potřísněný inkoustem. Plnicí pero, které teče. Náprsní taška se čtyřmi librami a stem franků. Tři novinové výstřižky o nedávno spáchaných zločinech (jedno otrávení arzénem a dvě zpronevěry). Dva dopisy z realitní kanceláře s popisem venkovských nemovitostí. Záznamník. Čtyři tužky. Kapesní nůž. Tři zaplacené a čtyři nezaplacené účty. Dopis od „Gordona“ s hlavičkou zaoceánského parníku *Minotaurus*. Nedoluštěná křížovka vystřižená z *Timesů*. Zápisník s osnovami zápletek. Italské, francouzské, švýcarské a anglické mince. Zaplacený účet z hotelu v Neapoli. Velký svazek klíčů.

V kapse svrchníku - rukopisné poznámky k *Vraždě na Vesuvu*. Evropský jízdní řád. Golfové míčky. Pár ponožek. Kartáček na zuby. Zaplacený účet z pařížského hotelu.

Slečna Kerrová.

Kabelka s toaletními potřebami - Růž. Dvě cigaretové špičky (jedna slonovinová, druhá jantarová). Pudřenka. Cigaretové pouzdro. Kartónek zápalek. Kapesník. Dvě anglické libry. Drobné. Polovina akreditivu. Klíče.

Příruční kufřík - vyložený šagrénem. Lahvičky, kartáčky, hřebeny, atd. Pouzdro s manikúrou. Igelitový sáček s kartáčkem na zuby, houbou, zubní pastou, mýdlem. Dvoje nůžky. Pět anglických dopisů od rodiny a přátel. Dva romány Tauchnitzovy edice. Fotografie dvou křepeláků.

U sebe měla módní časopis *Vogue* a *Dobrou hospodyní*.

Slečna Greyová.

Kabelka - rtěnka, růž na tváře, pudřenka. Patentní klíč a klíč od kufru. Tužka. Cigaretové pouzdro. Cigaretová špička. Lámací zápalky. Dva kapesníky. Zaplacený hotelový účet z Le Pinet. Knížečka *Francouzská konverzace*. Peněženka se sto franky a deseti šilinky. Francouzské a anglické drobné mince. Hrací známka z kasina v hodnotě pěti franků.

V kapse cestovního pláště - šest pohlednic s Paříží, dva kapesníky a hedvábný šátek. Dopis podepsaný Gladys. Tuba s aspirinem.

Lady Horburyová.

Kabelka s toaletními potřebami - dvě rtěnky, růž, pudřenka. Kapesník. Tři bankovky, šest anglických liber, francouzské mince. Diamantový prsten. Pět francouzských známek. Dvě cigaretové špičky. Zapalovač v pouzdře.

Necesér - kompletní kosmetické vybavení. Bohatě vybavená manikúrová souprava ve zlatě. Malá lahvička s nálepkou nadepsanou inkoustem Borax.

Jakmile Poirot došel ke konci seznamu, položil Japp prst na poslední položku.

„To bylo chytré od našeho muže. Pomyslel si, že to s tím ostatním nějak nehraje. Starou belu, borax! Ten bílý prášek v lahvičce byl kokain.“

Poirot rozevřel oči a zvolna pokývl hlavou.

„Asi to s naším případem nemá moc co dělat,“ hovořil dál Japp. „Ale neříkejte mi, že ženská, která je zvyklá na kokain, má morální zábrany. Rozhodně si nemyslím, že by se přes všechnu tu ženskou bezmocnost takhle nóbl dáma před čímkoli zastavila, aby dostala, co chce. Přesto pochybuju, že by měla odvahu něco takového provést, a

upřímně řečeno nevím, jak by to mohla udělat. Celá ta věc je tak trochu záhada.“

Poirot sebral volné strojopisné listy a znovu je pročetl. Pak je s povzdechem zase položil.

„Na první pohled jako by to všechno velice jasně ukazovalo na jednu osobu. A přece nechápu, proč nebo jak by zločin spáchala.“

Japp se na něj užasle podíval.

„Troufáte si říct, že po přečtení tohoto seznamu máte tušení, kdo to udělal?“

„Myslím že ano.“

Japp mu vytrhl papíry a znovu je pročítal a každý list, s kterým byl hotov, podával Fournierovi. Pak je hodil na stůl a zadíval se na Poirota.

„Děláte si ze mě legraci, monsieur Poirote?“

„Ne, ne. *Quelle idée!*“

Francouz teď také odložil papíry.

„A co vy, Fourniere?“

Francouz zavrtěl hlavou. „Možná že jsem tupý, ale nechápu, jak by nám ten seznam mohl pomoci.“

„Seznam sám ne,“ vysvětloval Poirot. „Ale ve spojení s určitými rysy případu, že? Nu, možná že se mýlím - že se naprosto mýlím.“

„Tak sem s tou vaší teorií,“ vyzval Japp. „Rozhodně bych ji rád slyšel.“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne. jak říkáte, je to teorie - pouhá teorie. Doufal jsem, že na seznamu najdu jistý předmět. *Eh bien*, našel jsem ho. Je tam, ale zdá se, že ukazuje nesprávným směrem. Správná stopa vede k nesprávné osobě. To znamená, že je třeba udělat ještě hodně práce, a je mi toho opravdu ještě dost nejasného. Nevyznám se v tom, zdá se, že

vystupují jen některá fakta a seskupují se do příznačného vzorce. Nepřipadá vám to tak? Ne, vidím, že ne. Takže pracujeme raději každý podle své hlavy. Jak říkám, nemám jistotu, mám jen jisté podezření...”

„A já si myslím, že plácáte nesmysly,“ prohlásil Japp a vstal. „Tak pro dnešek dost. Já se pustím do práce v Londýně, vy se vrátíte do Paříže, Fourniere - a co náš monsieur Poirot?“

„Já si stále přeji doprovodit monsieur Fourniera do Paříže - víc než kdy jindy.“

„Víc než kdy jindy -? To bych rád věděl, jaká pitomost vám vlezla do hlavy.“

„Pitomost! *Ce n'est pas joli, ya!*“

Fournier si s nimi s velkou zdvořilostí potřásl rukou.

„Děkuji mnohokrát za výtečné pohoštění a přeji vám dobrou noc. Sejdeme se tedy zítra ráno na Croydonském letišti?“

„Správně. *A demain.*“

„Doufejme, že nás cestou nikdo nezavraždí,“ dodal Fournier a oba detektivové odešli.

Poirot zůstal chvíli jako ve snu. Pak vstal, odstranil všechny stopy nepořádku, vyprázdnil popelníky a narovnal židle.

Šel ke stolu a vzal do ruky výtisk *Sketches*. Obracel stránky, až došel k té, co hledal. „Uctívači slunce,“ zněl nadpis. „Hraběnka z Horbury a pan Raymond Barraclough v Le Pinet.“ Pohlédl na dvě směřící se postavy v plavkách s pažemi ovinutými kolem sebe.

„Tak si říkám, jestli by se tady nedalo něco dělat...“, uvažoval Poirot. „Zřejmě dalo.“

9. KAPITOLA

Elise Grandierová

Druhého dne bylo počasí tak nádherné, že i Hercule Poirot musel přiznat, že jeho *estomac* je v dokonalém pořádku.

Tentokrát letěli do Paříže spojem v 8.45.

Kromě Poirota a Fourniera bylo v oddělení sedm nebo osm cestujících a Fournier využil cesty k několika experimentům. Vytáhl z kapsy kousek bambusu a během letu ho třikrát přiložil ke rtům a zaměřil jedním směrem. Jednou se přitom nahnul přes roh sedadla, jednou otočil hlavu trochu na stranu, jednou to zkusil, když se vracel z toalety, a pokaždé se přitom střetl s očima nějakého cestujícího, který ho pozoroval s mírným úžasem. Při posledním pokusu se opravdu zdálo, že všechny oči v letadle jsou upřeny na něj.

Fournier sklíčeně klesl na sedadlo a jeho náladu nijak nepozvedlo, když zpozoroval, že Poirot se nepokrytě baví.

„Vy se smějete, milý příteli? Ale uznáváte, že vyzkoušet se to musí?“

„*Evidemment!* Po pravdě řečeno, obdivuji se vaší důkladnosti. Není nad to předvést věci názorně. Hrajete roli vraha s foukačkou. Výsledek je dokonale jasný. Každý vás vidí!“

„Každý ne.“

„V jistém smyslu ne. Při každé příležitosti je někdo, kdo vás nevidí, ale to k úspěšné vraždě nestačí. Musíte být dostatečně jistý, že vás neuvidí nikdo.“

„A to je za normálních podmínek nemožné,“ namítl Fournier. „Věřím tedy své teorii, že tu musely být zvláštní podmínky - psychologický okamžik. Musel tu být psychologický okamžik, kdy pozornost všech byla s naprostou jistotou obrácena jinam.“

„Náš přítel Japp se na to hodlá podrobně vyptat.“

„Vy se mnou nesouhlasíte, monsieur Poirote?“

Poirot chvilíčku váhal, pak pomalu řekl:

„Souhlasím, že byl... že musel být psychologický důvod, proč nikdo neviděl vraha... Ale moje myšlenky se ubírají poněkud jinou cestou, než je vaše. Mám pocit, že v tomto případě pouhá vizuální fakta mohou být klamná. Zavřete oči, příteli, místo abyste je otvíral dokořán. Použijte očí svého mozku, a ne očí fyzických. Nechte pracovat malé šedé mozkové buňky... Jejich úkolem je ukázat vám, co se skutečně stalo.“

Fournier se na něj zvědavě zadíval.

„Nerozumím vám, monsieur Poirote.“

„Protože usuzujete podle věcí, které jste viděl. Nic není tak klamné jako pozorování.“

Fournier znovu zavrtěl hlavou a rozpráhl ruce.

„Vzdávám to. Nechápu, co máte na mysli.“

„Náš přítel Giraud by vám doporučil, abyste si nevšímal mých vrtochů. ‚Vyvíjejte činnost, dělejte něco,‘ řekl by. ‚Sedět klidně v lenošce a přemýšlet, to se hodí pro starého člověka, který má nejlepší léta za sebou.‘ Ale já říkám, že mladý ohař se často vrhá po stopě tak dychtivě, až ji přeběhne... Pro něj je falešná stopa jako dělaná. A teď jsem vám dal velmi dobrou radu...“

A Poirot se opřel dozadu, zavřel oči, snad aby přemýšlel, ale je zcela jisté, že pět minut nato spal jako dudek. Když přijeli do Paříže, odebrali se rovnou do čísla 3 v rue Juliette.

Rue Juliette je na jižní straně Seiny. Číslo tři se nijak nelišilo od ostatních domů. Otevřel jim starý domovník a nevlídně přivítal Fourniera.

„Tak už tu máme zas policii! Z toho jsou jen mrzutosti. Dům bude mít špatnou pověst.“ A s reptáním zalezl do svého příbytku.

„Půjdeme do její kanceláře,“ řekl Fournier. „Je v prvním poschodí.“

Při řeči vytáhl z kapsy klíč a vysvětlil, že francouzská policie udělala zatím bezpečnostní opatření, zamkla a zapečetila dveře. Čeká na výsledek anglického šetření.

„Obávám se, že tam nebude nic, co by nám pomohlo,“ pravil.

Odstranil pečetě, odemkl dveře a vešli dovnitř. Kancelář madame Giselle byla malá a nevětraná místnost. V rohu měla sejf trochu staromódního typu, dále obyčejný kancelářský psací stůl a několik odřených čalouněných židlí. Jediné okno bylo špinavé a zdálo se velmi nepravděpodobné, že by je byl kdy někdo otevřel.

Fournier se rozhlédl kolem a pokrčil rameny.

„Vidíte?“ řekl. „Nic. Vůbec nic.“

Poirot prošel zezadu k psacímu stolu. Posadil se na židli a pohlédl přes stůl na Fourniera. Lehce přejel rukou po dřevěné desce a pak sáhl pod stůl.

„Tady je zvonek,“ řekl.

„Ano, zvoní na domovníka.“

„Á, moudré opatření. Klienty madame mohla někdy chytit zlost.“

Otevřel jednu dvě zásuvky. Byly v nich papíry na psaní, kalendář, pera a tužky, ale žádné listiny a nic osobního. Poirot do nich jen zběžně nahlédl.

„Nebudu vás urážet podrobnou prohlídkou, příteli. Kdyby tu něco bylo, jsem si jist, že byste to našel.“ Pohlédl na sejf. „Příliš nedobytně nevypadá, co?“

„Trochu zastaralý,“ přitakal Fournier.

„Byl prázdný?“

„Ano. Ta zatracená služebná všechno spálila.“

„Ach ano, služebná. Důvěrnice. Musíme si s ní promluvit. Tenhle pokoj, jak říkáte, nám nemá co povědět. Příznačné, nemyslíte?“

„Co tím chcete říct, monsieur Poirote?“

„Chci říct, že tenhle pokoj nemá žádný osobní ráz... To mi připadá zajímavé.“

„Byla to sotva citová žena,“ suše podotkl Fournier.

Poirot vstal. „Pojďte,“ vybídl Fourniera, „půjdeme se podívat na tu služebnou - na tu zvláštní důvěrnici.“

Elise Grandierová byla pomenší statná žena středního věku, v obličeji zdravě červená, s malýma mazanýma očima, které rychle jezdily z Fournierovy tváře k Poirotovi a zase zpět.

„Posaďte se, mademoiselle Grandierová,“ vyzval ji Fournier.

„Děkuji, monsieur.“ Posadila se s naprostým klidem.

„Vrátili jsme se dnes tady s monsieur Poirotem z Londýna. Soudní šetření - prozkoumání příčiny smrti vaší paní - se konalo včera. Není nejmenší pochyby o tom, že madame byla otrávena.“

Francouzka smutně potřásla hlavou.

„To je strašné, co mi tu říkáte, monsieur. Že byla otrávena? Kdo by se něčeho takového nadál?“

„Můžete nám možná pomoci, mademoiselle.“

„Zajisté, monsieur, udělám všechno, co je v mé moci, abych policii pomohla. Ale nic nevím - vůbec nic nevím.“

„Víte, že madame měla nepřátele?“ ostře se zeptal Fournier.

„To není pravda. Proč by měla mít madame nepřátele?“

„Ale, ale, mademoiselle Grandierová,“ řekl suše Fournier. „Tohle povolání přináší s sebou jisté nepřijemnosti.“

„Je pravda, že zákazníci nebyli někdy rozumní,“ připustila Elise.

„Dělali scény, co? Vyhrožovali jí?“ Služebná zavrtěla hlavou.

„Ne, ne, v tom se mýlíte. Ti nevyhrožovali. Naříkali, stěžovali si - tvrdili, že nemůžou zaplatit - to ano.“ Z jejího hlasu znělo silné pohrdání.

„Možná že někdy opravdu nemohli zaplatit, mademoiselle,“ namítl Poirot.

Elise Grandierová pokrčila rameny. „Možná. To byla jejich věc! Ale nakonec obvykle zaplatili.“ Její tón prozrazoval značné uspokojení.

„Madame byla tvrdá žena,“ poznamenal Fournier.

„Madame měla na to právo.“

„Není vám líto obětí?“

„Obětí - obětí...“ Elise mluvila znechuceně. „Vy nechápete. Copak je nutné se zadlužit, žít nad své prostředky, běhat si vypůjčovat, a pak očekávat, že si peníze můžete ponechat jako dar? To je nesmysl! Madame byla vždycky poctivá a spravedlivá. Půjčila - a očekávala, že dostane peníze zpátky. To je jen správné. Sama dluhy nedělala. Vždycky poctivě zaplatila, co byla

dlužná. Nikdy, nikdy neměla nevyrovnané dluhy. A když říkáte, že madame byla tvrdá žena, není to pravda. Madame byla laskavá. Dávala jeptiškám na chudě. Dávala peníze dobročinným ústavům. Když byla žena našeho domovníka nemocná, zaplatila jí pobyt v nemocnici na venkově.

Odmlčela se. V zrudlé tváři se jí zračil hněv, když znovu řekla: „Nechápete. Vy madame vůbec nechápete.“ Fournier chvíli čekal, až její rozhořčení opadlo, a pak pravil:

„Podotkla jste, že zákazníci nakonec obvykle nějak zaplatili. Byla jste si vědoma prostředků, jakých madame používala, aby je k tomu donutila?“

„Nic nevím, monsieur - vůbec nic,“ pokrčila Elise rameny.

„Věděla jste toho dost, abyste spálila papíry své paní.“

„Plnila jsem její příkaz. Kdyby se jí někdy mělo něco stát, řekla, nebo kdyby onemocněla a zemřela někde mimo domov, měla jsem zničit její obchodní doklady.“

„Ty, co byly v sejfů?“ zeptal se Poirot.

„Ano, správně. Její obchodní doklady.“

„A ty byly dole v sejfů?“

Poirotovo vytrvalé naléhání vehnalo Elise červeň do tváří.

„Řídila jsem se jejím příkazem,“ řekla.

„To vím,“ usmál se Poirot. „Ale papíry nebyly v sejfů, že? Ten sejf je příliš zastaralý - otevřel by ho pouhý amatér. Papíry byly uschovány někde jinde - možná u madame v ložnici?“

Elise chvíli mlčela a pak odpověděla:

„Ano, tak to bylo. Madame před zákazníky vždycky předstírala, že listiny schovává v sejfů, ale sejf byl ve

skutečnosti jen zástěrka. Všechno bylo u madame v ložnici.“

„Ukážete nám kde?“

Elise vstala o oba muže šli za ní. Ložnice byla prostorná místnost, ale tak přeplněná pompézním těžkým nábytkem, že bylo obtížné volně se tu pohybovat. V jednom rohu byl veliký lodní kufr. Elise nadzvedla víko a vytáhla staromódní vlněné šaty s hedvábnou spodničkou. Vespod měla hlubokou kapsu.

„Listiny byly tady, monsieur, ve velké zapečetěné obálce.“

„O tom jste mi nic neřekla, když jsem vás před třemi dny vyslýchal,“ ostře jí vyčetl Fournier.

„Promiňte, monsieur. Ptal jste se mě, kde jsou papíry, které měly být v sejfě. Řekla jsem vám, že jsem je spálila. To je pravda. Na kterém místě byly uloženy, se nezdálo důležité.“

„Ovšem,“ přisvědčil Fournier. „Ale chápete, mademoiselle Grandierová, že se ty papíry neměly spálit.“

„Poslechla jsem příkazu své paní,“ nevrle namítla Elise.

„Já vím, jednala jste podle svého nejlepšího svědomí,“ chlácholivě řekl Fournier. „A teď mě dobře poslouvejte, mademoiselle: madame byla zavražděna. Je možné, že byla zavražděna osobou nebo osobami, na něž věděla něco, co jim mohlo uškodit. To, co věděla, bylo v listinách, které jste spálila. Položím vám jednu otázku, mademoiselle, a neodpovídejte na ni příliš rychle a bez uvažování. Je možné - podle mého názoru vskutku pravděpodobné a pochopitelné -, že jste do těch papírů nahlédla, nežli jste je spálila. Je-li tomu tak, nebudeme to považovat za žádné provinění. Naopak, každá informace,

kterou jste takto získala, může být pro policii velmi užitečná a může být i tak závažná, že nám pomůže dopadnout vraha. Proto se nebojte odpovědět po pravdě, mademoiselle. Nahlédla jste do těch papírů, nežli jste je spálila?“

Elise těžce oddychovala. Pak se naklonila dopředu a důrazně řekla: „Ne, monsieur. Na nic jsem se nedívala. Nic jsem nečetla. Ani jsem nerozdělala pečeť a obálku jsem spálila.“

10. KAPITOLA

Černý zápisník

Fournier na ni chvíli ostře hleděl, pak přesvědčen, že mluvila pravdu, odvrátil zrak a zklamaně mávl rukou.

„Škoda,“ řekl „jednala jste čestně, mademoiselle, ale je to škoda.“

„Je mi líto, ale nemůžu vám pomoci, monsieur.“

Fournier se posadil a vytáhl z kapsy notes. „Když jsem vás předtím vyslyšel, mademoiselle, řekla jste mi, že neznáte jména zákazníků vaší paní. A teď najednou mluvíte o tom, že naříkali a prosili o slitování. Pak jste tedy o zákaznících madame Giselle něco věděla?“

„Hned vám to vysvětlím, monsieur. Madame nikdy nevyslovila žádné jméno. O svých obchodních záležitostech nikdy nemluvila. Ale přece jen člověk je člověk, že? Tu a tam jsem slyšela nějaký povzdech nebo kritickou poznámku. Madame ke mně občas mluvila, jako kdyby mluvila sama k sobě.“

Poirot se naklonil dopředu.

„Kdybyste nám laskavě uvedla nějaký příklad, mademoiselle,“ vybídl ji.

„Počkejte - ach, ano - dejme tomu, přijde dopis. Madame jej otevře a krátce, suše se zasměje. Řekne ‚Teď kňučíš a fňukáš, vznešená dámo. Ale zaplatit stejně musíš.‘ Nebo mi řekne ‚To jsou ale hlupáci! Naprostí hlupáci! Oni si myslí, že půjčuju velké sumy bez pořádné záruky. Zárukou je to, co o nich vím, Elise. Vědění je moc.‘ Takového něco říkala.“

„Viděla jste někdy někoho ze zákazníků, kteří k ní chodili?“

„Ne, monsieur - skoro nikdy. Chápete, chodili jen do prvního poschodí a velmi často po setmění.“

„Byla madame Giselle v Paříži, nežli se vydala na cestu do Anglie?“

„Vrátila se do Paříže teprve odpoledne před odjezdem.“

„Kde byla?“

„Byla čtrnáct dní v Deauville, v Le Pinet, v Paris-Plage a ve Wimereux - to byla její obvyklá zářijová okružní cesta.“

„A teď přemýšlejte, mademoiselle, neřekla madame něco, co by nám mohlo pomoci?“

Elise chvíli uvažovala. Pak zavrtěla hlavou.

„Ne, monsieur,“ odpověděla. „Na nic si nevzpomínám. Madame byla v dobré náladě. Řekla, že obchody jdou dobře. Cesta jí přinesla zisk. Přikázala mi, abych zavolala do Světových aerolinií a zamluvila jí letenku do Anglie na druhý den. Časný ranní spoj byl vyprodán, ale dostala místo na dvanáctou hodinu.“

„Pověděla vám, proč jede do Anglie? Bylo to nějak naléhavé?“

„Ach ne, monsieur. Madame jezdila do Anglie hodně často. Obvykle mi to řekla den předtím.“

„Přišli ten večer za madame nějakí zákazníci?“

„Mám dojem, že za ní byl jeden klient, monsieur, ale nejsem si jistá. Georges by to možná věděl. Mně madame nic neřekla.“

Fournier vyndal z kapsy různé fotografie - hlavně snímky všech možných svědků odcházejících ze soudní síně, jak je zachytili novinářští fotografové.

„Poznáváte někoho z nich, madame?“

Elise vzala do ruky fotografie a jednu po druhé prohlédla. Pak zavrtěla hlavou.

„Ne, monsieur.“

„Pak se tedy zkusíme zeptat Georgese.“

„Ano, monsieur. Georges bohužel nemá moc dobrý zrak. Chudák.“

Fournier vstal. „Tak, mademoiselle, my půjdeme totiž, jestli jste si zcela jistá, že jste na nic - naprosto na nic nezapomněla.“

„Jestli jsem na nic nezapomněla? Co - co by to moh lo být?“ Na Elisině tváři se objevil zarmoucený výraz.

„Tak tedy nic. Půjdeme, monsieur Poirote. Promiňte, hledáte něco?“

Poirot opravdu nerozhodně procházel po místnosti, jako by něco hledal.

„Máte pravdu, hledám,“ odpověděl Poirot. „Hledám něco, co nevidím.“

„Co je to?“

„Fotografie. Fotografie příbuzných madame Giselle její rodiny.“

Elise zavrtěla hlavou. „Madame neměla rodinu, byla na světě sama.“

„Měla dceru,“ ostře řekl Poirot.

„Ano, to ano. Měla dceru.“ Elise povzdechla.

„Cožpak tu není fotografie její dcery?“ nedal se odbýt Poirot.

„Ach, monsieur nerozumí. Je pravda, že madame měla dceru, ale to už je dávno. Pokud vím, madame neviděla dceru od jejích dětských let.“

„Jak to?“ zeptal se prudce Fournier.

Elise roztáhla výmluvným gestem ruce. „Nevím. Když byla madame mladá, byla prý hezká, jak jsem slyšela

hezká a chudá. Možná že byla vdaná, možná že ne. Já sama si myslím, že ne. Patrně došlo k nějaké dohodě a o dítě bylo postaráno. A madame pak dostala neštovice - byla velmi nemocná - málem umřela. Když se uzdravila, bylo po kráse. Byl konec s pošetilostmi mládí, s romantickou láskou. Z madame se stala obchodnice.“

„Ale peníze odkázala dceři?“

„To je jen správné,“ pravila Elise. „Komu by měla odkázat peníze, když ne vlastní krvi? Krev je hustší než voda, a madame neměla žádné přátele. Byla vždycky sama. Její vášní byly peníze - chtěla vydělat co možná nejvíc peněz. Sama utratila velmi málo. Nemilovala přepych.“

„Zanechala vám odkaz. Víte to?“

„Ale ovšem, řekla mi to. Madame byla ke mně vždycky štědrá. Kromě mzdy dávala mi každý rok ještě pěknou sumu peněz. Jsem jí velmi vděčná.“

„Tak my půjdeme, mademoiselle,“ loučil se Fournier.

„Cestou si ještě promluvím se starým Georgesem.“

„Když dovolíte, chvíličku se ještě zdržím a pak hned za vámi přijdu, příteli,“ řekl Poirot.

„Jak si přejete.“

Fournier zmizel a Poirot znovu prošel pokojem, pak se posadil a upřel oči na Elise. Ta pod jeho pátravým pohledem trochu zneklidněla.

„Přeje si monsieur ještě něco vědět?“

„Mademoiselle Grandierová,“ zeptal se Poirot, „víte, kdo zavraždil vaši paní?“

„Ne, monsieur. Přísahám před Bohem všemohoucím, že nevím.“

Znělo to opravdově. Poirot se na ni pronikavě zadíval, pak sklonil hlavu.

„*Bien*,“ řekl. „Ale vědět je jedna věc, podezírat druhá. Máte nějaké domněnky - pouhé domněnky - kdo mohl takovou věc udělat?“

„Nemám ponětí, monsieur. Už jsem to říkala policejnímu úředníkovi.“

„Mohla byste říct jednu věc jemu a jinou mně.“

„Proč tohle říkáte, monsieur? Proč bych něco takového dělala?“

„Protože jedna věc je dát informaci policii a jiná je dát ji soukromé osobě.“

„Ano, to je pravda,“ připustila Elise.

Na tváři se jí ukázal nerozhodný výraz. Zdálo se, že přemýšlí. Poirot se naklonil dopředu, napjatě ji pozoroval a pak pravil: „Něco vám povím, mademoiselle Grandierová. Součástí mého povolání je nevěřit ničemu, co mi kdo řekne - ničemu, co není prokázáno. Nepodezírám nejdříve tuhle osobu a pak onu. Podezírám všechny. Na každého, kdo je nějak ve spojení s vraždou, se dívám jako na zločince, dokud se neprokáže, že dotyčný je nevinný.“

Elise se na něj zlobně zamračila.

„Snad nechcete říct, že podezíráte mě - mě -, že jsem zavraždila svou paní? To je trochu moc. To je neuvěřitelná hanebnost, jestli si tohle myslíte!“ Mohutné poprsí se jí bouřlivě dmulo.

„Ne, Elise,“ pravil Poirot. „Nepodezírám vás, že jste zavraždila svou paní. Ten, kdo ji zavraždil, byl jeden z cestujících v letadle. Proto tento čin vaše ruka nespáchala. Ale mohla jste být *spoluvinicí před činem*. Mohla jste někomu podat podrobnou informaci o cestě vaší paní.“

„To jsem neudělala. Přísahám že ne.“

Poirot na ni několik minut znova mlčky hleděl. Pak pokývl hlavou.

„Dobře, věřím vám,“ pravil. „Ale přesto něco skrýváte. Ano, ano, skrýváte. Poslyšte, něco vám povím. V každém případě, kdy jde o zločin, narazí člověk při vyslýchání svědků na stejný jev. *Každý něco zatajuje*. Někdy - opravdu často - je to věc zcela nevinná, věc, která se zločinem možná vůbec nesouvisí, ale - říkám to znova - vždycky tu něco je. Tak je to i s vámi. Ach, neříkejte, že ne! Jsem Hercule Poirot a já to *vím*. Když se vás můj přítel monsieur Fournier ptal, jestli jste se nezapomněla o něčem zmínit, přišla jste do rozpaků. Mimovolně jste odpověděla vyhýbavě. A teď zase, když jsem se ptal, jestli mi nemůžete říct něco, co byste nerada říkala policii, jste o tom v duchu zřejmě uvažovala. Takže něco tu je. Chci vědět co.“

„Není to nic důležitého.“

„Možná že ne. Ale přesto, nepovíte mi, co to je? Pamatujte, že nejsem od policie,“ dodal, když viděl, že váhá.

„To je pravda,“ přisvědčila Elise Grandierová. Zaváhala, pak pokračovala: „Monsieur, jsem v těžké situaci. Nevím, co by si madame sama přála, abych udělala.“

„Říká se, že dvě hlavy víc vědí. Nechcete se se mnou poradit? Podívejme se na tu věc společně.“

Elise na něj stále ještě hleděla s pochybnostmi. Řekl jí s úsměvem: „Jste dobrý hlídací pes, Elise. Jak vidím, je to otázka věrnosti mrtvé paní, že?“

„Tak je to, monsieur. Madame mi důvěřovala. Od chvíle, kdy jsem k ní vstoupila do služby, vykonávala jsem věrně její příkazy.“

„Byla jste jí vděčná za nějakou velkou službu, kterou vám prokázala, že ano?“

„Monsieur je velmi bystrý. Ano, to je pravda, klidně to přiznávám. Byla jsem oklamána, monsieur, okradena o své úspory - a zůstalo mi dítě. Madame byla ke mně hodná, zařídila, aby bylo dítě vychováno u jedněch dobrých lidí na venkově - na pěkném statečku - a u poctivých lidí. V té době se mi zmínila, že je také matkou.“

„Pověděla vám věk dítěte, kde je, nějaké podrobnosti?“

„Ne, monsieur, mluvila o tom jako o kusu života, který je za ní. Řekla, že je to tak nejlepší. O holčičku že je dobře postaráno, že se něčemu vyučí nebo bude studovat. A že taky zdědí všechny peníze, až madame zemře.“

„Neřekla vám o dítěti nebo o jeho otci nic víc?“

„Ne, monsieur, ale mám takový dojem...“

„Mluvte, mademoiselle Elise.“

„Je to jen dojem, chápete?“

„Dokonale, mademoiselle, dokonale.“

„Mám dojem, že otec dítěte byl Angličan.“

„Co vás přesně vedlo k tomuto domnění?“

„Nic určitého. Jen to, že z jejího hlasu zněla hořkost, když mluvila o Angličanech. Myslím také, že ji těšilo, když při obchodním jednání měla v moci nějaké Angličany. Je to ovšem jen můj dojem...“

„Ano, ale může být velmi cenný. Otvírá možnosti... A co vaše vlastní dítě, mademoiselle Elise? Byla to holčička, nebo chlapec?“

„Holčička, monsieur. Ale je mrtvá - už pět let mrtvá.“

„Ach - upřímnou soustrast.“

Nastala chvíle ticha.

„A teď, mademoiselle Elise,“ promluvil konečně Poirot, „co je ta věc, o níž jste se dosud zdráhala se zmínit?“

Elise vstala a vyšla z pokoje. Za pár minut se vrátila s malým černým odřeným zápisníkem v ruce.

„Tohle je ten její zápisník, monsieur. Madame jej brala s sebou všude. Když měla teď odletět do Anglie, nemohla jej najít. Byl někde založený. Našla jsem jej, až když madame odjela, byl spadlý za čelem postele. Schovala jsem ho do svého pokoje, abych ho tam nechala, dokud se madame nevrátí. Jakmile jsem se dozvěděla o její smrti, spálila jsem listiny, ale zápisník ne. Neměla jsem k tomu žádný příkaz.“

„Kdy jste se dozvěděla o smrti své paní?“ Elise chvilku váhala.

„Dozvěděla jste se o ní od policie, že?“ řekl Poirot.

„Přišli si prohlédnout její listiny. Našli sejf prázdný a vy jste jim řekla, že jste listiny spálila, ale ve skutečnosti jste je spálila až potom.“

„Máte pravdu, monsieur,“ doznala Elise. „Zatímco prohlíželi sejf, vyndala jsem listiny z kufru. Ano, řekla jsem, že jsou spálené. Konec konců byla to skoro pravda. Spálila jsem je při první příležitosti. Musela jsem vykonat příkaz, který jsem měla. Chápete mou situaci, že ano, monsieur? Nepovíte to policii? Mohlo by to pro mě znamenat vážnou nepříjemnost.“

„Domnívám se, mademoiselle Elise, že jste jednala v nejlepším úmyslu. Přesto chápete, že je to škoda... velká škoda. Ale nemá smysl litovat toho, co už se stalo, a já nevidím důvod, proč bych měl přesnou dobu, kdy došlo k spálení listin, oznámit našemu znamenitému monsieur Fournierovi. A teď dovolte, abych se podíval, jestli je v tom zápisníku něco, co by nám pomohlo.“

„Myslím, že nebude,“ zavrtěla hlavou Elise. „Jsou tam její soukromé poznámky, to ano, ale jen jako čísla. Bez listin a kartotéky jsou bezcenné.“

Neochotně podávala Poirotovi zápisník. Ten jej vzal a listoval v něm. Byly tam poznámky tužkou, psané ležatým francouzským písmem. Zdály se být všechny jednoho druhu. Číslo a za ním několik popisných údajů jako:

CX 256. Plukovníkova žena. Vojenská základna v Sýrii. Finance pluku.

GF 342. Francouzský poslanec. Staviského aféra.

Zápisů bylo celkem asi dvacet, všechny stejného druhu. Na konci zápisníku byla tužkou poznamenána data a místa jako:

Le Pinet, pondělí. Kasino, 10.30. Hotel Savoy, 5 hod., A. B. C. Fleet Street, 11 hod.

Žádný z těch zápisů nebyl sám o sobě úplný a zdálo se, že jsou to spíš opěrné body pro Gisellinu paměť než skutečné schůzky.

Elise úzkostně pozorovala Poirota.

„Nedává to smysl, monsieur, alespoň mně to tak připadá. Pro madame to srozumitelné bylo, ale pouhý čtenář tomu nerozumí.“

Poirot sklapl zápisník a vstrčil jej do kapsy.

„Může to být velmi cenné, mademoiselle. Udělala jste moudře, že jste mi zápisník dala. A vaše svědomí může být zcela klidné. Madame vás přece nepožádala, abyste zápisník spálila.“

„To je pravda,“ přisvědčila Elise a tvář se jí trochu rozjasnila.

„Proto, nemáte-li příkaz, je vaší povinností, předat zápisník policii. Urovnám celou záležitost s monsieur

Fournierem, takže vám nebude dávat vinu, že jste tak neučinila dřív.“

„Monsieur je velmi laskav.“

Poirot vstal a řekl: „Teď půjdu za svým kolegou. Ještě poslední otázku. Když jste pro madame objednávala místo v letadle, telefonovala jste na letiště v Le Bourget, nebo do kanceláře společnosti?“

„Volala jsem do kanceláře aerolinií, monsieur.“

„A ta je, myslím, na boulevardu des Capucines.“

„Správně, monsieur, na boulevardu des Capucines, číslo 254.“

Poirot si zapsal číslo do svého notýsku, pak pokývl hlavou a odešel.

11. KAPITOLA

Američan

Fournier byl zabrán do horlivého hovoru se starým Georgesem. Detektiv vypadal dopáleně a mrzutě.

„To je celá policie,“ bručel stařec hlubokým chraplavým hlasem. „Ptaj se na stejnou věc znova a znova. Co tím chtěj získat? Že dřív nebo pozděj člověk přestane mluvit pravdu a začne povídat lži? Samozřejmě takový lži, co se hoděj těmhle pánům do krámu.“

„Nechci od vás slyšet lži, ale pravdu.“

„No dobrá, pravda je to, co jsem vám povídal. Jo, ten večír předtím, co madame odjížděla do Anglie, přišla za ní nějaká ženská. Strkáte mi tyhle fotografie a ptáte se, jestli na nich tu ženskou poznávám. Říkám, co jsem vám už řek stokrát - nemám dobrej zrak - začalo se už stmívat - nepodíval jsem se na ni zblízka. Neviděl jsem tu paní pořádně. I kdybych ji teď měl před sebou, tak bych ji nepoznal. Tady to máte. Říkám vám to jasně už po čtvrtý nebo po pátý.“

„A nemůžete si ani vzpomenout, jestli byla velká, nebo malá, bruneta, nebo blondýna, mladá, nebo stará? To vám těžko uvěřím,“ řekl Fournier s podrážděnou ironií.

„Tak si tomu nevěřte. Mně je to jedno. Pěkná věc - mít něco s policií. Za to se musí člověk jen stydět. Kdyby madame nezabili v letadle, tak byste klidně řekl, že já, Georges, ji otrávil. Taková je policie.“

Poirot vzal chlácholivě Fourniera pod paží a zabránil tak přítelově ostré odpovědi.

„Pojďme, *mon vieux*,“ řekl, „žaludek volá. Doporučil bych jednoduché, ale dobré jídlo. Řekněme *omelette aux charripignons*, *sole á La Normande* - sýr z Port Salut a k tomu červené víno. Jaké si dáme?“

Fournier mrkl na hodinky. „Máte pravdu, je jedna hodina. Mluvit s tímhle tvorem...“, zabodl pohled do Georgese.

Poirot se na starce povzbudivě usmál: „Slyšeli jsme, že neznámá dáma nebyla ani velká, ani malá, ani tmavovlasá, ani světlovlasá, ani hubená, ani tlustá, ale aspoň tohle nám můžete říct: Byla chic?“

„Chic?“ opakoval Georges překvapeně.

„Už jste mi odpověděl,“ pravil Poirot. „Byla chic. A tak mě napadlo, příteli, že by se pěkně vyjíkala v plavkách.“

Georges na něj zůstal koukat.

„V plavkách? Co máte s plavkama?“

„To je takový můj malý nápad. Roztomilá žena vypadá ještě víc roztomile v plavkách. Nemyslíte? Podívejte se sem.“

Podal starci stránku vytrženou ze Sketche.

Na chvílku nastalo ticho. Stařec sebou trochu trhl.

„Nemyslíte?“ zeptal se Poirot.

„Vypadaj pěkně, ty dva,“ řekl stařec a vrátil Poirotovi stránku novin. „Kdyby na sobě neměli nic, bylo by to skoro stejný.“

„Nu ano,“ řekl Poirot. „To proto, že jsme objevili blahodárné účinky slunce na lidskou kůži. Šikovný objev, co?“

Georges roztál tak dalece, že se chraptivě zachechtal, a pak, jak Poirot s Fournierem vykročili do sluncem zalité ulice, zašel dovnitř.

Při obědě skládajícím se z chodů, které navrhl, vytáhl malý Belgičan černý zápisník.

Fournier byl nadšen, i když se na Elise jasně zlobil. Poirot se snažil mu zlost rozmluvit.

„Je to přirozené - velmi přirozené. Policie? To je slovo, které těmhle lidem vždycky nahání strach. Mohli by se do něčeho zaplést. Je to všude stejné - v každé zemi.“

„V tomhle vy máte výhodu,“ pravil Fournier. „Soukromý vyšetřovatel dostane ze svědků víc, než nám se povede úřední cestou. Máte ovšem také druhou stránku. U nás jsou úřední záznamy - máme k dispozici i celý systém velké organizace.“

„Pracujeme tedy společně jako přátelé,“ usmál se Poirot a dodal: „Ta omeleta je vynikající.“

V přestávce mezi omeletou a platýzem Fournier listoval v černém zápisníku. Pohlédl přes stůl na Poirota.

„Četl jste to?“

„Ne, jen jsem na to mrkl. Dovolíte?“ a vzal si od Fourniera zápisník.

Když jim přinesli sýr, položil Poirot zápisník na stůl a oči obou mužů se setkaly.

„Jsou tu nějaké záznamy,“ začal Fournier.

„Pět, které by nás mohly zajímat,“ přitakal Poirot.

„Pět - to souhlasí.“ Přečetl je ze svého notýsku:

„*CL. Anglická pérka. Manžel.*

RT. 362. Lékař. Harley Street.

MR 24. Padělané starožitnosti.

XVB 742. Angl. Zpronevěra.

GF 45. Pokus o vraždu. Angl.“

„Výborně, příteli,“ řekl Poirot. „Je báječné, jak nám to stejně myslí. Podle mého mínění se v tomto zápisníku

jedině těchhle pět může nějak vztahovat na lidi v letadle. Probereme si jeden po druhém.“

„*Anglická pérka. Manžel*,“ četl Fournier. „Hned člověka napadne, že se to může týkat lady Horburyové. Je prý vášnivá hazardní hráčka. Nic nemohlo být pravděpodobnější, než že si půjčovala od Giselle. Gisellini zákazníci byli obvykle tohoto druhu. Slovo *manžel* může mít jedno ze dvou významů. Bud' Giselle čekala, že manžel zaplatí manželčiny dluhy, nebo měla lady Horburyovou nějak v moci, znala nějaké tajemství a hrozila, že je prozradí jejímu manželovi.“

„Přesně tak,“ přisvědčil Poirot. „Jedna z těch dvou možností by to mohla být. Já sám se kloním ke druhému, neboť jsem obzvlášť ochoten se vsadit, že žena, která navštívila Giselle před odletem do Anglie, byla lady Horburyová.“

„To si myslíte?“

„Ano, a řekl bych, že vy si myslíte totéž. Náš domovník je zřejmě trochu kavalír. Jeho vydatné tvrzení, že si o návštěvníci vůbec nic nepamatuje, na to dost vypadá.

Lady Horburyová je neobyčejně hezká žena. Navíc jsem si všiml, jak sebou trošičku trhl, když jsem mu podal obrázek ze Sketche, kde je lady v plavkách. Ano, byla to ona, kdo šel ten večer k Giselle.“

„Přijela za ní z Le Pinet do Paříže,“ pomalu řekl Fournier. „Vypadá to, jako by byla pěkně zoufalá.“

„Ano, ano, to bude, myslím, pravda.“

Fournier na Poirota zvědavě pohlédl.

„Ale vaši vlastní představě to neodpovídá, že?“

„Milý příteli, jak vám říkám, jsem přesvědčen, že mám pravou stopu, ta však vede k nepravé osobě... Tápu ve tmě. Moje stopa nemůže být mylná, a přece...“

„Nechtěl byste mi říct, co je to?“ vybídl ho Fournier.

„Ne, protože, chápete, mohu se mýlit - naprosto a dokonale mýlit. A v tom případě bych vás zavedl špatným směrem. Ne, pracujme každý podle svých představ. Pokračujme tedy dál v záznamech, které jsme si ze zápisníku vybrali.“

„RT. 362. *Lékař, Harley Street*,“ četl Fournier.

„Což může být dr. Bryant. Nemáme moc čeho se chytit, ale nesmíme zanedbat tento směr pátrání.“

„To bude ovšem úkol pro inspektora Jappa.“

„A pro mě,“ dodal Poirot. „Já v tom mám také prsty.“

„MR 24. *Padělané starožitnosti*,“ četl Fournier dál. „Je to snad domněnka za vlasy přitažená, ale přece jen je možné, že by se to mohlo vztahovat na Duponty. Těžko tomu mohu věřit. Monsieur Dupont je archeolog světového věhlasu. Těší se nejlepší pověsti.“

„Což by mu věc hodně usnadnilo,“ poznamenal Poirot.

„Uvažte, milý Fourniere, jak výtečný charakter, jak vznešené city a jaký život hodný obdivu se přisuzoval většině známých podvodníků - než byli odhaleni.“

„To je pravda, až příliš pravda,“ přisvědčil s povzdechem Fournier.

„Vynikající pověst je první věc, na které podvodník buduje,“ uvažoval Poirot.

„Zajímavá myšlenka. Ale vraťme se k našemu seznamu.“

„XVB 724 je záležitost velmi nejasná. *Angl. Zpronevěra*.

„Moc to neříká,“ souhlasil Poirot. „Kdo může spáchat zpronevěru? Právní zástupce? Bankovní úředník? Kdokoliv má odpovědné postavení v nějakém podniku. Sotva spisovatel, dentista nebo lékař. Mohl zpronevěřit peníze, mohl si vypůjčit od Giselle, aby jeho krádež

zůstala neobjevena. A teď poslední záznam - GF 45. *Pokus o vraždu. Angl.* To nám skýtá široké pole možností. Spisovatel, dentista, lékař, obchodník, kadeřnice, vznešená aristokratická dáma - kdokoli z nich by mohl být GF 45. Vlastně jen Dupontové jsou z toho jako Francouzi vyjmuti.“

Kývl na číšníka a požádal o účet.

„A kam teď, příteli?“ zeptal se.

„Na Súreté. Možná že mají pro mě nějakou zprávu.“

„Dobrá. Doprovodím vás. Pak musím provést nějaké své vlastní pátrání, s nímž byste mi třeba mohl pomoci.“

Na Súreté obnovil Poirot známost s šéfem tajné policie, s kterým se před lety seznámil při jednom svém případě. Monsieur Gilles byl velmi vlídný a zdvořilý. „S potěšením se dozvídám, že se zajímáte o tento případ, monsieur Poirote,“ uvítal ho.

„Drahý monsieur Gillesi, stalo se mi to, na mou duši, zrovna před nosem. To je urážka, nemyslíte? Hercule Poirot spí, a zatím se páchá vražda!“

Monsieur Gilles potřásl taktně hlavou.

„Tahle letadla! Při špatném počasí se to v nich pěkně houpe. Mně samotnému bylo jednou nebo dvakrát pořádně zle.“

„Říká se, že bojovné nadšení vojáků se mění podle žaludku,“ hovořil Poirot. „Ale jak dalece má trávicí ústrojí vliv na jemné mozkové závitky? Když já, Hercule Poirot, dostanu mořskou nemoc, jsem tvor bez šedých mozkových buněk, bez smyslu pro pořádek, bez metody, pouhý člen lidské rasy trochu podprůměrné inteligence. Je to tak! A když už o těchhle věcech mluvíme, kde je můj výtečný přítel Giraud?“

Monsieur Gilles opatrně přešel význam slov „o těchhle věcech“ a odpověděl, že Giraud stále stoupá ve své kariéře.

„Je velmi horlivý a má neúnavnou energii.“

„Tu měl vždycky,“ přisvědčil Poirot. „Pobíhal sem a tam, lezl po čtyřech. Byl hned tady a hned tam, byl všude. Ani na okamžik se nezastavil a neuvažoval.“

„Ach, monsieur Poirote, uvažování je váš koníček. Člověk jako Fournier vám bude bližší. Patří k té nejnovější škole - vycházejí ve všem z psychologie. To by se vám mohlo líbit.“

„To se mi také líbí.“

„Umí velmi dobře anglicky. Proto jsme ho také poslali do Croydonu, aby pomáhal na tomhle případě. Moc zajímavý případ, monsieur Poirote. Madame Giselle byla v Paříži hodně známá. A ten způsob její smrti je náramně zvláštní. Otrávený šíp z foukačky v letadle. To vám tedy řeknu! Je vůbec možné, že se takováhle věc mohla stát?“

„To je právě ono,“ zvolal Poirot. „To je ono. Uhodil jste hřebík na hlavičku... Ach, tady je náš milý Fournier. Jak vidím, nesete zprávy.“

Fournierova tvář, která obvykle měla melancholický výraz, vypadala dychtivě a vzrušeně.

„Ano, nesu. Řecký obchodník se starožitnostmi Zeropoulos ohlásil, že tři dny před vraždou prodal foukačku a šípy. A teď navrhuji, monsieur,“ uctivě se uklonil svému šéfovi, „abychom toho muže vyslechli.“

„To rozhodně udělejte,“ odpověděl Gilles. „Půjde monsieur Poirot s vámi?“

„Když dovolíte,“ přijal nabídku Poirot. „To je zajímavé - velmi zajímavé.“

Obchod pana Zeropoulose byl v rue St. Honoré. Už na první pohled zřejmě lepší starožitnictví. Bylo tu hodně hrnčířských výrobků z Rágy a z jiných perských nalezišť. Byly tu jedna nebo dvě bronzové sošky z Lúristánu a hodně podřadnějších indických šperků, police s hedvábím a vyšívkami z mnoha různých zemí a velké množství naprosto bezcenných korálů a laciného egyptského zboží. Podnik patřil k onomu druhu starožitnických krámů, kde můžete dát milión za věc mající cenu půl miliónu, nebo deset franků za věc mající cenu padesát centimů. Chodili sem především američtí turisté a skuteční znalci.

Monsieur Zeropoulos byl malý obtloustlý mužík s černýma očima jako korálky, v řeči mnohomluvný a rozvláčný.

Pánové jsou od policie? Je potěšen, že je poznává. Nechtěli by zajít do jeho soukromé kanceláře? Ano, prodal foukačku a šípy - jihoamerickou kuriozitu - „chápete, pánové, já prodávám tak trochu všechno! Mám své speciality. Persie je má specialita. Monsieur Dupont, vážený monsieur Dupont se za mě zaručí. On sám si vždycky přichází prohlédnout mou sbírku - aby viděl, co nového jsem koupil - aby posoudil pravost některých pochybných kousků. Obdivuhodný člověk! Tak učený! Jaké má na starožitnosti oko! Jaký cit! Ale odbíhám od věci. Mám svou sbírku - cennou sbírku, kterou znají všichni znalci - a také mám - nazvěme to brak, messieurs, mám-li být upřímný. Rozumí se samosebou, že cizozemský brak, ode všeho trochu - z jižních moří, z Indie, Japonska, Bornea. Na tom nezáleží. Obvykle nemám na tyhle věci pevnou cenu. Když někdo projeví zájem, udělám odhad, řeknu si cenu, a samozřejmě

musím slevit, a nakonec dostanu jen polovinu. A i potom, přiznávám, mám dobrý výdělek! Tohle zboží kupuju od námořníků obvykle za velmi nízkou cenu.“

Monsieur Zeropoulos se nadechl a spokojeně pokračoval, nadšený sám sebou, svou důležitostí a plynulým tokem své výřečnosti.

„Tu foukačku a šípy jsem tu měl dlouho - možná že dva roky. Byla tady na tom podnose ještě s náhrdelníkem z mušlí, s červenou indickou pokrývkou na hlavu, s jedním nebo dvěma bůžky z přírodního dřeva a s nějakými podřadnějšími korály z nefritu. Nikdo ji nezpozoroval, nikdo si jí nevšiml, až přišel ten Američan a ptal se mě, co to je,“

„Američan?“ ostře se zeptal Fournier.

„Ano, ano, Američan - zřejmě Američan. Ne zrovna ten nejlepší typ Američana - takový ten chlapík, co o ničem nic neví a jen chce přivést domů nějakou kuriozitu. Ten typ, z jakého bohatnou obchodníci s korály v Egyptě co koupí nejnemožnější skaraby, jaké se kdy vyrobily v Československu. Rychle foukačku odhadnu a začnu mu vykládat o zvycích některých domorodých kmenů, o smrtelných jedech, které používají. Vysvětlím mu, že tyhle věci přicházejí na trh jen velmi vzácně, že je neobvyklé, když se něco takového objeví. Zeptá se na cenu a já mu ji řeknu. Je to má cena pro Američany, bohužel ne už tak vysoká jako v dřívějších dobách - měli tam tu krizi. Čekám, že bude smlouvat, ale on rovnou zaplatí, kolik jsem si řekl. Koukám na to jako blázen. Škoda, mohl jsem si říct víc. Zabalím foukačku a šípy, podám mu balíček a on si jej odnese. Tím je věc pro mě skončena. Ale když pak čtu v novinách o té překvapující

vraždě, začne mi to vrtat hlavou - jsem z toho paf. A ohlásím to policii.“

„Jsme vám velmi zavázáni, monsieur Zeropoulosi,“ řekl zdvořile Fournier. „Myslíte, že budete schopen identifikovat tu foukačku a šíp? V této chvíli jsou ovšem v Londýně, ale budete mít příležitost je identifikovat.“

„Foukačka byla asi takhle dlouhá,“ monsieur Zeropoulos ukázal délku na svém psacím stole, „a takhle široká - vidíte, jako tohle moje pero. Měla světlou barvu. Šípy byly čtyři. Vypadaly jako dlouhé zašpičatělé trny, na koncích - trochu bezbarvé s kouskem roztřepeného červeného hedvábí.“

„Červeného?“ zeptal se dychtivě Poirot.

„Ano, monsieur. Třešňová červen - trochu vybledlá.“

„To je zvláštní,“ pravil Fournier. „Jste si jist, že žádný z nich neměl černý a žlutý kousek hedvábí?“

„Černý a žlutý? Ne, monsieur,“ zavrtěl starožitník hlavou.

Fournier pohlédl na Poirota. Na tváři malého detektiva tkvěl zvláštní spokojený úsměv.

Fournier by byl rád věděl proč. Bylo to proto, že Zeropoulos lhal, nebo z nějakého jiného důvodu? Trochu v pochybnostech řekl:

„Je dost možné, že foukačka a šíp nemají s případem nic společného. Řekl bych, že je to třeba jen jedna možnost z padesáti. Přesto bych měl rád co nejpodrobnější popis toho Američana.“

Zeropoulos roztáhl afektovaným orientálním způsobem ruce.

„Byl to prostě Američan. Mluvil nosem a francouzsky neuměl. Žvýkal žvýkačku a měl brýle s obroučkami ze želvoviny. Vysoký a, myslím, ne moc starý.“

„Světlovlasý, nebo tmavovlasý?“

„To můžu těžko říct. Měl na hlavě klobouk.“

„Poznal byste ho, kdybyste ho zase viděl?“

Zeropoulos se zatvářil pochybovačně. „Nemůžu říct. Chodí sem tolik Američanů. Nebylo na něm nic zvláštního.“

Fournier mu ukázal pár fotografií, ale bylo to bezvýsledné. Podle Zeropoulosa žádný z mužů na fotografiích nebyl jeho Američan.

„Pravděpodobně jsme sem šli zbytečně,“ řekl Fournier, když vyšli z obchodu.

„Ano, to je možné,“ přisvědčil Poirot. „Ale já si to nemyslím. Cenovky měly stejný tvar a v tom, co nám pan Zeropoulos pověděl, jsou jedna nebo dvě zajímavé věci. A teď, milý příteli, když máme jedno marné pátrání za sebou, buďte tak hodný a pojd'te se mnou na další.“

„Kampak?“

„Na boulevard des Capucines.“

„Počkejte, tam je - ?“

„Kancelář Světových aerolinií.“

„Ano, ale tam už jsme se ptali. Nemohli nám říct nic zajímavého.“

Poirot mu vlídně poklepal na rameno.

„Ano, ale víte, že odpověď závisí na otázce. Nevěděli jste, na co se ptát.“

„A vy to víte?“

„Mám malý nápad.“

Víc říct nechtěl. Za chvíli došli na boulevard des Capucines.

Kancelář aerolinií byla docela malá. Tmavovlasý muž elegantního vzhledu stál za naleštěným dřevěným pultem a chlapec asi patnáctiletý seděl u psacího stroje.

Fournier ukázal svůj průkaz a muž za pultem, který se jmenoval Jules Perrot, prohlásil, že je zcela k jejich službám. Na Poirotovu žádost chlapec u stroje byl vykázán do nejvzdálenějšího koutu místnosti.

„To, co se vás chceme zeptat, je velmi důvěrné,“ vysvětlil Poirot.

Jules Perrot vypadal příjemně vzrušený. „Prosím, messieurs,“ vyzval je dychtivě.

„Přišli jsme v záležitosti vraždy madame Giselle.“

„Ach ano, vzpomínám si. Už jsem na nějaké otázky v téhle věci odpovídal.“

„Správně, správně. Ale potřebujeme znát fakta velmi přesně. Tak tedy madame Giselle si zamluvila letenku na kdy?“

„Myslím, že tohle bylo už zjištěno. Rezervovala si telefonicky letenku na sedmnáctého.“

„Měla letět spojem ve dvanáct hodin příštího dne?“

„Ano, monsieur.“

„Ale podle služebné chtěla letenku na 8.45 ráno.“

„No ano - to bylo takhle. Služebná objednávala letadlo na 8.45, ale to bylo již obsazené, takže jsme jí místo něj dali místenku na dvanáct hodin.“

„Ano, jistě, rozumím.“

„Prosím, monsieur.“

„Rozumím, rozumím - ale přesto je to zvláštní - rozhodně zvláštní.“

Úředník se na něj tázavě podíval.

„To jen, že jeden můj přítel se rozhodl jet do Anglie na poslední chvíli a letěl to ráno v 8.45 a letadlo bylo poloprázdné.“

Monsieur Perrot listoval v nějakých papírech. Chvilí si čistil nos, než promluvil:

„Váš přítel si asi spletl den. Bylo to možná den předtím nebo den potom.“

„Rozhodně ne. Bylo to v den vraždy, protože přítel říkal, kdyby byl zmeškal letadlo, což se mu málem stalo, byl by vlastně jedním z cestujících v Prometheovi.“

„Opravdu? Ano, velmi zajímavé. Ovšem, někdy lidé nepřijdou včas a pak samozřejmě zůstanou volná místa... a taky někdy dojde k omylu. Budu muset zavolat do le Bourget, nejsou vždycky přesní...“

Zdálo se, že mírně pátravý pohled Hercula Poirota vyvádí Julese Perrota z míry. Odmlčel se a uhnul očima. Na čele se mu objevila kapka potu.

„To jsou dvě možná vysvětlení,“ usmál se Poirot, „ale mám dojem, že nejsou pravdivá. Nemyslíte, že by bylo lepší, kdybyste se upřímně doznal?“

„Z čeho bych se měl upřímně doznat? Nerozumím vám.“

„Ale, ale. Rozumíte velmi dobře. Tohle je případ vraždy - vraždy, monsieur Perrote. Vezměte to laskavě na vědomí. Jestliže zamlčíte informaci, může to být pro vás velmi vážné - opravdu velmi vážné. Policie zaujme velmi přísné stanovisko. Zabraňujete výkonu spravedlnosti.“

Jules Perrot na něj vyjeveně hleděl. Otevřel ústa a ruce se mu třásky.

„No tak,“ vybídl ho Poirot a jeho hlas zazněl rozhodně a velitelsky. „Žádáme přesnou informaci, prosím. Kolik jste dostal zapláceno, a kdo vám zaplatil?“

„Neměl jsem v úmyslu nic špatného - neměl jsem ponětí - nikdy by mě nenapadlo...“

„Tak kolik a od koho?“

„Pět - pět tisíc franků. Nikdy jsem toho člověka předtím neviděl. Já - to mě zničí...“

„Zničilo by vás, kdybyste nepromluvil. No tak, nejhorší už víme. Povězte nám přesně, jak se to stalo.“

Jules Perrot, jemůž se pot lil z čela, mluvil rychle a trhaně.

„Nemyslel jsem tím nic špatného... Čestné slovo, nemyslel jsem tím nic špatného. Přišel sem nějaký muž a řekl, že letí příští den do Anglie. Potřeboval si vyjednat nějakou půjčku u - u madame Giselle, ale chtěl, aby jejich setkání bylo náhodné. Říkal, že by pak měl lepší šanci. Prý ví, že madame letí druhý den do Anglie. Měl jsem jí jen říct, že ranní letadlo je obsazené, a dát jí sedadlo číslo dvě v Prometheovi. Přísahám vám, messieurs, že jsem v tom nic špatného neviděl. Jaký by v tom mohl být rozdíl, pomyslel jsem si - Američané jsou už takoví - vyřizují obchodní záležitosti nekonvenčně...“

„Američané?“ ostře se zeptal Fournier.

„Ano, ten pán byl Američan.“

„Popište ho.“

„Byl vysoký, trochu shrbený, měl šedé vlasy, kostěné brýle a kozí bradku.“

„Koupil si také místenku?“

„Ano, monsieur, vzal si sedadlo číslo 1 - hned vedle hned vedle místa, které jsem měl rezervovat pro madame Giselle.“

„Na jaké jméno?“

„Silas - Silas Harper.“

Poirot zavrtěl jemně hlavou.

„Nikdo toho jména letadlem necestoval a nikdo neseděl na sedadle číslo 1.“

„Jak jsem v novinách viděl, nikdo toho jména v letadle nebyl. Proto jsem si myslel, že není třeba se o té věci zmiňovat. Jestliže ten muž letadlem neletěl...“

Fournier na něj vrhl chladný pohled. „Zatajil jste cennou informaci před policií,“ řekl. „To je velmi vážná věc.“ Společně s Poirotem opustili kancelář aerolinií a zanechali tam Julese Perrota, který za nimi hleděl s vyděšenou tváří.

Venku na chodníku smekl Fournier klobouk a uklonil se Poirotovi.

„Vzdávám vám čest, monsieur Poirote. Jak jste na to přišel?“

„Přivedly mě na to dvě větičky, které jsem zaslechl od různých lidí. Jednu jsem uslyšel dnes ráno od nějakého člověka v našem letadle. Říkal, že ráno v den té vraždy letěl přes Lamanšský průliv v skoro prázdném letadle. Druhou větičku řekla Elise, když vykládala, že volala do kanceláře aerolinií a že v ranním letadle nebylo volné místo. Nu a tahle dvě tvrzení si odporovala. Vzpomněl jsem si, jak stevard z Promethea říkal, že viděl madame Giselle v ranním letadle už předtím - takže bylo jasně jejím zvykem cestovat letadlem v 8.45.

Ale někdo chtěl, aby letěla ve dvanáct - někdo, kdo už měl letenku na Promethea. Proč úředník řekl, že ranní letadlo je obsazené? Byl to omyl, nebo úmyslná lež? Myslel jsem, že to byla lež... A měl jsem pravdu.“

„Každou minutu se tenhle případ stává záhadnější,“ zvolal Fournier. „Nejdřív se zdá, že jsme na stopě ženy. Ted' je to zas muž. Tenhle Američan...“

Zarazil se a pohlédl na Poirota. Ten jemně přikývl.

„Ano, příteli,“ řekl. „Je tak snadné být Američanem tady v Paříži! Stačí mluvit nosem - v ústech mít žvýkačku - připevnit si kozí bradku - nasadit si kostěné brýle - to jsou všechno rekvizity, jaké má na jevišti herec, který hraje Američana...“

Vytáhl z kapsy stránku vytrženou ze Sketche.

„Nač se díváte?“

„Na hraběnkou v plavkách.“

„Vy si myslíte...? Ale ne, je malá, roztomilá, křehká naprosto nemůže dělat vysokého shrbeného Američana. Byla samozřejmě herečkou, ale aby hrála takovouhle roli, je vyloučeno. Ne, příteli, s tímhle nápadem to nepůjde.“

„Nic takového jsem neříkal,“ pravil Hercule Poirot. A dál se vážně díval na potištěnou stránku.

12. KAPITOLA

V revíru v Horbury

Lord Horbury stál u servírovacího stolku a roztržitě si nabíral na talíř ledvinky.

Stephenu Horburymu bylo sedmadvacet let. Měl úzkou hlavu a dlouhou bradu. Vypadal zcela na to, čím byl - sportovní typ muže, který žije hodně na čerstvém vzduchu a jehož mozek nevykazuje žádné nadměrné schopnosti. Byl dobrosrdečný, trochu snobský, nesmírně loajální a nepřekonatelně umíněný.

Odnesl si vrchovatý talíř zpátky ke stolu a pustil se do jídla. Po chvíli rozevřel noviny, ale okamžitě je mrzutě odhodil. Odstrčil nedojedený talíř, vypil trochu kávy a vstal. Minutu stál nerozhodně na místě, pak trochu pohodil hlavou a opustil jídelnu. Prošel prostornou halou a kráčel po schodech nahoru. Zaklepal na jedny dveře a chvíliček čekal. Z pokoje zavolal vysoký jasný hlas: „Dále.“

Lord Horbury vešel dovnitř, do krásné prostorné ložnice s okny obrácenými na jih. Cicely Horburyová byla v posteli, ve veliké alžbětinské posteli z vyřezávaného dubového dřeva. Sama také vypadala rozkošně, v růžových šifónových nedbalkách a se zlatými kadeřavými vlasy. Ranní podnos se zbytky pomerančové šťávy a kávy ležel na stole vedle ní. Otvírala dopisy a její komorná přecházela po pokoji.

Bylo by možno pochopit každého muže, kdyby se mu trochu zrychlil tep při pohledu na tolik půvabu, ale

rozkošný obraz, který skýtala jeho žena, na lorda Horburyho vůbec nezapůsobil.

Byly doby, jsou tomu tři roky, kdy úchvatná krása jeho Cicely mu přiváděla krev do varu. Byl bláznivě, prudce, vášnivě zamilovaný. To všechno bylo pryč. Zbláznil se tenkrát. Ted' vystřízlivěl.

„Copak je, Stephene?“ zeptala se lady Horburyová trochu překvapeně.

„Rád bych s tebou mluvil mezi čtyřma očima,“ řekl příkře.

„Madeleine,“ zavolala lady Horburyová na svou služebnou. „Nechte toho všeho a jděte pryč.“

Francouzská komorná tiše řekla: „*Trés bien*, milady,“ vrhla koutkem oka rychlý zvědavý pohled na lorda Horburyho a vyšla z pokoje.

Lord Horbury počkal, dokud nezavřela za sebou dveře, a pak spustil: „Rád bych věděl, Cicely, co za tím vězí, že jsi sem přijela.“

„Koneckonců proč bych sem neměla přijet,“ pokrčila lady Horburyová krásnými útlými rameny.

„Proč bys neměla přijet? Zdá se mi, že je pro to dost dobrých důvodů:“

„Ty tvé důvody...,“ zasmála se jeho žena.

„Ano, důvody. Vzpomeň si, že jsme se dohodli, je-li to mezi námi takové, jaké je, že bude lepší, když přestaneme s tou komedií a nebudeme spolu žít. Měla jsi mít dům ve městě a štědrou - neobyčejně štědrou apanáž. Až po jisté meze sis mohla žít podle svého. Tak proč ten náhlý návrat?“

Cicely znova pokrčila rameny: „Myslela jsem, že to tak bude lepší.“

„Kvůli penězům?“

„Bože, jak já tě nenávidím,“ zvolala lady Horburyová.

„Ty jsi ten největší lakomec na světě.“

„Lakomec? Ty si klidně řekneš, že jsem lakomec, a přitom kvůli tobě a tvé bláznivé marnotratnosti je na Horbury hypotéka.“

„Horbury - Horbury - to je jediné, na čem ti záleží. Koně a lov a hony a úroda a otravní staří nájemci. Proboha co je to pro ženu za život.“

„Některé ženy to těší.“

„Ano, ženy jako je Venetia Kerrová, která je sama napůl kůň. Takovou ženu sis měl vzít.“

Lord Horbury přistoupil k oknu.

„Říkáš to trochu pozdě. Vzal jsem si tebe.“

„A nemůžeš z toho ven,“ poznamenala Cicely. Její smích zněl zlomyslně a vítězně. „Rád by ses mě zbavil, ale nemůžeš.“

„Musíme o tom všem mluvit?“

„Bůh a stará škola ti to nedovolí, co? Většina mých přátel se může potřhat smíchy, když jim povídám, jaké věci říkáš.“

„Tak ať se smějou. Vraťme se radši k původnímu tématu naší debaty - k důvodu, proč jsi sem přijela.“

Ale jeho žena na to nereagovala a řekla: „Dal jsi do novin, že mé dluhy neplatíš. To si říkáš džentlmen?“

„Je mi líto, že jsem musil podniknout tento krok. Vzpomeň si, že jsem tě varoval. Dvakrát jsem zaplatil. Ale všechno má své meze. Ta tvá nerozumná vášeň k hazardní hře - ale proč o tom mluvit? Já však chci vědět, co tě přimělo přijet do Horbury. Vždycky jsi to tady nenáviděla a příšerně ses tu nudila.“

Cicely Horburyová, jejíž tvářička se náhle zachmuřila, řekla: „Myslela jsem, že to tak bude lepší - aspoň pro tebe.“

„Lepší - pro tebe?“ Zamyšleně opakoval její slova. Pak se ostře zeptal: „Cicely, ty sis půjčovala od té staré francouzské lichvářky?“

„Jaké lichvářky? Nevím, co myslíš.“

„Víš moc dobře, co myslím. Myslím tu ženskou, co byla zavražděna v letadle z Paříže - v letadle, kterým ses vracela domů. Vypůjčila sis od ní peníze?“

„Ne, samozřejmě že ne. To je nápad.“

„Nebud' v té věci pošetilá, Cicely. Jestli ti ta ženská půjčila peníze, uděláš líp, když mi to řekneš. Pamatuji si, že celá ta záležitost není skončena. Soudní výrok zněl promyšlená vražda spáchaná neznámou osobou nebo neznámými osobami. Vyšetřuje ji policie obou zemí. Je jen otázka času, nežli zjistí pravdu. Ta ženská jistě nechala záznamy o svých kšeftech. Jestli se něco objeví, co by tě s ní spojovalo, měli bychom být připraveni předem. Musíme se poradit s Ffoulkesem.“ (Ffoulkes, Ffoulkes a Wilbraham byli právní zástupci rodiny, kteří po celé generace vyřizovali záležitosti panství Horbury.)

„Copak jsem nesvědčila u toho pitomého soudu a neřekla, že jsem o té ženské nikdy neslyšela?“

„To myslím moc nedokazuje,“ řekl její manžel suše.

„Jestli jsi měla s Giselle co dělat, můžeš být jistá, že na to policie přijde.“

Cicely se dopáleně posadila na posteli.

„Myslíš si snad, že jsem ji zabila - že jsem si stoupla a foukala na ni šípy z té trubky? Taková strašná pitomost!“

„Celá ta věc zní bláznivě,“ zamyšleně přisvědčil Stephen. „Ale chci, aby sis uvědomila své postavení.“

„Jaké postavení? V žádném postavení nejsem. Ty mi nevěříš ani slovo. To je od tebe ohavné. A co máš najednou o mě takové starosti? Je ti jedno, co se mi stane. Nesnášíš mě. Nenávidíš mě. Byl bys rád, kdybych zítra umřela. Tak nefilmuj tu svou starostlivost.“

„Nepřeháníš trochu? Ať si myslíš, že jsem staromódní, na jméně mé rodiny mi náhodou záleží - pro tebe je to vyčpělý sentimentalismus, kterým zřejmě pohrdáš. Tak je to.“

Prudce se otočil na patě a vyšel z pokoje.

„Že ji nesnáším? Že ji nenávidím? To je tedy dost pravda. Že bych byl rád, kdyby zítra umřela? Panebože, byl! Bylo by mi jako člověku, kterého pustili z vězení. Jak je ten život divný a hnusný. Když jsem ji poprvé uviděl ve hře *Udělej to hned*, vypadala jako dítě, jako rozkošné dítě. Tak upřímná a půvabná... Zatracený hlupák jsem byl! Zamiloval jsem se jako blázen... Připadala mi tak rozkošná a líbezná, a přitom byla právě taková, jaká je teď vulgární, zkažená, potměšilá, hloupá... Nedovedu dnes už ani vidět, jak je hezká.“

Zahvízdal a hned k němu přiběhl křepelák a díval se na něj vzhůru zbožňujícím sentimentálním očima. Stephen psovi pohladil dlouhé uši s třásněmi chlupů.

„Milá, hodná Betsy,“ pochválil psa a pomyslel si: „Jak je to divné, říct o ženě že je fena, znamená hanebnou urážku. A přitom taková fena, jako je Betsy, stojí skoro za víc než všechny ženy dohromady, co jsem kdy poznal.“

Nasadil si starý rybářský klobouk a provázen psem vyšel z domu.

Obchůzka panství bez určitého cíle začala postupně působit tišivě na jeho rozhárané nervy. Popleskal po

krku svého oblíbeného loveckého koně, prohodil pár slov se štolbou, pak zašel na zásobitelský statek a popovídal si s nájemcovou ženou. Kráčel úzkou cestou s Betsy v patách, když tu potkal Venetii Kerrovou jedoucí na své hnědé klisně.

Na koni to Venetii nejvíc slušelo. Lord Horbury k ní vzhlédl s obdivem, něhou a zvláštním pocitem návratu domů.

„Ahoj, Venetie,“ pozdravil ji.

„Ahoj, Stephene.“

„Odkud jedeš, z pláně?“

„Ano, hnědka dělá pokroky, vid?“

„Ohromné. Vidělas toho dvouročka, co jsem koupil v dražbě u Chattisleyho?“

Mluvili chvíli o koních, pak Stephen řekl:

„Mimochodem, Cicely je tady.“

„Tady v Horbury?“

Bylo proti Venetiiným zásadám projevovat překvapení, ale přesto nedokázala potlačit spodní tón ve svém hlase.

„Ano, objevila se tu včera večer.“

Chvíli oba mlčeli. Pak se Stephen zeptal: „Byla jsi u soudního šetření, Venetie. Jak - jak - ehm - to tam vypadalo?“

Minutu uvažovala, než odpověděla:

„Nikdo toho moc neřekl, jestli víš, co myslím.“

„Policie nic neprozradila?“

„Ne.“

„Muselo to být pro tebe dost nepříjemné,“ prohodil Stephen.

„Radost jsem z toho zrovna neměla. Ale žádná hrůza to nebyla. Koroner byl celkem slušný.“

Stephen roztržitě švihal do živého plotu.

„Poslyš, Venetie,“ řekl nakonec, „takhle - ehm nějaké ponětí, kdo to udělal, nemáš?“

Venetia Kerrová pomalu zavrtěla hlavou: „Ne.“ Chvilku mlčela a hledala slova, jimiž by co nejlépe a nejtaktněji řekla, co říct chtěla. Konečně je našla a s krátkým zasmáním pravila: „Rozhodně to nebyla Cicely ani já. To vím bezpečně. Ta by mě hned zpozorovala a já ji.“

Stephen se rovněž zasmál. „Pak je to tedy v pořádku,“ řekl vesele.

Přešel to jako žert, ale slyšela v jeho hlase úlevu. Takže on si myslel...

Zahnala ty myšlenky.

„Venetie,“ promluvil Stephen. „Známe se už hezky dlouho, vid?“

„No ano. Pamatuješ na ty strašné taneční hodiny, kam jsme jako děti chodili?“

„To se ví, že pamatuju. Rád bych se ti s něčím svěřil -“

„Tak se mi svěř.“ Zaváhala, pak pokračovala klidným věcným tónem: „Jde asi o Cicely, vid?“

„Ano, poslyš, Venetie. Nezapletla se Cicely nějak s tou ženskou Giselle?“

„Nevím,“ pomalu odpověděla Venetia. „Víš, že jsem byla na jihu Francie. Klepy z Le Pinet jsem dosud neslyšela.“

„Co si myslíš?“

„Upřímně řečeno, nepřekvapilo by mě to.“

Stephen zamyšleně přikývl a Venetia jemně řekla:

„Proč by tě to mělo trápit? Žijete přece každý zvlášť, ne? To je její věc, ne tvoje.“

„Dokud je mou ženou, je to i moje věc.“

„Nemůžeš - ehm - chtít rozvod?“

„Myslíš sehrát to před soudem a předstírat nevěru? Pochybuju, že by souhlasila.“

„Rozvedl by ses s ní, kdybys měl možnost?“

„Kdybych měl důvod, určitě,“ řekl zachmuřeně.

„Předpokládám, že to ví,“ zamyšleně poznamenala Venetia.

„Ví to.“

Oba zmlkli. Venetia si pomyslela: „Ta má morálku jako toulavá kočka. To vím moc dobře. Ale je opatrná. Tyhle ženské jsou prohnané.“

Nahlas řekla: „Takže se nedá nic dělat?“

Stephen zavrtěl hlavou a pak řekl: „Kdybych byl volný, vzala by sis mě, Venetie?“

Venetia se dívala upřeně mezi uši svého koně a pak hlasem úmyslně prostým pohnutí odpověděla:

„Myslím, že ano.“

Stephen! Vždycky milovala Stephena, už od dávné doby, kdy chodili do tanečních hodin, honili liščí mláďata, vybírali ptačí hnízda. A Stephen ji měl taky rád, ale ne tolik, aby se zoufale, prudce, šíleně nezamiloval do vypočítavé mrchy, do holky ze sboru...

„Mohli bychom mít spolu báječný život...,“ pokračoval Stephen.

Před očima mu tanuly obrazy: hony - čaj s vdolečky - vůně vlhké země a listí - děti... Všechny ty věci, které by s ním Cicely nikdy nemohla sdílet, které by mu nikdy nedala. Před očima měl najednou mlhu. Pak slyšel, jak Venetia říká stále tím bezbarvým nevzrušeným hlasem:

„Stephene, jestli chceš - co na tom záleží? Kdybychom spolu utekli, Cicely by se s tebou musela rozvést.“

Vskočil jí prudce do řeči: „Proboha, myslíš, že bych tě nechal udělat takovou věc?“

„Mně by to nevadilo.“

„Mně ano,“ řekl s konečnou platností.

„A je to,“ pomyslela si Venetia Kerrová. „Opravdu, škoda. Je beznadějně konvenční, ale je to drahoušek. Nechtěla bych, aby byl jiný.“

A nahlas řekla: „Tak, Stephene, já už pojedu.“

Jemně se patou dotkla koně. Jak se obrátila, aby Stephenovi zamávala na rozloučenou, jejich oči se setkaly a v tom pohledu byl všechen cit, jemuž se ve svých slovech opatrně vyhýbali.

Když zahýbala po cestě, upustila bičík. Nějaký muž, který tudy šel, ho zvedl a s přehnanou úklonou jí ho podal.

„Cizinec,“ řekla si, když mu děkovala. „Mně se zdá, že tu tvář znám.“ Jednou částí mysli pátrala v letních dnech v Juan les Pins a druhou myslela na Stephena.

Teprve když došla domů, její polozasněná mysl se překvapeně probrala. „To je ten malý pán, co si se mnou v letadle vyměnil místo. Při vyšetřování u soudu říkali, že je to detektiv.“ A hned na to si řekla: „Co tady pohledává?“

13. KAPITOLA

V salóně Antoine

Druhý den po soudním šetření se Jane objevila v salóně v trochu rozechvělé náladě.

Muž, který byl obvykle považován za monsieur Antoina a jehož pravé jméno bylo Andrew Leech a jehož nároky na cizí národnost spočívaly v tom, že měl matku židovku, ji přivítal se zamračeným pohledem, který nevěstil nic dobrého.

Bylo teď jeho druhou přirozeností mluvit lámanou angličtinou, jakmile se octl v Bruton Street.

Ostře Jane vyčinil, že je naprostý *imbécile*. Proč vůbec chtěla cestovat letadlem? Takový nápad! Její nerozumný kousek závod hrozně poškodí. Když si vylil špatnou náladu, dovolil jí odejít. Přítelkyně Gladys na ni důrazně zamrkala.

Gladys byla křehká blondýnka hrdého chování, se slabým jako vzdáleným hlasem. V soukromí měla hlas chraptivý a veselý.

„Netrap se, má milá,“ řekla Gladys Jane. „Ten starý krobíán čeká, jak budou lidi reagovat. A podle mého skromného mínění nebudou reagovat tak, jak on si myslí. No ne, drahoušku, žene se sem ta moje protivná baba, hrom aby ji vzal. Ta bude zas sekýrovat. Doufám, že nemá s sebou toho protivného mrňavýho čokla.“

A za okamžik bylo slyšet Gladysin jemný vzdálený hlas: „Dobrý den, milostivá, ach, vy jste dnes s sebou nevezla

svého rozkošného japončíka? Tak umyjeme hlavičku a pak půjdem za panem Henrym.“

Jane právě vešla do sousední kabinky, kde seděla a čekala žena s vlasy barvenými henou. Prohlížela si v zrcadle svou tvář a říkala přítelkyni: „Dnes mám ale hrozný obličej, drahoušku, jen co je pravda...“

Přítelkyně, která znuděně obracela stránky tři týdny starého Sketche, odpověděla bez zájmu: „Myslíš, má milá? Zdá se mi, že ho máš jako jindy.“

Jakmile vešla Jane, znuděná přítelkyně přestala lhostejně prohlížet Sketch a začala pronikavě civět na Jane. Pak řekla: „Ano, drahoušku, jsem si tím jista.“

„Dobrý den, milostivá,“ pozdravila Jane jasným, veselým hlasem, který se od ní očekával a který teď dovedla nasadit zcela automaticky a bez jakéhokoli úsilí.

„To jsme vás tu dlouho neviděli. Byla jste v cizině?“

„V Antibes,“ odpověděla žena s henou barvenými vlasy, která teď také zírala na Jane s netajeným zájmem. „Tam musí být nádherně,“ řekla Jane s falešným nadšením.

„Umyjeme hlavu a uděláme vodovou nebo budeme dnes barvit?“

Zákaznice vytržena otázkou se přestala zkoumavě dívat na Jane a naklonila se dopředu a pozorně si prohlížela vlasy.

„Ještě by to, myslím, vydrželo. Panebože, to ale vypadám!“

„Co můžeš čekat, takhle brzy ráno, má milá,“ pravila přítelkyně.

„Ach, počkejte, jen co vás upraví pan Georges,“ řekla Jane.

Zákaznice se na Jane zase upřeně zadívala a zeptala se: „Poslyšte, nejste vy ta dívka, co včera u soudu svědčila, ta dívka, co byla v letadle?“

„Jsem, milostivá.“

„To je ale senzační! Povězte mi o tom.“

Jane se snažila co nejlépe vyhovět.

„Ach, madame, bylo to všechno hrozné, opravdu hrozné -,“ pustila se do vyprávění a odpovídala na otázky obou dam. Jak vypadala ta stará Francouzka? Je pravda, že v letadle byli dva francouzští detektivové a že celá ta věc souvisí se skandály francouzské vlády? Byla v letadle lady Horburyová? Je opravdu tak hezká, jak každý říká? Co myslí Jane, kdo to vlastně udělal? Prý se to všechno z vládních důvodů tutlá, atd., atd.

Tahle první zkouška byla jen předzvěstí mnoha dalších podobného druhu. Každá zákaznice chtěla, aby ji česala „dívka, co byla v tom letadle“. Každá mohla říct svým přítelkyním: „Taková ti ohromná věc, má drahá. Představ si, že to děvče u kadeřníka, kam chodím, je zrovna to děvče... Ano, být tebou, jdu tam taky - češou moc dobře... Jmenuje se Jane... taková drobná dívenka s velkýma očima. Pová ti o tom všechno, když ji pěkně požádáš...“

Koncem týdne měla Jane pocit, že jí nervy z vyčerpání vypovídají službu. Někdy si myslela, že začne ječet nebo že tazatelku praští fénem, bude-li muset všechno znovu vyprávět.

Nakonec však přišla na lepší způsob, jak si zchladit žáhu. Šla za monsieur Antoinem a odvázně požádala o zvýšení platu.

„Vy chcete vyšší plat? Nechá vám vás tu jen z dobrého srdce a vy máte tu drzost žádat vyšší plat, když jste se

zapletla do případu vraždy? Jiný šéf, který nemá tak měkké srdce, by vás okamžitě propustil.“

„To je nesmysl,“ chladně řekla Jane. „Táhnu vám sem zákaznice, a vy to víte. Když chcete, abych odešla, tak půjdu. Dostanu lehko, kolik chci, jak v salóne Henri, tak v Maison Richet.“

„A kdopak bude vědět, že jste tam odešla? Nemyslete si, že jste tak důležitá.“

„Seznámila jsem se při soudním šetření s dvěma reportéry,“ řekla Jane. „Když změním závod, jeden z nich mi udělá reklamu, jakou budu potřebovat.“

Protože se monsieur Antoine obával, že je to opravdu tak, s brčením přistoupil na Janiny požadavky. Gladys přítelkyni upřímně blahopřála.

„Výborně, má milá,“ řekla. „Ten všemi mastmi mazanej židáček byl tentokrát na tebe krátkej. Kdyby se ženská neuměla trochu o sebe postarat sama, nevím, kde bychom všechny byly. Nechybí ti kuráž, má milá, máš můj obdiv.“

„Já se bránit umím,“ zvedla Jane bojovně bradičku.

„Celý život jsem se musela bránit a rvát.“

„Mělas to těžké, má milá,“ řekla Gladys. „Ale starýmu se nedej. Bude tě mít o to radši, opravdu. Neprůbojnost se v tomhle životě nevyplácí - ale myslím, že žádná z nás jí moc netrpí.“

Potom Janino vyprávění, denně opakované s malými obměnami, se začalo měnit v roli herce na jevišti. Smluvená večeře a divadlo s Normanem Galem se vydařily. Byl to jeden z těch kouzelných večerů, kdy každé vyměněné slovo a důvěrné sdělení se zdálo odkrývat pouta sympatie a společných zálib.

Oba měli rádi psy a neradi kočky. Nenáviděli ústřice a milovali uzeného lososa. Měli rádi Gretu Garbo a neměli rádi Katherine Hepburnovou. Nelíbily se jim tlusté ženy a obdivovali vlasy černé jako uhl. Nelíbily se jim rudé nehty. Neměli rádi pronikavé hlasy a hlučné restaurace. Dávali přednost omnibusům před podzemní dráhou.

Bylo to skoro jako zázrak, že se dva lidé mohou v tolika věcech shodnout.

Jednoho dne, když Jane v kadeřnictví otvírala kabelku, vypadl jí dopis od Normana. Trochu zrudla, jak jej zvedala, a Gladys na ni hned udeřila.

„Kdopak je ten tvůj přítel, drahoušku?“

„Nevím, co myslíš,“ začervenala se Jane ještě víc.

„Nevykládej. Poznám, že to není dopis od tetičky. Nejsem včerejší. Kdo je to, Jane?“

„Je to někdo - jeden člověk - kterého jsem poznala v Le Pinet. Je zubař.“

„Zubař,“ opakovala Gladys s jasnou nechutí. „To má asi běloskvoucí chrup a blýská jím, když se směje.“

Jane byla nucena připustit, že to tak opravdu je.

„A má hodně opálený obličej,“ pokračovala Gladys.

„Možná od moře a možná také z té lahvičky, co se prodává v drogerii. *Lehké opálení dodá krásu každému muži.* Ale zubař! Až tě bude chtít políbit, budeš mít pocit, že chce říct: ‚Otevřete trochu víc ústa, prosím.‘“

„Nebud' pitomá, Gladys.“

„Nemusíš být hned tak nedůtklivá, má milá. Vidím, že jsi v tom po krk. Ano, pane Henry, už běžím... Čert aby ho vzal, chlapa! Myslí si, že je pámbu, jak nás komanduje,“

Dopis ji zval v sobotu na večeři. Když Jane v sobotu v poledne dostala zvýšený plat, stoupla jí nálada.

„A když si pomyslím, jaké jsem si ten den, co jsem letěla, dělala starosti. A všechno to tak krásně dopadlo... Život je opravdu báječný.“

Překypovala radostí, takže se rozhodla být marnotratná a poobědvat v Corner House a poslechnout si při obědě hudbu.

Posadila se ke stolu pro čtyři, kde už seděla žena středních let a mladý muž. Žena právě dojídala. Za chvíličku zaplatila, posbírala četné balíčky a odešla.

Jane, jak měla ve zvyku, četla při jídle knížku. Když obracela stránku, zvedla oči a všimla si, že mladý muž naproti na ni velmi horlivě hledí, a zároveň si uvědomila, že je jí jeho tvář nějak povědomá.

Právě když to zjistila, zachytil mladý muž její pohled a uklonil se.

„Promiňte, mademoiselle, vy mě nepoznáváte?“

Jane se na něj pozorněji podívala. Měl příjemnou chlapeckou tvář, přitažlivou spíš svou neobyčejnou pohyblivostí, než že by si mohl dělat nárok na krásu.

„Pravda, nebyli jsme představeni,“ pokračoval mladý muž, „ledaže byste za představení pokládala vraždu a to, že jsme se oba setkali při soudním šetření.“

„No ovšem,“ řekla Jane. „To jsem ale hloupá! Věděla jsem, že znám vaši tvář. Vy jste...?“

„Jean Dupont,“ představil se mladý muž a trochu žertovně a přitom velmi půvabně se uklonil.

Janinou hlavou bleskla vzpomínka na Gladysina slova pronesená možná s nepříliš velkým taktem.

„Když se kolem tebe točí jeden, určitě se objeví i druhý. To je jak zákon přírody. Někdy jsou i tři nebo čtyři.“

Jane vedla vždycky velmi prostý, pracovitý život (jak se obvykle říká v popisu pohřešovaných dívek - „Byla to

bystrá, veselá dívka, která neměla žádného chlapce, a tak dále“). Teď se však zdálo, že se nápadníci hrnou ze všech stran. Nedalo se pochybovat o tom, že v tváři Jeana Duponta naklánějícího se přes stůl bylo něco víc než pouhý zdvořilý zájem. Těšilo ho, že má naproti Jane. Těšilo je slabé slovo, byl celý šťastný.

Jane si s trochou nedůvěry v duchu pomyslela:

„Ale je Francouz. Říká se, že na Francouze si člověk musí dát pozor.“

„Tak jste dosud v Anglii,“ řekla a v duchu si spílala za tak nesmírně bezduchou poznámku.

„Ano. Otec byl v Edinburghu, měl tam přednášku, a taky jsme byli u přátel. Ale teď - zítra - se vracíme do Francie.“

„Ach tak.“

„Zatkla už někoho policie?“ zeptal se Jean Dupont.

„Ne, ani se o tom v poslední době v novinách nic nepsalo. Asi to vzdali.“

„To sotva, jen tak to nenechají. Pracují v tichosti,“ důrazně ukázal rukou - „skrytě.“

„Neříkejte to,“ znepokojeně pravila Jane, „naskakuje mi z toho husí kůže.“

„Ano, není to moc příjemný pocit být tak blízko vraždy...,“ prohodil Jean Dupont a pak dodal, „a já byl blíž než vy. Byl jsem opravdu velmi blízko. Nerad na to myslím...“

„Kdo se domníváte, že to udělal?“ zeptala se Jane.

„Pořád mi to vrtá hlavou.“

Jean Dupont pokrčil rameny.

„Já ne,“ usmál se. „Byla moc ošklivá!“

„Ale, ale,“ podivila se Jane, „přece byste radši zabil ošklivou než hezkou, ne?“

„Ne, ne. Když je žena hezká, má ji člověk rád - ona se k němu špatně zachová - vzbudí jeho žárlivost, člověk je bez sebe žárlivostí. Dobrá, řekne si, zabiju ji. A má pak zadostiučinění.“

„A je to pro něj zadostiučinění?“

„To, mademoiselle, nevím, protože jsem to ještě nezkusil.“ Zasmál se a pak zavrtěl hlavou. „Ale taková ošklivá stará žena jako Giselle - kdo by se tu namáhal zabít?“

„Nu, to je jeden pohled na věc,“ řekla Jane a zamračila se. „Zdá se to přece jen strašné, když pomyslíte, že kdysi byla možná mladá a hezká.“

„Já vím, já vím,“ zvažněl náhle. „Je to velká tragédie života, že ženy stárnou.“

„Zřejmě hodně přemýšlíte o ženách a o tom, jak vypadají,“ poznamenala Jane.

„Samozřejmě. Je to nejzajímavější námět, jaký může být. Vám se to zdá divné, protože jste Angličanka. Angličan myslí nejdřív na svou práci - na svůj džob, jak říká - a pak na svůj sport - a teprve nakonec - hodně nakonec - na svou ženu. Ano, ano, je to opravdu tak. Jen si představte, v jednom malém hotelu v Sýrii byl Angličan, kterému se rozstona la žena. On sám musel být v určité době někde v Iráku. *Eh bien*, věřila byste tomu, opustil ženu a odjel, aby byl včas tam, kde ho čekala ,povinnost`. A oba, on i jeho žena to pokládali za zcela přirozené, považovali ho za ušlechtilého, nesobeckého. Ale lékař, který Angličan nebyl, ho pokládal za barbara. Žena - lidská bytost - má být na prvním místě, konat svou práci - to je něco mnohem méně důležitého.“

„Nevím,“ řekla Jane, „práce má být, myslím, na prvním místě.“

„Ale proč? Vidíte, vy máte stejný názor. Ale když člověk dělá svou práci, dostává za to peníze - když se věnuje své ženě a stará se o ni, pak peníze vydává - takže to druhé je mnohem ušlechtlejší a ideálnější než to první.“

„Nu,“ zasmála se Jane, „myslím, že bych byla radši, aby mě manžel považoval za pouhý přepych a potěšení, než aby mě přísně bral jako ‚povinnost na prvním místě‘. Byla bych radši, aby měl pocit, že ho těší se o mě starat, než aby cítil, že jsem povinnost, na niž musí dbát.“

„Na vás by se, mademoiselle, těžko někdo díval jako na povinnost.“

Jane se trochu začervenala, když uslyšela vážný tón mladého muže. Ten zatím mluvil rychle dál. „Navštívil jsem Anglii předtím jen jednou. Onehdy při - soudním ohledání, tak tomu říkáte, že? - jsem pozoroval tři mladé okouzluující ženy, které se od sebe hodně lišily. Bylo to pro mě hodně zajímavé.“

„Co jste si o nás všech myslel?“ zeptala se Jane pobaveně.

„Pokud jde o lady Horburyovou - ten typ znám dobře. Je hodně nápadná - a hodně, hodně nákladná. Tyhle ženy vidíte sedět u bakaratového stolu - s něžnou tváří, s tvrdým výrazem - a víte - víte tak dobře, jaké budou za patnáct let. Tahle lady žije pro vzrušení - možná drogy... *Au fond*, je nezajímavá.“

„A slečna Kerrová?“

„Ach, ta je velmi, velmi anglická. Patří k tomu druhu Angličanek, kterým každý obchodník na Riviéře poskytne úvěr, naši obchodníci dovedou tyhle věci dobře odhadnout. Její šaty mají dobrý střih, ale vypadají trochu pánsky. Chodí po světě, jako by jí patřil. Není proto domýšlivá - je prostě Angličanka. Poznám, z kterého kraje

Anglie ti nebo oni lidé pocházejí. Je to pravda. Zaslechl jsem v Egyptě takové jako ona, jak říkají: ‚Cože? Tiati jsou tady? Yorkshirští Tiati. Ale ne, to jsou shropshirští Tiati.‘“

Napodobil je výborně. Jane se smála protahovanému tónu Angličanů s dobrým vychováním.

„A pak - já,“ pobídla ho.

„A pak vy. A to jsem si řekl: ‚Jak by to bylo pěkné, jak moc by to bylo pěkné, kdybych ji ještě někdy viděl.‘ A teď tu sedím proti vám. Bohové někdy zařídí věci moc dobře.“

„Vy jste archeolog, že?“ zeptala se Jane. „Děláte vykopávky?“

A s dychtivou pozorností naslouchala, jak Jean Dupont vykládá o své práci. Nakonec hlasitě vzdychla: „Byl jste v tolika zemích. Tolik jste toho viděl. Všechno to zní tak báječně. A já nikdy nikam nepojedu, ani nic neuvidím.“

„Vám by se líbilo - jet do cizích zemí - vidět divoké končiny? To byste si ale nemohla ondulovat vlasy, na to nezapomínejte.“

„Mně se vlní samy,“ zasmála se Jane.

Podívala se na hodiny a rychle zavolala číšníka, aby zaplatila.

„Mademoiselle,“ řekl Jean Dupont trochu rozpačitě, „rád bych se zeptal, jestli byste dovolila - jak jsem vám říkal, vracím se zítra do Francie - jestli byste se mnou nechtěla dnes povečeřet?“

„Je mi moc líto, ale nemůžu. Jsem už zadaná.“

„Ach to je škoda, velká škoda. Přijedete zase brzy do Paříže?“

„Asi sotva.“

„A já, já nevím, kdy budu zase v Londýně! To mě mrzí.“

Chvilíčku stál a držel Janinu ruku ve své.
„Doufám, velmi doufám, že vás zase uvidím,“ řekl, a
zdálo se, že to myslí doopravdy.

14. KAPITOLA

V Muswell Hill

V tu dobu, kdy Jane odcházela z kadeřnického salónu, říkal Norman Gale boдрým lékařským tónem: „Obávám se, že je trochu křehký... Kdyby to bolelo, zvedněte ruku...“

Zkušenou rukou řídil elektrickou vrtačku.

„Tak, a je to hotovo. Slečno Rossová!“

Slečna Rossová stála hned vedle něj a míchala na destičce maličké množství bílé směsi.

Norman Gale dodělal plombu a řekl: „Počkejte, podívám se, máte přijít příští úterý na ty ostatní, že?“

Pacientka, která si horlivě vyplachovala ústa, začala mnohomluvně vysvětlovat, že odjíždí - že moc lituje, že příští návštěvu bude muset zrušit. Ano, ozve se mu, hned jak se vrátí. A kvapně vypadla z ordinace.

„Tak to máme dnes všechno,“ řekl Gale.

„Volala lady Higginsonová, že musí příští týden odvolat návštěvu,“ hlásila slečna Rossová. „A na další se neobjednala. A abych nezapomněla, plukovník Blunt nemůže přijít ve čtvrtek.“

Norman Gale přikývl a jeho tvář ztvrdla.

Každý den to bylo stejné. Lidé telefonovali a rušili své objednávky. Měli všechny možné výmluvy - že odjíždějí - jedou do ciziny - jsou nasydlí - asi tu nebudou...

Nezáleželo na tom, jaký důvod udávali, pravý důvod Norman právě uviděl zcela jasně v očích své poslední

pacientky, když sáhl po vrtačce - pohled plný náhlé paniky...

Mohl pacientčiny myšlenky psát rovnou na papír. Proboha, on byl přece v tom letadle, když byla zavražděna ta žena... Ráda bych věděla... Člověk slyší o lidech, kteří provedou nebláznivější zločiny, když jim rupne v hlavě. Není to s ním skutečně bezpečné. Může to být vražedný šílenec. Vždycky jsem slyšela, že vypadají úplně stejně jako jiní lidé... Vždycky jsem měla pocit, že má v očích takový divný výraz...

„Tak to vypadá, že budeme mít příští týden klidný, slečno Rossová,“ povzdechl Gale.

„Ano, odpadlo hodně lidí. Ale stačí vám ti, co zbyli. Předtím jste měl naperno, v létě jste se hodně nadřel.“

„Ale nevypadá to, že budeme mít perný podzim, co?“

Slečna Rossová mlčela. Zazvonil telefon, a tak si ušetřila odpověď. Vyšla z ordinace ho zvednout.

Norman vložil nástroje do sterilizátoru a usilovně přemýšlel.

„Tak se podívejme, jak na tom jsme. Řekněme si to na rovinu. Tahle záležitost mě po profesionální stránce odrovnala. Zvláštní, ale Jane prospěla. Zákaznice za ní schválně chodí a civí na ni. Když o tom tak přemýšlím, chyba je v tom - že na mě civět musí, a nelíbí se jim to! V zubařském křesle má člověk ošklivý pocit bezmocnosti. Kdyby zubaře popadlo vražedné šílenství... Podivná věc, taková vražda! Člověk by si myslel, že bude mít naprosto jasný přímý důsledek - a nemá. Ovlivní všechny možné věci, jaké by člověka ani nenapadly... Vraťme se k faktům. Zdá se, že jako zubař jsem vyřízený... Rád bych věděl, co by se stalo, kdyby zatkli tu Horburyovou? Přihrnuli by se mi pacienti zase

zpátky? Těžko říct. Když jednou začne smůla... Ale co na tom záleží? Je mi to jedno. Vlastně není - kvůli Jane... je rozkošná. A já ji chci. A nemůžu ji mít - zatím... Ztracená věc.“

Pak se usmál a řekl si: „Cítím, že to dobře dopadne... Záleží jí na mě... Počká... Čert to vem. Pojedu do Kanady - ano, to je ono... a nadělám tam peníze.“ Znovu se sám pro sebe zasmál.

Slečna Rossová se vrátila a hlásila: „To byla paní Lorrieová. Lituje, ale...“

„ale pojede možná do Timbaktu,“ dořekl Norman. „*Vivent les rats!* Radši se poohlédněte po jiném místě, slečno Rossová. Tohle vypadá jako potápějící se loď.“

„Ale, pane Gale, nenapadlo by mě od vás odejít...“

„Jste hodné děvče, rozhodně neopouštíte loď. Ale myslím to vážně. Jestli se něco nestane, čím bych se dostal z téhle šlamastyky, jsem vyřízený.“

„Něco by se s tím mělo udělat!“ energicky řekla slečna Rossová. „Podle mě se policie chová hanebně, vůbec se nesnaží.“

„Řekl bych, že se snaží ažaž,“ zasmál se Norman.

„Někdo by měl něco udělat.“

„Správně. Spíš jsem si ale myslel, že se budu snažit udělat něco sám, - ačkoliv dost dobře nevím co.“

„Ach, pane Gale, udělejte to. Jste tak chytrý.“

„Pro tohle děvče jsem jistě hrdina,“ pomyslel si Norman Gale. „Ráda by mi pomáhala dělat detektiva, ale já už mám vyhlédnutou jinou partnerku.“

Právě ten den večerel s Jane. Předstíral veselost, aniž si to nějak uvědomoval, ale Jane byla bystrá a nedala se oklamat. Všimla si, jak je chvílemi duchem nepřítomný,

jak mu na čele mezi obočím naskakuje vráska, jak se mu ústa najednou sevrou v úzkou čáru. Nakonec řekla:

„Vypadá to špatně, Normane?“

Vrhl na ni rychlý pohled, pak odvrátil zrak.

„Moc dobře ne. V tuhle roční dobu se nedá nic jiného čekat.“

„Neříkej pitomosti,“ řekla ostře Jane.

„Jane!“

„Vždyť je to pravda. Myslíš, že nevidím, jak jsi utrápený?“

„Nejsem utrápený, jen mrzutý.“

„Myslíš, že lidé se chtějí vyhnout tomu...“

„Aby jim zuby spravoval případný vrah? Ano.“

„Jak kruté a nespravedlivé!“

„Ano, kruté a nespravedlivé. Protože, upřímně řečeno, Jane, já jsem moc dobrý zubař a nejsem vrah.“

„Je to hanebné. Někdo by s tím měl něco udělat.“

„Totéž dnes řekla moje asistentka slečna Rossová.“

„Jaká je?“

„Slečna Rossová?“

„Ano.“

„Ani nevím. Velká - kostnatá - nos jako skoba, příšerně schopná.“

„Připadá mi docela sympatická,“ blahosklonně pronesla Jane.

Norman vším právem přisoudil zásluhu za ta slova své diplomacii. Ve skutečnosti slečna Rossová tak kostnatá, jak uvedl, nebyla, a její rudovlasá hlava byla docela přitažlivá, ale měl pocit, jistě právem, že udělá líp, když se o tom nezmíní.

„Rád bych něco dělal,“ povzdechl. „Kdybych byl mladý hrdina z detektivního románu, našel bych nějakou stopu, nebo někoho sledoval.“

Jane ho najednou zatahala za rukáv.

„Podívej, támhle je pan Clancy - víš, ten spisovatel sedí tam u zdi sám. Toho bychom mohli stopovat.“

„Ale chtěli jsme jít do kina, ne?“

„Kino necháme plavat. Mám takový pocit, že by z toho mohlo něco být. Říkal jsi, že bys chtěl někoho stopovat, a tady ho máš. Člověk nikdy neví. Mohli bychom něco zjistit.“

Janino nadšení bylo nakažlivé. Norman s jejím nápadem velmi ochotně souhlasil.

„Jak říkáš, člověk nikdy neví,“ pravil. „Jak daleko je s tou svou večerí? Nevidím na něj dobře, to bych musel otočit hlavu a nechci na něj moc civět.“

„Je na tom tak stejně s námi,“ odpověděla Jane. „Radši bychom si měli pospíšet, abychom byli dřív, pak můžem zaplatit a budem připraveni odejít, až se zvedne.“

Zařídili se podle Janina návrhu. Když konečně malý pan Clancy vstal a vyšel ven do Dean Street, Norman s Jane mu byli v patách.

„Pro případ, že by si vzal taxíka,“ vysvětlovala ten spěch Jane.

Ale pan Clancy si taxíka nevzal. Přes ruku svrchník, který chvílemi coudl po zemi, si to pomalu cupital londýnskými ulicemi. Chvílemi čile poklusával, chvílemi zpomalil tak, že se skoro zastavil. Jednou když chtěl přejít ulici, zůstal stát na obrubníku s jednou nohou zvednutou, a vypadal zrovna jako ve zpomaleném filmu. Jeho směr byl rovněž chaotický. Jednou zahýbal tolikrát v pravém úhlu, že dvakrát přešel stejnou ulici. Janina

nálada stoupla. „Vidíš, bojí se, že ho sledujeme,“ řekla vzrušeně. „Snaží se nás setřást.“

„Myslíš?“

„Samozřejmě. Jinak by nechodil takhle v kruhu pořád dokola.“

„No ano.“

Zahnuli hodně rychle za roh a málem vrazili do pana Clancyho. Stál tam a díval se někam nahoru nad řezníkův krám. Krám byl samozřejmě zavřený, ale nad ním ve výši prvního poschodí bylo zřejmě něco, co upoutalo pozornost pana Clancyho.

Říkal si nahlas: „Znamenitě. To je ono. Mám ale štěstí!“

Vytáhl zápisník a něco si pečlivě zapsal. Pak zase čile vykročil a pobrukoval si nějakou melodii.

Ted' mířil rozhodně do Bloomsbury. Když se občas ohlédl, mohli ti dva za ním vidět, jak si něco šeptá.

„Něco se děje,“ řekla Jane. „Je hrozně rozrušený. Mluví sám pro sebe a neví o tom.“

Když čekal na zelenou, Norman s Jane došli skoro až k němu.

Opravdu - pan Clancy mluvil sám pro sebe. Tvář měl bílou a napjatou. Norman s Jane zaslechli, jak si mumlá: „Proč jen nepromluví? Proč asi? Nějaký důvod tu musí být.“

Naskočila zelená. Když se dostali na protější chodník, řekl pan Clancy: „Už vím. Samozřejmě. Proto ji museli umlčet.“

Jane Normana zuřivě štípla.

Pan Clancy ted' rychle vyrazil. Svrchník beznadějně coudal po zemi. Malý spisovatel spěchal dlouhými kroky kupředu a zřejmě ty dva, co šli za ním, nebral na vědomí.

Nakonec se s překvapující náhlostí zastavil před jedním domem otevřel klíčem dveře a vešel dovnitř. Norman s Jane se na sebe podívali.

„To je jeho dům,“ vysvětlil Norman. „Cardington square, číslo čtyřicet sedm. Tuhle adresu udal u soudu.“

„No co,“ řekla Jane, „možná že za chvíli zas vyjde ven. A rozhodně jsme něco slyšeli. Někdo - nějaká žena má být umlčena a jiná žena nebude mluvit. Božíňku, to je úplně jak v detektivce.“

„Dobrý večer,“ ozval se ze tmy nějaký hlas.

Vlastník toho hlasu k nim přistoupil. Ve světle pouliční lampy se ukázaly dva nádherné kníry.

„*Eh bien*,“ promluvil Hercule Poirot. „Pěkný večer na stopování, co?“

15. KAPITOLA

V Bloomsbury

Z obou mladých lidí se Norman Gale vzpamatoval první. „Ale ovšem,“ řekl, „to je monsieur - monsieur Poirot. Ještě se pořád snažíte napravit si reputaci, pane Poirote?“ „Ach, vy se pamatujete na náš rozhovor? A podezříváte chudáka pana Clancyho?“

„Vždyť vy taky,“ bystře řekla Jane, „jinak byste tady nebyl.“

Poirot se na ni chvíli zamyšleně díval a pak se zeptal: „Přemýšlela jste někdy o vraždě, mademoiselle? Myslím, jestli jste o ní přemýšlela nezávisle na tomto případu chladnokrevně a nestranně?“

„Myslím, že jsem o ní vůbec nepřemýšlela, až teprve teď v poslední době,“ odpověděla Jane.

Hercule Poirot přikývl.

„Myslíte na ni teď, protože se vás vražda dotkla osobně. Ale já se zabývám zločiny už mnoho let. Mám svůj způsob, jak se na to všechno dívat. Co byste řekla, jaká je nejdůležitější věc, kterou musíte mít na mysli, když se snažíte vyřešit vraždu?“

„Najít vraha,“ odpověděla Jane.

„Spravedlnost,“ řekl Norman Gale.

Poirot zavrtěl hlavou. „Jsou mnohem důležitější věci než najít vraha. A spravedlnost je pěkné slovo, ale někdy je těžké říct, co se jím přesně myslí. Podle mého názoru důležité je očistit nevinného.“

„Ano, ovšem,“ přisvědčovala Jane. „To je samozřejmé. Jestli je někdo krivě obviněn -“

„Ani nemusí. Ani tu obvinění být nemusí. Ale dokud se nad veškerou možnou pochybnost neprokáže, že jedna osoba je vinna, všichni ostatní, kdo jsou se zločinem nějak ve spojení, jsou vystaveni utrpení různého stupně.“

„Jak pravdivé,“ řekl důrazně Norman Gale.

„To dobře víme,“ dodala Jane.

Poirot se podíval z jednoho na druhého: „Rozumím. Už jste to poznali na sobě.“

Náhle jako by do něj vjela energie: „Pojďte se mnou, musím ještě něco zařídit. Jelikož jsou naše cíle stejné, spojme se my tři spolu. Chci navštívit našeho důmyslného přítele pana Clancyho. Navrhuji, aby šla mademoiselle se mnou - jako moje sekretářka. Tady máte, mademoiselle, zápisník a tužku na těsnopisné poznámky.“

„Já těsnopis neznám,“ vydechla Jane.

„Ovšem že ne. Ale jste důvtipná - inteligentní - můžete tužkou dělat do zápisníku znaménka, která budou vypadat jako těsnopisné značky. Pokud jde o pana Galea, navrhuji, abychom se s ním sešli za hodinu, třeba nahoře v restauraci U monseigneura, co říkáte? *Bon!* Pak si navzájem porovnáme poznámky.“

A hned přistoupil ke zvonku a stiskl ho. Jane jako omámená šla za ním a pevně svírala zápisník.

Gale otevřel ústa, jako by chtěl něco namítnout, ale pak si to zřejmě rozmyslel.

„Dobrá,“ řekl, „tak za hodinu U monseigneura.“

Dveře jim otevřela starší, dost nevlídně vypadající žena v černých šatech.

„Rádi bychom mluvili s panem Clancym,“ pravil Poirot.

Žena ustoupila dovnitř a Poirot s Jane vešli.

„Koho mám ohlásit, prosím?“

„Pana Hercula Poirota.“

Žena přísné tváře je zavedla nahoru do jednoho pokoje v prvním poschodí.

„Pan Er Kule Šprot,“ ohlásila.

Poirot si okamžitě uvědomil, jak měl pan Clancy pravdu, když v Croydonu o sobě řekl, že není člověk pořádkumilovný. Dlouhá místnost s třemi okny na jedné straně a s knihovnami a policemi podél ostatních třech stěn byla v chaotickém stavu. Povalovaly se tu papíry, pořadače, banány, láhve od piva, otevřené knihy, polštáře z pohovky, trombón, různorodý porcelán, lepty, a zmatená sbírka plnicích per.

Uprostřed té spouště zápasil pan Clancy s fotografickým aparátem a ruličkou filmu.

„Jemináčku,“ zvolal a vzhlédl, jakmile mu byli návštěvníci ohlášení. Položil aparát a rulička filmu okamžitě spadla na zem a rozvinula se. Se vztaženou rukou šel návštěvníkům vstříc. „Moc rád vás vidím,“ vítal je.

„Doufám, že se na mě pamatujete,“ začal Poirot. „To je moje sekretářka, slečna Greyová.“

„Těší mě, slečno Greyová.“ Potřásl jí rukou a pak se obrátil k Poirotovi. „Ano, samozřejmě, že se na vás pamatuju - alespoň - kde jsme se to vlastně viděli? Nebylo to v klubu Lebka a zlomené hnáty?“

„Cestovali jsme spolu letadlem při jedné tragické události.“

„No ano, ovšem,“ přisvědčil pan Clancy. „A slečna Greyová také! Jen jsem si neuvědomil, že je vaší

sekretářkou. Měl jsem vlastně dojem, že je zaměstnána v salónu krásy - něco takového.“

Jane úzkostlivě pohlédla na Poirota, který však okamžitě zvládl situaci.

„Zcela správně,“ řekl. „Jako schopná sekretářka musí tu a tam vzít přechodné zaměstnání - chápete?“ „Ovšem,“ přisvědčil pan Clancy. „Zapomněl jsem, že jste detektiv - opravdový detektiv. Provádíte soukromé pátrání. Posad'te se, slečno Greyová. Ne, sem ne, na té židli je, myslím, rozlitá pomerančová šťáva. Odstráním tenhle pořadač - proboha, teď se to všechno vysypalo. Nevadí. Vy se posad'te semhle, monsieur Poirote - říkám správně vaše jméno? To opěradlo není ve skutečnosti rozlámané. Jen trochu vrže, když se opřete. Bylo by možná lepší se příliš neopírat. Jste tedy soukromý detektiv jako můj Wilbraham Rice. Čtenáři mají Wilbrahama Rice moc rádi. Okusuje si nehty a jí pořád banány. Nevím, proč jsem ho na začátku nechal okusovat si nehty je to nechutné - ale už je to tak. Začal si okusovat nehty a teď to musí dělat v každé knížce. Je to jednotvárné. Banány nejsou tak zlé, dostanete z nich trochu legrace zločinci uklouznou po slupce. Já sám banány jím - tak mě to tedy napadlo. Ale nehty si neokusuju. Nechcete trochu piva?“ „Ne, děkuji.“

Pan Clancy vzdychl, posadil se a vážně se zadíval na Poirota.

„Asi uhádnou, proč jste přišel - kvůli vraždě té Giselle. Pořád jsem o tom případu přemýšlel. Říkejte si, co chcete, ale je to úžasné - otrávené šípy a foukačka v letadle. Jak jsem vám už pověděl, tenhle nápad jsem použil sám - jak v knize, tak v jedné povídce. Samozřejmě, je to strašné, ale musím se vám, monsieur

Poirote, přiznat, že mě to naplnilo radostí - opravdu mě to naplnilo radostí.“

„Zcela chápu, že z hlediska vašeho povolání se vám tenhle zločin musí líbit,“ souhlasil Poirot.

„Přesně tak,“ rozzářil se pan Clancy. „Myslel byste, že každý, i oficiální policie - by tohle mohl pochopit. Ale vůbec ne. Upadl jsem jen do podezření, jak u inspektora, tak při soudním šetření. Já se snažím, abych pomohl spravedlnosti, a za všechnu svou námahu se mi jasně dostane jen pitomé podezřívavosti!“

„Přesto se vás to, jak se zdá, příliš nedotklo,“ usmál se Poirot.

„Nu, já mám své metody, Watson,“ řekl pan Clancy. „Promiňte, že vám říkám Watson. Nemyslím to jako urážku. Mimochodem, je zajímavé, jak způsob myšlení připitomělého Holmesova přítele přetrvává. Já si osobně myslím, že se příběhy Sherlocka Holmesese silně přeceňují. Ty falešné závěry a v těch příbězích jsou opravdu strašně falešné závěry - Ale co jsem to chtěl říct?“

„Říkal jste, že máte své metody.“

„Ano, ano.“ Pan Clancy se naklonil dopředu. „Toho inspektora - jak se jen jmenuje, Japp? - ano, toho dám do své příští knihy. Uvidíte, jak s ním Wilbraham Rice zatočí.“

„Uprostřed banánů, mohlo by se říct.“

„Uprostřed banánů - to se vám povedlo,“ chechtal se pan Clancy.

„Jako spisovatel máte velkou výhodu, monsieur,“ poznamenal Poirot. „Můžete ulevit svým citům pomocí psaného slova. Máte ve svém peru moc nad svými nepřáteli.“

Pan Clancy, který se mírně pohupoval na židli, pravil:
„Víte, začínám si myslet, že tahle vražda bude pro mě opravdu trefa. Napíšu, jak se to přesně stalo - samozřejmě jen jako román - a nazvu jej *Záhadná vražda v letadle*. Vykreslím dokonale všechny cestující. To bude bestseller - jen jestli to dostanu včas na knižní trh.“

„Nebudou vás žalovat pro urážku na cti?“ zeptala se Jane.

„Ne, drahá slečno,“ obrátil k ní pan Clancy rozzářenou tvář. „Samozřejmě kdybych z jednoho cestujícího udělal vraha, pak bych mohl být odsouzen k zaplacení odškodného. Ale nejlepší ze všeho bude poslední kapitola - ta podá zcela nečekané řešení.“

„A to řešení je?“ naklonil se Poirot dychtivě dopředu.

„Prosté,“ zachichotal se znovu pan Clancy. „Prosté a senzační. V přestrojení za pilota vnikne v Le Bourget do letadla dívka a skrčí se pod sedadlo madame Giselle. Má s sebou ampulku nově vynalezeného plynu. Vypustí plyn - všichni cestující na tři minuty ztratí vědomí vyleze ven - vystřelí otrávený šíp a ze zadních dveří letadla vyskočí padákem.“

Jane a Poirot překvapeně zamžikali.

„Jak to, že ji plyn taky neomámí?“ zeptala se Jane.

„Má masku,“ řekl pan Clancy.

„A přistane v Lamanšském průlivu?“

„Průliv to být nemusí - nechám ji přistát na francouzském pobřeží.“

„Ale pod sedadlo se nikdo rozhodně nemůže schovat, neměl by tam dost místa.“

„V mém letadle ho mít bude,“ prohlásil rázně pan Clancy.

„*Epatant*,“ řekl Poirot. „A jaký motiv ta dáma bude mít?“

„Ještě jsem se nerozhodl,“ přemítavě odpověděl pan Clancy. „Giselle třeba zničila dívčina milence, a ten se zabil.“

„A jak si opatří jed?“

„Náramně důmyslným způsobem,“ pravil pan Clancy. „Dívka je krotitelka hadů. Jed dostane ze své oblíbené krajty.“

„*Mon dieu!*“ zvolal Hercule Poirot. „Nemyslíte, že je to až moc senzační?“

„Nikdy nemůžeme napsat nic až moc senzačního,“ řekl pan Clancy rozhodně. „Obzvlášť když máte co dělat s jedem na šípy jihoamerických Indiánů. Víím, že to byl hadí jed. Jestli je tenhle z krajty, co na tom. Koneckonců detektivka není přesnou kopií skutečného života. Podívejte na zprávy v novinách - jsou k uzoufání nudné.“

„Ale, ale, monsieur, snad nechcete říct, že náš případ je k uzoufání nudný.“

„Ne,“ připustil pan Clancy. „Víte, někdy nemůžu uvěřit, že se to skutečně stalo.“

Poirot si přitáhl vrzající židli trochu blíž k hostiteli a snížil hlas v důvěrný šepot:

„Vy jste chytrý člověk, pane Clancy, a máte fantazii. Policie, jak říkáte, se na vás dívala s podezřením a nestála o vaši radu. Ale já, Hercule Poirot, bych se s vámi poradil rád.“

„To je od vás opravdu moc hezké,“ zarděl se pan Clancy radostí. Vypadal vzrušeně a potěšeně.

„Studoval jste kriminologii, váš názor bude cenný. Velmi by mě zajímalo vědět, kdo, podle vás, zločin spáchal.“

„Nu,“ zaváhal pan Clancy a bezděčně sáhl po banánu a zakousl se do něj. Pak však oživení z jeho tváře vyprchalo a zavrtěl hlavou. „Chápete, monsieur Poirote, tohle je něco úplně jiného. Když píšete, můžete vrahem udělat kohokoli, ale ve skutečném životě je to ovšem skutečný člověk. Faktům nemůžete nijak poroučet. Obávám se, že jako opravdový detektiv bych vůbec nebyl dobrý.“ Smutně potřásl hlavou a odhodil banánovou slupku do krbu.

„Ale mohlo by být docela zábavné, kdybychom celý případ uvažili spolu, ne?“

„Ach, to ano.“

„Tak za prvé, kdybyste měl jen tak hádat, koho byste si vybral?“

„No, asi jednoho z těch Francouzů.“

„Pročpak?“

„Protože zavražděná byla Francouzka. Zdá se to nějak pravděpodobnější. A pak seděli na protější straně, ne moc daleko od ní. Ale opravdu nevím.“

„Záleží hodně na motivu,“ zamyšleně pronesl Poirot.

„Ovšem, ovšem. Vy asi velmi vědecky sestavujete tabulku všech motivů, že?“

„Mám staromódní metodu. Řídím se starou zásadou: Hledej toho, kdo má ze zločinu prospěch.“

„To je všechno velmi hezké,“ přisvědčil pan Clancy.

„Ale v takovémhle případě, řekl bych, trochu nesnadné. Peníze, jak jsem slyšel, dědí dcera. Ale dost lidí v letadle mohlo mít z její smrti užitek, co my víme - to jest, jestli jí dlužili peníze a nemohli zaplatit.“

„Pravda,“ souhlasil Poirot. „A taky mě napadají jiné možnosti. Dejme tomu, že madame Giselle na někoho z těch lidí něco věděla - řekněme, že věděla o pokusu vraždy.“

„Pokusu vraždy?“ podivil se pan Clancy. „Ale proč o pokusu vraždy? To je velmi zvláštní nápad.“

„U takovýchhle případů člověk musí myslet na všechno,“ řekl Poirot.

„Ach ne,“ namítl pan Clancy, „myslet je málo. Člověk musí vědět.“

„Máte pravdu - máte pravdu,“ horlivě přikyvoval Poirot.

„To je velmi správná poznámka.“

Po chvilce dodal: „Promiňte, ale ta foukačka, co jste koupil...“

„Čert ji vem,“ rozhorlil se pan Clancy. „Kéž bych se o ní nikdy nezmínil.“

„Říkáte, že jste ji koupil v obchodě na Charing Cross Road. Nepamatujete se náhodou na jméno toho obchodu.“

„Byl to možná Absolom nebo Mitchell & Smith. Nevím. Ale všechno jsem to už říkal tomu protivnému inspektorovi. Musel si to už ověřit.“

„No ano, ale já se ptám z docela jiného důvodu. Chci si takovou věcíčku koupit a udělat s ní malý pokus.“

„Rozumím, ale přesto nevím, jestli nějakou objevíte. To víte, nemají jich bedny.“

„Přesto se můžu pokusit. Slečno Greyová, byla byste tak laskava a zapsala si ta dvě jména?“

Jane otevřela zápisník a rychle udělala, jak doufala, pár těsnopisně vypadajících čaranic. Pak si potají na druhou stranu napsala jména normálně, pro případ, že Poirot myslel příkaz vážně.

„Nu, už jsem vás oloupil o dost času,“ začal se loučit Poirot. „Odcházím s tisícerými díky za laskavé přijetí.“

„Nemáte zač, bylo mi potěšením,“ řekl pan Clancy. „Měl jste si ale vzít banán.“

„Jste velice laskav.“

„Ale to nic. Vlastně se dnes večer cítím šťastný. Nemohl jsem se hnout s jednou povídkou, kterou píšu pořád se mi to jaksepatří nedařilo a nemohl jsem najít šikovné jméno pro svého zločince. Chtěl jsem něco, aby to mělo šťávu. Nu a šťastnou náhodou jsem právě takové jméno, jaké jsem potřeboval, uviděl nad řeznickým krámem. Pargiter. Zrovna jméno, jaké jsem hledal. Zní tak opravdově. A za pět minut jsem přišel na tu druhou věc. V detektivkách se vždycky vyskytne stejná potíž - proč nechce dívka promluvit? Mladý muž se ji snaží přimět, aby promluvila, ale ona říká, že má zapečetěné rty. Samozřejmě není žádný opravdový důvod, proč by celou věc neměla vyklopit hned, ale musíte se snažit vymyslet si něco, co není úplně pitomé. Bohužel, musí to být pokaždé něco jiného!“

Usmál se na Jane: „Vidíte, co spisovatel zkusí.“ Proběhl kolem ní a vrhl se ke knihovně. „Musíte dovolit, abych vám něco věnoval.“ Vrátil se s nějakou knihou v ruce. „*Záhada nachového květního plátku*. Zmínil jsem se, myslím, v Croydonu o tom, že tahle knížka jedná o otrávených šípech Indiánů a o jedu, kterého používají.“

„Mockrát děkuju. Jste moc laskavý.“

„To nestojí za řeč. Koukám,“ řekl náhle pan Clancy, „že nepoužíváte Pitmanovy těsnopisné soustavy.“

Jane zrudla a Poirot jí přispěchal na pomoc: „Slečna Greyová jde s duchem doby. Používá nejnovější soustavy vynalezené jedním Čechoslovákem.“

„Co neříkáte? Tohle Československo musí být úžasná země. Všechno sem z ní přichází - boty, sklo, rukavice - a teď i těsnopisná soustava. Opravdu úžasné.“

Potřásl si s oběma ruce.

„Byl bych vám rád pomohl víc.“

Zanechali ho v jeho nepořádném pokoji a on se zamyšleným úsměvem hleděl za nimi.

15. KAPITOLA

Plán válečného tažení

Před domem pana Clancyho si vzali taxíka a ten je zavezl k restauraci U monseigneura, kde už na ně čekal Norman Gale.

Poirot si objednal nějaké *consommé* a kuře *chaud froid*.

„Tak co?“ zeptal se Norman. „Jak jste pořídili?“

„Slečna Greyová se osvědčila jako znamenitá sekretářka.“

„Myslím, že jsem si moc dobře nevedla,“ doznala Jane.

„Když procházel za mými zády, podíval se na ty mé čáranice. Musí být moc dobrý pozorovatel.“

„Tak jste si toho všimla? Ten dobrý pan Clancy není tak roztržitý, jak by si člověk snad myslel.“

„Chtěl jste opravdu ty adresy?“ zeptala se Jana.

„Ano - myslím, že by mohly být užitečné.“

„Ale jestli policie -“

„Bah, policie! Nedovolil bych si položit stejné otázky, jaké kladla policie. Ačkoliv vlastně pochybuji, jestli policie nějaké otázky vůbec kladla. Vědí totiž, že foukačka nalezená v letadle byla zakoupena v Paříži nějakým Američanem.“

„V Paříži? Američanem? Ale vždyť v letadle žádný Američan nebyl.“

Poirot se na ni laskavě usmál:

„Právě. Máme tu Američana, jen aby věci byly složitější. *Voilà tout*.“

„Ale nějaký člověk ji koupil, ne?“ zeptal se Norman.

Poirot na něj pohlédl s trochu podivným výrazem.

„Ano,“ řekl, „nějaký člověk ji koupil.“

Norman vypadal zmateně.

„Rozhodně to nebyl pan Clancy,“ promluvila Jane.

„Jednu foukačku už má, tak by nešel kupovat další.“

„Tímto způsobem musíme postupovat,“ pokýval Poirot hlavou. „Podezřívát každého a pak ho vyškrtnout ze seznamu podezřelých.“

„Kolik jste jich už vyškrtl?“ zeptala se Jane.

„Ne tolik, kolik byste si myslela, mademoiselle,“ řekl Poirot a v očích mu zablýskalo. „Záleží, jak víte, na motivu.“

„Byl nějaký - ?“ Norman Gale se zarazil a pak omluvně dodal: „Nechci se plést do úředních tajností, ale neexistují nějaké záznamy o půjčkách té ženy?“

„Všechny záznamy byly spáleny,“ zavrtěl Poirot hlavou.

„To je směla.“

„*Evidemment!* Zdá se však, že madame Giselle spojovala své povolání s trochou vydírání a tím se nám otvírá širší pole. Dejme tomu, že madame Giselle například věděla o nějakém trestném činu - řekněme třeba o pokusu vraždy, kterého se někdo dopustil?“

„A je nějaký důvod předpokládat takovou věc?“

„Ale ano,“ řekl pomalu Poirot. „Existuje jeden z nečetných písemných důkazů, které v tomto případě máme.“

Tváře obou jeho posluchačů byly plny zájmu. Poirot pohlédl z jedné na druhou a trochu vzdychl.

„Ano, tak je to,“ řekl. „Ale mluvmе o jiných věcech, například o tom, jak tato tragédie zasáhla do života vás dvou.“

„Zní to hrozně, ale já jsem na tom vydělala,“ oznámila Jane. A vyprávěla, jak dosáhla zvýšení platu.

„Jak říkáte, mademoiselle, vy jste tím získala, ale jen na chvíli. Pamatujte, každá chvilková senzace rychle pomine.“

„To je velká pravda,“ zasmála se Jane.

„Obávám se, že v mém případě to bude trvat déle,“ pravil Norman a vysvětlil svou situaci. Poirot s pochopením naslouchal.

„Jak říkáte,“ podotkl zamyšleně, „bude to trvat déle, možná déle než týden - nebo měsíc - nebo rok. Senzacechťivost rychle pomine - ale strach zůstává dlouho.“

„Myslíte, že bych to měl předržet?“

„Máte nějaký jiný plán?“

„Ano - nechat toho tady. Odjet do Kanady nebo někam jinam a začít znova.“

„To by byla určitě škoda,“ řekla Jane rozhodně.

Norman se na ni zadíval, zatímco se Poirot taktně zabýval svým kuřetem.

„Nechci odjet,“ prohlásil Norman.

„Jestli zjistím, kdo zabil madame Giselle, nebudete muset,“ poznamenal povzbudivě Poirot.

„Opravdu si myslíte, že to zjistíte?“ zeptala se Jane.

Poirot se na ni káravě podíval a pak přísně řekl: „Jestliže člověk přistoupí k problému systematicky a metodicky, nemělo by být těžké jej vyřešit - nemělo by to být vůbec těžké.“

„Ach ano, chápu,“ přisvědčila Jane, ale nechápala.

„Vyřešil bych však tento případ rychleji, kdybych měl pomoc.“

„Jakou pomoc?“

Poirot chvílku mlčel a pak řekl: „Pomoc pana Galea. A později možná i vaši.“

„Co můžu udělat?“ zeptal se Norman.

Poirot na něho vrhl postranní pohled. „Nebude se vám to líbit,“ řekl varovně.

„Oč jde?“ netrpělivě opakoval mladý muž.

Poirot si velmi delikátně, aby neurazil anglický jemnocit, začal čistit párátkem zuby. Po chvílce odpověděl:

„Abych byl upřímný, potřebuju vyděrače.“

„Vyděrače?“ zvolal Norman a hleděl na Poirota jako člověk, který nemůže uvěřit svým uším.

„Ale nač?“

„*Parbleu!* Na vydírání přece.“

„Ano, ale myslím, koho chcete vydírat? A proč?“

„Proč, to je má věc,“ odpověděl Poirot. „A koho -“ Na chvílku se odmlčel a pak pokračoval klidným věcným tónem: „Představuji si to takhle - napíšete dopis, totiž já napíšu dopis hraběnce Horburyové a vy jej opíšete. Napíšete na něj ‚K vlastním rukám‘. V dopise požádáte o rozhovor. Zmíníte se rovněž o jistých obchodních záležitostech madame Giselle, které přešly do vašich rukou.“

„A pak?“

„A pak vám bude povolena rozmluva. Půjdete k ní a řeknete jí určité věci, jak vás budu instruovat. Budete žádat - počkejme - deset tisíc liber.“

„Zbláznil jste se?“

„Vůbec ne,“ řekl Poirot. „Jsem možná výstřední, ale blázen nejsem.“

„A co když lady Horburyová pošle pro policii? Půjdu do vězení.“

„Nepošle pro policii.“

„To nemůžete vědět.“
„*Mon cher*, upřímně řečeno, vím všechno.“
„Ale mně se to rozhodně nelíbí.“
„Těch deset tisíc liber nedostanete - trápí-li vás pro to svědomí,“ řekl Poirot a oči mu šelmovsky zajiskřily.
„Ale podívejte, monsieur Poirote - tohle je riskantní věc, mohlo by mě to na celý život zničit.“
„Láry fáry, ujišťuji vás, že ta dáma na policii nepůjde.“
„Může to říct manželovi.“
„Neřekne mu to.“
„Nelíbí se mi to.“
„Líbí se vám snad ztrácet pacienty a ničit si kariéru?“
„Ne, ale...“
„Máte k tomu přirozený odpor, že?“ usmál se na něj laskavě Poirot. „To je velmi pochopitelné. Máte také rytířského ducha. Ale ujišťuji vás, že lady Horburyová nestojí za všechny - ty ušlechtilé city - abych použil vašeho lidového rčení, je to pěkná mrcha.“
„Ale přesto nemůže být vražedkyní.“
„Proč ne?“
„Proč ne? Protože bychom ji byli museli vidět. Seděli jsem s Jane zrovna proti ní.“
„Udělal jste si na mnoho věcí názor už předem. Já, já si přeji věci vyjasnit, a abych to mohl udělat, musím skutečně opravdu *vědět*.“
„Nelíbí se mi pomýšlení vydírat ženu.“
„Ach, *mon Dieu* - co všechno je skryto v jednom slově! Žádné vydírání nebude. Vy jenom vyvoláte určitý dojem. Pak, až bude půda připravena, objevím se já.“
„Vy mě chcete dostat do vězení,“ bránil se Norman.

„Ne, ne, jsem ve Scotland Yardu dobře znám. Kdyby se cokoli stalo, vezmu to na sebe. Ale nestane se nic než to, co jsem vám řekl.“

Norman s povzdechem kapituloval: „Dobrá, udělám to. Ale vůbec se mi to nelíbí.“

„Výborně. Napíšete tedy tohle. Vemte si tužku.“ A začal pomalu diktovat.

„Voilà,“ řekl, když dodiktoval. „Později vám povím, co máte říct. Povězte mi, mademoiselle, chodíte někdy do divadla?“

„Ano, dost často,“ přisvědčila Jane.

„Dobrá. Viděla jste například hru U protinožců?“

„Ano, viděla jsem ji před měsícem. Je velmi dobrá.“

„Je to americká hra, že?“

„Ano.“

„Pamatujete si na roli Harryho, kterou hrál Raymond Barraclough?“

„Ano. Byl výborný.“

„Zdál se vám přitažlivý?“

„Hrozně přitažlivý.“

„Aha, *il est sex-appeal*?“

„To rozhodně,“ zasmála se Jane.

„Jenom přitažlivý - nebo je také dobrý jako herec?“

„Myslím, že i dobře hraje.“

„Musím se na něj jít podívat,“ prohlásil Poirot.

Jane na něj užasle zůstala koukat.

Jaký je tohle zvláštní mužíček, skáče z jednoho předmětu na druhý jako ptáček z větve na větev.

Možná že četl její myšlenky, protože se usmál: „Nezdá se vám to, mademoiselle? Neschvalujete mé metody?“

„Příliš přeskakujete z jedné věci na druhou.“

„Ve skutečnosti ne. Postupuji logicky, po pořádku a soustavně. Člověk nesmí dělat ukvapené závěry. Musí používat vylučovací metodu.“

„Vylučovací metodu?“ opakovala Jane. „Postupujete podle vylučovací metody?“ Chvilku přemýšlela a pak řekla: „Rozumím. Vyloučil jste pana Clancyho.“

„Možná,“ usmál se Poirot.

„A vyloučil jste nás, a teď možná vyloučíte lady Horburyovou. No ano!“

Zarazila se, jako by ji něco napadlo. „Copak, mademoiselle?“

„Co ty řeči o pokusu vraždy? To byla zkouška?“

„Jste velmi bystrá mademoiselle. Ano, to byla část mého postupu. Zmíním se o pokusu vraždy a pozoruji pana Clancyho, pozoruji vás, pozoruji pana Galea - a na žádném z vás tří žádná známka - nikdo jste ani nemrkl. A dovolíte, abych vám řekl, že v téhle věci mě oklamat nelze. Vrah může být připraven na jakýkoli útok, který předvídá. Ale ten záznam v zápisníku nemohl být nikomu z vás znám. Takže, jak vidíte, jsem přesvědčen.“

„Jaký vy jste ale hrozně mazaný člověk, monsieur Poirote,“ řekla Jane a vstala. „Nikdy nebudu vědět, proč co říkáte.“

„To je docela prosté, protože chci věci zjistit.“

„Znáte asi velmi chytré způsoby, jak věci zjistit.“

„Je jenom jeden velmi jednoduchý způsob.“

„A to je?“

„Nechat lidi, aby vám to sami řekli.“

„A co když nechtějí?“ zasmála se Jane.

„Každý o sobě rád mluví.“

„Asi ano,“ připustila Jane.

„Z toho zbohatne leckterý šarlatán. Láká lidi, aby k němu přišli a povídali o sobě. Jak vypadli z kočárku, když jim byly dva roky, a jak maminka jedla hrušku a šťáva jí ukápla na oranžové šaty, a jak tahali tatínka za vousy, když jim bylo půldruhého roku, a pak jim řekne, že už teď nebudou trpět nespavostí, a shrábne dvě guiney, a oni, když se s radostí vypovídali, odejdou - měli z toho velké potěšení - a tak možná budou spát.“

„To je pěkně směšné,“ poznamenala Jane.

„Není to tak směšné, jak si myslíte. Je to založeno na základní potřebě lidské povahy - potřebě se vypovídat - odhalit své nitro. Cožpak vy sama, mademoiselle, nehovoříte ráda o vzpomínkách z dětství - o mamince a o tatínkovi?“

„Na můj případ se to nevztahuje. Byla jsem vychována v sirotčinci.“

„Ach to je jiná. Nic veselého.“

„Nechci říct, že jsme byli takoví ti sirotci, co chodí v červených čepičkách a kabátkách. Vlastně to byla docela zábava.“

„Bylo to v Anglii?“

„Ne, v Irsku - nedaleko Dublinu.“

„Takže jste Irka. Proto máte tmavé vlasy a modrozelené oči, které vypadají...“

„Jako by je někdo zasadil prsty zamazanými od sazí,“ dodal vesele Norman.

„*Comment?* Co to povídáte?“

„To se říká o irských očích - že byly zasazeny prsty zamazanými od sazí.“

„Opravdu? Jemně to řečeno není - a přece - jak přiléhavé.“ Uklonil se Jane. „Výsledek je velmi dobrý, mademoiselle.“

„Snad mi nechcete plést hlavu, monsieur Poirote,“ zasmála se Jane a měla se k odchodu. „Dobrou noc a díky za večeři. Budete mě muset pozvat na další, jestli Normana pošlou do vězení pro vydírání.“

Při té poznámce přeletěl Normanovi přes čelo mráček.

Poirot popřál oběma mladým lidem dobrou noc. Když přišel domů,odemkl zásuvku a vyndal seznam s jednadvaceti jmény. Čtyři z nich zaškrtl. Pak zamyšleně pokýval hlavou.

„Myslím, že to už vím,“ řekl si tiše pro sebe. „Ale musím si být jistý. *Il faut continuer.*“

17. KAPITOLA

Ve Wandsworthu

Pan Henry Mitchell si právě sedal k večeři - ke klobáse s bramborovou kaší, když dostal návštěvu. K stevardovu slabému úžasu dotyčný návštěvník byl kníratý pán, jeden z cestujících v osudném letadle. Monsieur Poirot se choval přátelsky a byl velmi příjemný. Naléhal na pana Mitchella, aby jen jedl klidně dál, a složil zdvořilou poklonu paní Mitchellové, která tu stála s otevřenými ústy a zírala na něj.

Přijal nabídnutou židli, poznamenal, že je v tuhle roční dobu velmi teplo, a pak nenápadně přešel k účelu své návštěvy.

„Scotland Yard bohužel v případě moc nepokročil,“ prohodil.

„Celá ta věc je tak hrozně divná - opravdu. Nevím, čeho by se mohli chytit. Když přece nikdo z lidí v letadle nic neviděl, pak bude pro každého těžké něco zjistit.“

„Máte úplně pravdu.“

„Henry se tím hrozně trápí,“ vložila se do hovoru žena.

„Nemůže kvůli tomu v noci spát.“

„Leží mi to strašně v hlavě,“ vysvětloval stevard.

„Společnost se v té věci zachovala velmi slušně. Musím říct, že jsem měl nejdřív strach, abych neztratil místo...“

„To by nemohli udělat, Henry,“ promluvila velmi rozhořčené jeho manželka, statná žena zdravé pleti, s živými tmavými očima, „to by bylo hrozně nespravedlivé.“

„V životě není vždycky všechno spravedlivé, Ruth. Ale přece jen to dopadlo líp, než jsem myslel. Nedávají mi vinu. Ale já ji cítil, rozumíte-li mi. Byl jsem za pořádek v letadle odpovědný.“

„Chápu vaše pocity,“ řekl s porozuměním Poirot. „Ale ujišťuji vás, že jste přespříliš svědomitý. Nic z toho, co se stalo, nebyla vaše vina.“

„To taky říkám,“ vložila se do hovoru paní Mitchellová. Mitchell zavrtěl hlavou.

„Měl jsem si všimnout dřív, že dáma je mrtvá. Kdybych se ji byl pokusil vzbudit, když jsem prvně roznášel účty...“

„Nebyl by v tom žádný rozdíl. Smrt nastala téměř okamžitě.“

„Tolik se kvůli tomu trápí,“ vykládala paní Mitchellová.

„Říkám, aby si s tím nelámal hlavu. Kdoví jaký důvod cizinci mají, aby vraždili jeden druhého, a chcete-li vědět, je špinavost udělat to v britském letadle.“ Při svých posledních vlasteneckých slovech si rozhořčeně a s pohrdáním odfrkla.

Mitchell potřásl ve zmatku hlavou.

„Tíží mě to, abych tak řekl. Pokaždé když jdu do služby, jsem celý nervózní. A ten pán ze Scotland Yardu se mě pořád vyptává, jestli se nestalo něco neobvyklého nebo nečekaného, když jsme letěli přes Kanál. Mám takový dojem, že jsem musel něco zapomenout - a přece vím, že jsem nezapomněl. Byl to v každém směru let naprosto bez událostí - až se to stalo.“

„Vyfukovat otrávený šípy, tomu říkám pohanský svinstvo,“ ozvala se paní Mitchellová.

„Máte pravdu,“ obrátil se k ní Poirot s lichotivým výrazem, jako by ho její poznámka zaujala. „Takhle by Angličan vraždu nespáchal.“

„Mluvíte mi z duše, pane.“

„Víte, že mohu skoro uhádnout, z které části Anglie pocházíte, paní Mitchellová?“

„Z Dorsetu, pane. Narodila jsem se nedaleko Bridportu.“

„Ano, ano,“ řekl Poirot. „Krásný koutek světa.“

„To tedy je. Kam se Londýn hrabe. Můj rod je v Dorsetu už dvě stě let - a já mám Dorset v krvi, aby se tak řeklo.“

„Jistě, jistě.“ Poirot se znovu obrátil k stevardovi. „Jednu věc bych se vás rád zeptal, Mitchell.“

Stevard svraštil obočí. „Všechno, co vím, jsem už řekl - opravdu, pane.“

„Ano, ano - ale tohle je jen taková maličkost. Rád bych věděl, jestli něco na stolku - na stolku madame Giselle, myslím - nebylo v nepořádku?“

„Myslíte, když - když jsem ji našel?“

„Ano. Lžíce a vidličky - slánka - něco takového.“

„Nic takového na stolcích nebylo,“ zavrtěl muž hlavou.

„Až na kávové šálky jsme všechno odnesli. Já sám si ničeho nevšiml. Ale měl jsem. Byl jsem na to příliš rozčilený. Policie to však bude vědět, pane, prohlédli letadlo důkladně.“

„No nic,“ řekl Poirot, „nevadí. Někdy si musím promluvit s vaším kolegou Davisem.“

„Je teď ve službě, pane. Letěl ranním letadlem v osm čtyřicet pět.“

„Hodně ho ta věc rozrušila?“

„Víte, pane, on je ještě mladý. Abych řekl pravdu, jeho to spíš těšilo. Celý ten rozruch, a jak ho všichni zvali na skleničku, aby jim o tom pověděl.“

„Nemá nějakou dívku?“ zeptal se Poirot. „Pro ni to mohla být senzace, že byl při tom, když byla spáchána vražda.“

„Chodí s dcerou starýho Johnsona z hospody U koruny,“ řekla paní Mitchellová. „Ale to je rozumný děvče, ta má hlavu na správném místě. Není ráda, že se připletl k vraždě.“

„Velmi rozumný názor,“ řekl Poirot a vstal. „Tak vám děkuji, pane Mitchell, a vám také paní Mitchellová a už se tím, prosím, netrapte, přáteli.“

„Ty tupé hlavy v porotě si myslely, že to udělal on,“ řekl Mitchell, když Poirot odešel. „Ale jestli chceš vědět, co si myslím, bude od tajné služby.“

„A jestli ty chceš vědět, co si myslím,“ pravila paní Mitchellová, „budou za tím bolševici.“

Poirot řekl, že si musí někdy promluvit s druhým stevardem Davisem, ale vlastně si s ním promluvil pár hodin nato, v hospodě U koruny. Položil Davisovi stejnou otázku, jakou už dal Mitchellovi.

„Ne, pane, nic nebylo v nepořádku. Myslíte jako, jestli nebylo něco převržené?“

„Myslím - no řekněme, jestli na stolku něco nechybělo - nebo jestli tam nebylo něco, co tam obvykle nebývá -“

„Něco takového to bylo,“ pomalu řekl Davis, „vším jsem si toho, když jsem sklízel, po tom, co policie byla už s prohlídkou hotova - ale nemyslím, že to bylo něco takového, co máte na mysli. Jen to, že ta mrtvá dáma měla na podšálku dvě lžičky. Někdy se to stává, když máme spěch. Všiml jsem si toho, protože je o tom taková pověra, říká se, že dvě lžičky na talířku znamenají svatbu.“

„Chyběla někomu jinému na talířku lžička?“

„Pokud jsem si všiml, ne, pane: Mitchell nebo já jsme museli šálek s talířkem už tak přinést - jak říkám, někdy se to stane, když má člověk spěch. Zrovna před týdnem jsem dal někomu dva příbory na rybu. Koneckonců je to lepší než nepoložit na stůl nic, protože pak musíte všeho nechat a jít pro nový nůž, nebo co jste zapomněl.“

Poirot mu dal ještě jednu otázku, trochu šprýmovnou:

„Co si myslíte o francouzských dívkách, Davisí?“

„Mně úplně stačí anglické, pane.“ A zazubil se na baculaté světlolasé děvče za výčepním pultem.

18. KAPITOLA

V Queen Victoria Street

Pan James Ryder byl značně překvapen, když mu byla přinesena navštívenka se jménem Hercula Poirota.

Věděl, že to jméno zná, ale v té chvíli si nemohl vzpomenout odkud. Pak si řekl: „No ano, to je ten chlapík!“ a přikázal svému sekretáři, aby Poirota uvedl.

Monsieur Hercule Poirot vypadal velmi švihácky. V jedné ruce měl hůl a v knoflíkové dírcce květinu.

„Odpustíte mi, doufám, že vás obtěžuji,“ začal Poirot.

„Přicházím v záležitosti smrti madame Giselle.“

„Prosím,“ řekl pan Ryder. „Tak copak byste rád věděl? Račte se posadit. Můžu vám nabídnout doutník?“

„Ne, děkuji. Kouřím jen vlastní cigarety. Mohu nabídnout já vám?“

Ryder se podíval na Poirotovy maličké cigarety trochu s pochybami.

„Vezmu si svůj doutník, nemáte-li nic proti tomu. Tohle bych mohl omylem spolknout,“ a srdečně se zasmál.

„inspektor tady byl před pár dny,“ pokračoval pan Ryder, když se mu podařilo škrtnout zapalovačem.

„Tihle lidé strkají do všeho nos. Nemůžou si hledět svého.“

„Musí nějak získat informace,“ mírně řekl Poirot.

„Ale nemusí se k sakru k člověku chovat tak urážlivě,“ trpce si stěžoval pan Ryder. „Člověk má také své city a musí myslet na svou obchodní pověst.“

„Jste možná trochu přecitlivělý.“

„Jsem v nepříjemné situaci,“ řekl pan Ryder. „Seděl jsem zrovna proti ní - to vypadá, myslím, podezřele. Nemůžu za to že jsem tam seděl. Kdybych byl věděl, že ta ženská bude zavražděná, tak bych byl do toho letadla vůbec nesedl. Ačkoliv nevím, možná že bych to přece jen udělal.“

Chvilku vypadal zamyšleně.

„Vzešlo z toho zla nějaké dobro?“ s úsměvem se zeptal Poirot.

„Zvláštní, že to říkáte. Vzešlo a nevzešlo, abych tak řekl. Měl jsem zrovna hodně starostí. A co se mě ti chlapi od policie naotravovali a leccos naznačovali. Proč zrovna mě, říkám si. Proč nejdou otravovat toho doktora Hubbarda - vlastně Bryanta. Jedině doktoři můžou přijít k takovým extrovním jedům, co nezanechají stopu. Jak já bych se dostal k hadímu jedu, to mi povězte!“

„Říkal jste, že i když vám to způsobilo hodně nepříjemností -“, dotazoval se Poirot.

„Ano, mělo to taky svou světlou stránku. Řeknu vám rovnou, že jsem od novin shrábl pěknou sumičku. Za takové to povídání očitého svědka - ačkoliv v tom bylo víc novinářské fantazie než toho, co já viděl, ale to není podstatné.“

„Je zajímavé,“ řekl Poirot, „jaký dopad má zločin na životy lidí, kteří na něm nemají naprosto žádnou účast. Například když vezmete vás - vydělal jste náhle nečekané peníze - peníze, které vám v tuto chvíli přijdou možná obzvlášť vhod.“

„Peníze přijdou vhod vždycky,“ pravil pan Ryder. „Někdy je jich zapotřebí hodně naléhavě. Z toho důvodu je lidé zpronevěřují - falšují záznamy.“ Mávl rukou. „Vznikají všechny možné komplikace.“

„Nebudem se na to dívat tak černě,“ řekl pan Ryder.
„Máte pravdu. Proč brát věci z té chmurné stránky? Ty peníze vám přišly vhod - když se vám nepodařilo dostat v Paříži půjčku -“

„Jak jste se to, hrome, dověděl,“ zeptal se dopáleně pan Ryder.

„V každém případě je to pravda,“ usmál se Poirot.

„Je to naprosto pravda, ale nechtěl bych zrovna, aby se to rozkřiklo.“

„Ujišťuji vás, že ode mě se to nikdo nedoví.“

„Je to divné, jak taková malá sumička dostane člověka někdy do překerní situace,“ uvažoval pan Ryder. „Stačí docela malá sumička na hotovosti, aby se dostal z nesnází

- a když si tu maličkatou sumičku nemůže opatřit, je jeho úvěr v pekle. Je to zatraceně divné. Peníze jsou divná věc. Úvěr je divná věc. Když se to tak vezme, celý život je divný.“

„To je velká pravda.“

„Mimochodem, proč jste za mnou přišel?“

„Přišel jsem v trochu delikátní věci. Doslechl jsem se - chápete, při mém povolání -, že přes vaše popírání jste s madame Giselle nějaké jednání měl.“

„Kdo tohle řekl? Je to lež - hanebná lež! Nikdy jsem tu ženskou neviděl!“

„Jakže, to je ale zvláštní!“

„Zvláštní! Je to zatracená pomluva.“

„Ach tak,“ řekl Poirot a zamyšleně se na něj podíval.

„Budu si to muset ověřit.“

„Co tím chcete říct? Na co narážíte?“ Poirot potřásl hlavou.

„Nerozčilujte se, musí v tom být nějaký omyl.“

„To bych řekl, že je to omyl. Já se s lichvářkami, co půjčujou nóbl lidem, nezapletu. Ženské ze společnosti s dluhy z hazardu - to jsou jejich zákaznice.“

„Musím se omluvit, byl jsem zřejmě mylně informován,“ řekl Poirot a vstal. „Mimochodem,“ zastavil se ještě u dveří, „ptám se čistě ze zvědavosti - proč jste doktora Bryanta nazval doktorem Hubbardem?“ „Ať se propadnu, jestli to vím. Počkejte - no ano, kvůli té flétně. Znáte dětskou říkanku Pes babky Hubbardky - *Když vrátila se domů a překročila práh, psa na flétnu tu vidí hrát, i byla celá paf*. Zvláštní, jak si člověk poplete jména.“

„Ach ano, flétna... Tyhle věci mě zajímají, z psychologické stránky, chápete.“

Pan Ryder si nad slovy psychologické stránky pohrdavě odfrkl. Zavánělo mu to tím, čemu říkal bláznivá šaškárna, a myslel psychoanalýzu. Podíval se podezíravě na Poirota.

19. KAPITOLA

Na scéně se objeví pan Robinson a zase zmizí

Na Grosvenor Square v domě číslo 315 seděla ve své ložnici před toaletním stolem hraběnka Horburyová. Zlaté kartáče a krabičky, kelímky s pleťovým krémem, pudry - všechno kolem svědčilo o přepychu a eleganci. Ale uprostřed toho přepychu Cicely Horburyová seděla se suchými rty a růž na tvářích jí tvořila nepěkné skvrny. Četla dopis už po čtvrté.

Hraběnka Horburyová

Vážená paní,

píši ve věci zesnulé madame Giselle a sděluji Vám, že mám v rukou jisté listiny, které předtím náležely jmenované dámě. Jestliže Vy nebo pan Raymond Barraclough máte o věc zájem, rád bych Vás navštívil, abychom si pohovořili.

Nebo byste snad chtěla, abych si o této záležitosti promluvil s Vaším manželem?

S úctou,

John Robinson

Jak hloupé číst stejná slova znovu a znovu. Jako by mohla změnit svůj smysl.

Popadla obálku - vlastně dvě obálky, na první stálo K rukám, na druhé Soukromé a Velmi důvěrné.

Soukromé a Velmi důvěrné...

Ten padouch... Ten padouch...

A ta prolhaná stará Francouzka, která přísahala, že „je vše zařízeno, aby v případě její smrti zákazníci byli uchráněni prozrazení...“

Zatracená baba... Život je peklo - peklo...

„Ach bože, moje nervy,“ pomyslela si Cicely. „Tohle není spravedlivé. Tohle není spravedlivé...“

Třesoucí se rukou sáhla po lahvičce se zlatou zátkou.

„Tohle mě uklidní, zase se seberu...“

Trochu si šňupla prášku z lahvičky. A je to. Teď už je schopná myslet! Co udělá? S tím člověkem si samozřejmě promluví. Kdyby mohla sehnat nějaké peníze - třeba kdyby měla štěstí ve hře v tom podniku v Carlos Street...

Ale na to je dost času myslet později. Promluví s tím člověkem - zjistí, co ví.

Přešla k psacímu stolu a svým velkým školáckým písmem rychle napsala:

Hraběnka Horburyová děkuje panu Johnu Robinsonovi za dopis a sděluje, že přijme jeho návštěvu zítra dopoledne v jedenáct hodin...

„Bude to takhle dobré?“ zeptal se Norman.

Trochu se začervenal, když se na něj Poirot ohromeně zadíval.

„Propánakrále,“ zvolal Poirot. „Co to, prosím vás, hrajete za komedii?“

Norman se začervenal ještě víc. „Říkal jste, že malé přestrojení by neškodilo,“ hájil se.

Poirot vzdychl, pak vzal mladého muže za paži a odvedl ho k zrcadlu.

„Podívejte se na sebe,“ řekl. „Jen se na sebe podívejte. Co myslíte, že jste - vystrojil jste se jako svatý Mikuláš dětem pro zábavu. Uznávám, že vousy nemáte bílé, máte

je černé - což je barva lotrovská. Ale jaké jsou to vousy - ty volají zrovna do nebe! Úplný kýč, příteli, a ještě k tomu jsou nedokonale a amatérsky připevněné. A pak to vaše obočí. Jste snad zatížený na falešný porost? Člověk z toho cítí lepidlo na vousy na kolik metrů, a jestli si myslíte, že nikdo nepozná, že máte na jednom zubu přilepený kousek leukoplasti, jste pěkně na omylu. Milý příteli, zahrát tuhle roli není vaše *métier* - to rozhodně ne.“

„Kdysi jsem hodně hrál v ochotnickém divadle,“ upjatě řekl Norman Gale.

„Tomu se mi ani nechce věřit. Rozhodně si ale myslím, že vás nenechali líčit se podle svého. I v jevištním světle by váš zjev byl mimořádně nepřesvědčivý. V denním světle na Grosvenor Square...“ Poirot nedořekl a významně pokrčil rameny. „Ne, *mon ami*.“ pokračoval, „Vy jste vyděrač, ne komediant. Chci, aby se vás hraběnka bála, a ne aby pukla smíchy, až vás uvidí. Pozoruji, že jsem vás svými slovy ranil. Lituji, ale tady pomůže jen pravda. Vezměte si tohle a tohle...“ A vnutil mu různé kelímky. „Jděte do koupelny a smyjte ze sebe toho bláznivého tatrmána.“

Zdrcený Norman uposlechl. Když se za čtvrt hodiny objevil s nádechem cihlové červeně na obličeji, Poirot pochvalně přikývl.

„*Trés bien*. Je po komedii a začíná vážná práce. Povolím vám malý knírek. Ale když dovolíte, připevním ho sám. Tak, a teď uděláme pěšinku jinde - tady. To úplně postačí. Nu a teď mi předved'te, jestli aspoň znáte svou úlohu.“ Pozorně poslouchal, pak přikývl. „Je to dobré. Tak *en avant* - a hodně štěstí.“

„To bych si moc přál. Jinak tam pravděpodobně najdu rozzuřeného manžela a pár policistů.“

„Nemějte starost,“ uklidňoval ho Poirot. „Všechno dobře dopadne.“

„To říkáte vy,“ zamumlal vzpurně Norman. A v náladě na bodu mrazu odešel za svým nepříjemným posláním.

Na Grosvenor Square byl uveden do malého pokoje v prvním poschodí. Tam za ním asi za minutu nebo za dvě přišla lady Horburyová.

Norman sebral všechny své síly. Nesmí - naprosto nesmí ukázat, že je ve vydírání nováček.

„Pan Robinson?“ zeptala se Cicely.

„K vašim službám,“ řekl Norman a uklonil se.

„Zatraceně, chovám se jako obchodní příručí,“ pomyslel si znechuceně. „Mám trému.“

„Dostala jsem od vás dopis,“ začala Cicely.

Norman se vzchopil. „Ten starý blázen povídal, že ne umím hrát,“ řekl si v duchu s úšklebkem. Nahlas pravil dost drze:

„Správně - tak co vy na to, lady Horburyová?“

„Nerozumím vám.“

„Ale, ale. Musíme to opravdu rozebírat? Každý ví, jak příjemný může být - takový víkend u moře, ale manželé ten názor málokdy sdílejí. Myslím, že víte, lady Horburyová, jakého druhu ty důkazy jsou. Obdivuhodná žena, ta stará Giselle. Vždycky měla co na prodej. Usvědčující materiály z hotelu, a tak dále, jsou znamenité. Teď nastává otázka, kdo je chce víc - vy, nebo lord Horbury? To je otázka.“

Stála tu a celá se chvěla.

„Já jsem obchodník,“ řekl Norman a jeho hlas zvlugárněl, jak se plně vžil do role pana Robinsona. „Koupíte? ptám se.“

„Jak jste se zmocnil těch - materiálů?“

„Ale lady Horburyová, to je dost vedlejší. Hlavní je, že je mám.“

„Nevěřím vám, ukažte mi je.“

„A to ne.“ Norman s mazaným potměšilým pohledem zavrtěl hlavou. „Nic jsem s sebou nepřinesl. Takový naivka nejsem. Když se na obchodu dohodnem, pak je to jiná. Ukážu vám materiály, nežli mi dáte peníze. Všechno férově a otevřeně.“

„Kolik - kolik požadujete?“

„Deset tisíc - v librách, ne v dolarech.“

„To je nemožné. Nikdy neseženu tolik peněz.“

„Když se budete snažit, dokážete divy, vy přece ano. Šperky už nenesou tolik co dřív, ale perly jsou pořád perly. Koukejte, abych vám vyšel vstříc, dáte mi osm tisíc. To je mě poslední slovo. A máte dva dny na rozmyšlenou.“

„Říkám vám, že peníze neseženu.“

Norman vzdychl a potřásl hlavou.

„Nu, možná že je přece jen správné, aby lord Horbury věděl, co jste prováděla. Myslím, že se nemýlím, když řeknu, že žena rozvedená z vlastní viny nedostane alimenty, a pan Barraclough je velmi slibný mladý herec, ale velké honoráře ještě nemá. A teď už ani slovo. Nechám vás, abyste si to rozmyslela, a mějte na paměti, že to myslím vážně.“

Odmlčel se a pak dodal: „Tak vážně jako Giselle...“

Pak, dřív než zoufalá žena mohla odpovědět, vyšel z pokoje.

„Uf,“ řekl si Norman, když se octl na ulici.
„Zaplat'pámbu, že to mám za sebou.“

Za hodinu přinesl sluha lady Horburyové navštívenku se jménem Monsieur Hercule Poirot. Odstrčila ji. „Kdo je to? Nemohu ho přijmout.“

„Říkal, že přišel na žádost pana Barraclougha, milostivá.“

„Ach tak.“ A po chvílce: „Uved'te ho.“

Když sluha zavřel dveře, Cicely přistoupila k Poirotovi.

„Poslal vás pan Barraclough...?“

„Posad'te se, madame,“ promluvil laskavým, ale velitelským tónem.

Bezděčně si sedla a on se posadil na židli vedle. Jeho chování bylo otcovské a povzbudivé.

„Madame, snažně vás prosím, pokládejte mě za přítele. Přišel jsem vám poradit. Víím, že jste ve velkých nesnázích.“

„Nechci...,“ zašeptala slabě.

„*Ecoutez*, madame, nežádám po vás, abyste mi prozradila své tajemství. Je to zbytečné. Znáím je předem. Vědět - to je základ dobrého detektiva.“

„Detektiva?“ rozevřela široce oči. „Pamatuji se - byl jste v letadle. To jste byl vy...“

„Správně, to jsem byl já. A teď k věci, madame. Jak jsem vám právě řekl, nenaléhám, abyste se mi svěřila. Nebudete mi vykládat, co se stalo. Já to povím vám. Dnes ráno, ani ne před hodinou, jste měla návštěvu. Jméno toho návštěvníka - je nejspíš Brown, ne?“

„Robinson,“ vydechla Cicely.

„To je totéž - Brown, Smith, Robinson - používá je střídavě. Přišel vás vydírat, madame. Má v rukou jisté důkazy vaší - řekněme - nerozvážnosti. Ty důkazy byly

kdysi v držení madame Giselle. Ted' je má ten člověk. Nabízí vám je asi tak za sedm tisíc.“

„Za osm.“

„Tedy za osm. A pro vás, madame, nebude snadné sehnat velmi rychle ten obnos, že?“

Nemůžu ty peníze sehnat - prostě nemůžu... Jsem už tak dost zadlužená. Nevím, co mám dělat.“

„Uklidněte se, madame. Přicházím, abych vám pomohl.“

„Jak tohle všechno víte?“ podívala se na něj s úžasem.

„Prostě proto, madame, že jsem Hercule Poirot. *Eh bien*, nemějte strach - svěřte se do mých rukou - pana Robinsona si vezmu na starost já.“

„No ano,“ ostře řekla Cicely. „A kolik za to budete chtít?“

„Jen podepsanou fotografii jedné velmi krásné dámy,“ s úklonou odpověděl Poirot.

„Ach bože,“ zvolala, „nevím, co mám dělat... Mé nervy... Zblázním se z toho.“

„Ale ne, ne, všechno bude zase v pořádku. Důvěřujte Herculu Poirotovi. Jen musím znát pravdu, madame celou pravdu - nic mi nezatajujte, jinak budu mít svázané ruce.“

„A dostanete mě z toho maléru?“

„Slavnostně vám přísahám, že o panu Robinsonovi už nikdy neuslyšíte.“

„Dobrá,“ řekla, „pak vám všechno povím.“

„Tak tedy, vypůjčila jste si od té staré Francouzky Giselle peníze?“

Lady Horburyová přikývla.

„Kdy to bylo? Myslím, kdy to začalo?“

„Před půldruhým rokem. Dostala jsem se do pěkné kaše.“

„Hazardní hra?“

„Ano, měla jsem hroznou smůlu.“

„A ona vám půjčila, kolik jste chtěla?“

„Zpočátku ne, nejdřív jen malý obnos.“

„Kdo vás k ní poslal?“

„Raymond - pan Barraclough, prý slyšel, že půjčuje peníze dámám ze společnosti.“

„Později vám však půjčila víc?“

„Ano - kolik jsem chtěla. Tenkrát mi to připadalo jako zázrak.“

„Byl to zvláštní druh zázraku madame Giselle,“ suše podotkl Poirot. „Hádám, že předtím jste se vy a pan Raymond Barraclough stali - ehm - přáteli?“

„Ano.“

„Ale velmi vám záleželo na tom, aby se o tom nedozvěděl váš manžel?“

„Stephen je úzkoprsý snob,“ hněvivě zvolala Cicely „Má mě dost. Chce si vzít jinou. Chytil by se toho, aby se mnou mohl dát rozvést.“

„A vy rozvod nechcete?“

„Ne. Já - já...“

„Těšilo vás vaše společenské postavení - a také vám vyhovoval velmi značný příjem. Pochopitelně. *Les femmes* přirozeně se musí o sebe umět postarat. Ale pokračujme - vznikl problém s placením, že?“

„Ano, a já - já jsem nemohla zaplatit. A pak ta stará ježibaba začala být velice nepříjemná. Věděla o mně, o Raymondovi. Vypátrala, kde jsme spolu byli, kdy a všechno - nedovedu si představit jak.“

„Měla své metody,“ poznamenal suše Poirot. „A zřejmě vyhrožovala, že pošle všechny ty důkazy lordu Horburymu, že?“

„Ano, pokud bych nezaplatila.“

„A vy jste zaplatit nemohla?“

„Ne.“

„Takže její smrt byla pro vás zrovna dar nebes?“

„Zdalo se to příliš, příliš báječné,“ řekla vážně Cicely.

„Ano, právě - příliš, příliš báječné. Ale byla jste z toho asi trochu nervózní, že?“

„Nervózní?“

„Protože koneckonců, madame, jenom vy v celém letadle jste měla důvod přát si její smrt.“

Zalapala po dechu.

„Já vím. Bylo to hrozné. Byla jsem z toho strašně rozrušená.“

„Zvlášť proto, že jste večer předtím byla v Paříži za ní a pohádala jste se s ní.“

„Ta stará čarodějnice nechtěla povolit, ani co by za nehet vlezlo. Myslím, že z toho měla opravdu potěšení. Ach byla to mrcha skrz naskrz! Odešla jsem úplně zničená.“

„A přece jste u soudu řekla, že jste ji nikdy předtím neviděla.“

„No ovšem, co jiného jsem mohla říct?“

Poirot se na ni zamyšleně podíval.

„Vy, madame, jste nic jiného říct nemohla.“

„Bylo to děsné - musela jsem lhát - pořád lhát. Ten hrozný inspektor tu byl několikrát a pořád mě trápil otázkami. Ale cítila jsem se docela bezpečná. Viděla jsem, že to jen zkouší. Nevěděl nic.“

„Když člověk hádá, měl by hádat s jistotou.“

„A pak,“ pokračovala Cicely, která sledovala vlastní směr myšlenek, „nemohla jsem se ubránit pocitu, že kdyby něco mělo vyjít najevo, že by to vyšlo najevo

hned. Cítila jsem se bezpečná, až přišel včera ten strašný dopis.

„Neměla jste celý ten čas strach?“

„Samozřejmě že jsem měla strach!“

„Ale z čeho? Z toho, že budete kompromitována, nebo z toho, že budete zatčena pro vraždu?“

Z tváří jí vyprchala barva.

„Pro vraždu - ale já ji... Tomu přece nevěříte! Já ji nezabila, já ne!“

„Přála jste si její smrt...“

„Ano, ale nezabila jsem ji... Musíte mi přece věřit, musíte. Nehnula jsem se vůbec ze svého místa. Já...“
Ztichla. Krásné modré oči se na něj úpěnlivě upíraly.

„Věřím vám, madame,“ konejšivě přikývl Hercule Poirot. Věřím vám ze dvou důvodů - za prvé proto, že jste žena, a za druhé kvůli té - vose.“

„Kvůli vose?“ užasle se na něj podívala.

„Přesně tak. Jak vidím, nedává vám to smysl. Vyřídíme tedy tu naši věc. Promluvím si s panem Robinsonem. Dávám vám své slovo, že o něm už nikdy neuslyšíte. Odkážu ho do jeho - teď jsem to slovo zapomněl - do jeho hranic? Ne, do jeho mezí. Na oplátku za svou službu vám položím dvě otázky. Byl pan Barraclough den před vraždou v Paříži?“

„Ano, večereli jsme spolu. Ale myslel, že bude lepší když půjdu za tou ženskou sama.“

„To si tedy myslel, že ano? A teď, madame, druhá otázka: Vaše divadelní jméno, než jste se vdala, znělo Cicely Blandová. Bylo to vaše pravé jméno?“

„Ne, moje pravé jméno je Martha Jebbová. Ale to druhé...“

„Bylo pro divadlo lepší. A narodila jste se, kde?“

„V Doncasteru. Ale proč...“

„Pouhá zvědavost z mé strany. A teď, lady Horburyová, dovolíte, abych vám dal radu? Proč se s manželem nedohodnete na diskrétním rozvodu?“

„A nechám ho, aby se oženil s tou ženskou?“

„A necháte ho, aby se oženil s tou ženskou. Máte-li šlechetné srdce, madame, a kromě toho budete si žít bez rizika - naprosto bez rizika - a váš manžel vám bude muset platit.“

„Ale ne moc.“

„*Eh bien*, jak budete jednou volná, vezmete si milionáře.“

„Žádní dneska nejsou.“

„Tomu nevěřte, madame. Člověk, který měl tři milióny, má teď možná dva - ale to je pořád dost.“

Cicely se zasmála.

„Jste velmi přesvědčivý, monsieur Poirote. A jste si opravdu jistý, že ten strašný člověk mi už dá pokoj?“

„Čestné slovo Hercula Poirota,“ slavnostně pronesl malý pán.

20. KAPITOLA

V Harley Street

Inspektor Japp křepce kráčel Harley Street, až se zastavil u jedněch dveří. Když se otevřely, řekl, že by chtěl mluvit s doktorem Bryantem.

„Jste objedнан, pane?“

„Ne, napíšu mu pár slov.“

Na úřední navštívenku napsal: „Byl bych vám velmi zavázán, kdybyste mi mohl chvilku věnovat. Nezdřím vás dlouho.“

Navštívenku vložil do obálky, kterou zalepil a pak dal sluhovi.

Byl uveden do čekárny, kde už seděly dvě ženy a jeden muž. Japp se usadil a vzal do ruky starý výtisk *Punche*.

Znovu se objevil sluha, došel k němu a tichým hlasem řekl: „Jestli můžete počkat, pane, pan doktor vás za chvilku přijme, ale dnes dopoledne má hodně práce.“

Japp přikývl. Ani v nejmenším mu nevadilo, že bude čekat - vlastně mu to přišlo docela vhod. Obě ženy se začaly bavit. Bylo vidět, že mají o schopnostech doktora Bryanta velmi vysoké mínění. Přišli další pacienti. Zřejmě se doktoru Bryantovi v povolání dobře dařilo.

„Peníze se mu jen hrnou,“ pomyslel si Japp. „To nevypadá, že by si potřeboval půjčovat, je ovšem možné, že půjčku uzavřel před dlouhou dobou. Rozhodně má pěknou praxi, něco jako skandál by mu ji zničil. Taková věc je pro doktora nejhorší.“

Za čtvrt hodiny se sluha znovu objevil a řekl: „Pan doktor vás teď přijme, pane.“

Japp byl uveden do ordinace - místnosti s velkým oknem na zadní straně domu. Lékař seděl za psacím stolem. Vstal a podal detektivovi ruku.

Tvář s jemnými rysy prozrazovala únavu, ale nezdál se, že by ho inspektorova návštěva nějak znepokojila.

„Co pro vás mohu udělat, inspektore?“ řekl, když se zase posadil a ukázal Jappovi na protější židli. „Nejdřív se musím omluvit, že jsem přišel v ordinálních hodinách, ale dlouho vás nezdržím, doktore.“

„To je v pořádku. Je to asi kvůli té tragédii v letadle že?“

„Správně, doktore. Stále na tom pracujeme.“

„A máte nějaké výsledky?“

„Nejsme tak daleko, jak bychom si přáli. Vlastně jsem vám přišel položit pár otázek o způsobu, jakého bylo použito. Nemůžu té věci s jedem přijít na kloub.“

„Jak víte, nejsem toxikolog,“ s úsměvem odpověděl doktor Bryant. „Takové věci nepatří do mého oboru. Obratě se na Winterspoona.“

„To máte takhle, doktore. Winterspoon je specialista víte, jací jsou specialisté. Mluví tak, že jim obyčejný člověk nerozumí. Ale pokud vím, ten jed má také léčivé účinky. Je pravda, že hadí jed se někdy používá jako injekce při padoucnici?“

„Nejsem ani odborník na padoucnici,“ řekl doktor Bryant. „Ale mám dojem, že se při léčení padoucnice použilo injekcí s kobřím jedem s vynikajícími výsledky. Ale jak říkám, tady nejsem doma.“

„Já vím - já vím. Ve skutečnosti mi jde o tohle, měl jsem pocit, že by vás to mohlo zajímat, když jste sám byl v letadle. Myslel jsem, že byste mohl mít na věc nějak

názor, který by mi byl užitečný. Nemá velký význam, abych chodil k specialistovi, když nevím, nač se ho mám ptát.“

„Na tom, co říkáte, něco je,“ usmál se doktor Bryant. „Petrně není na světě člověka, na kterého by vražda, když se s ní dostal do styku, nějak nezapůsobila... Přiznám se, že mě to zajímá. Sám jsem o tom svým způsobem hodně uvažoval.“

„A co si, doktore, myslíte?“

Bryant zvolna potřásl hlavou.

„Uvádí mě to v úžas - abych tak řekl - celá ta věc se zdá téměř - neskutečná. Zůstává mi nad tím rozum stát. Že vraha nikdo nepřistihl, zdá se být jedna možnost ze sta. Musí to být člověk, který vůbec nedbá nebezpečí.“

„To máte pravdu, doktore.“

„Také mě překvapilo, že zvolil právě tenhle jed. Jak se člověk chystající se vraždit mohl takového jedu zmocnit?“

„Já vím. Zdá se to neuvěřitelné. Podle mého mínění sotva jeden člověk z tisíce slyšel kdy o takovém exotickém jedu, natož aby s ním pracoval. Vy sám jste lékař ale asi sotva jste někdy měl s tímhle co dělat.“

„Určitě k tomu moc příležitostí není. Mám přítele, který se zabývá výzkumem tropických jedů. Ve své laboratoři má různé vzorky sušených hadích jedů - například kobřího - ale nevzpomínám si, že by měl tenhle.“

„Můžete mi možná pomoci,“ Japp vytáhl kus papíru a podal jej lékaři. „Winterspoon mi napsal tahle tři jména - říkal, že tam bych mohl dostat potřebné informace. Znáte někoho z těch lidí?“

„Profesora Kennedyho znám jen málo. Heidlera znám dobře, uveďte se mým jménem a udělá pro vás, co bude

moci. Carmichael je v Edinburghu - osobně ho neznám - ale myslím, že tam vykonali kus dobré práce.“

„Děkuju, doktore, jsem vám velmi zavázán. Nebudu vás už déle zdržovat.“

Japp se potěšeně usmíval, když vyšel na ulici. „Člověk musí na všechno s taktem,“ řekl si pro sebe. „Takt dělá zázraky. Vsadím krk, že nepozoroval, co tím sleduju. A máme to.“

21. KAPITOLA

Tři stopy

Když se Japp vrátil do Scotland Yardu, řekli mu, že za ním přišel Hercule Poirot.

„Tak co vás přivádí, monsieur Poirote,“ srdečně pozdravil Japp přítele. „Máte něco nového?“

„Milý Jappe, já sám se vás přišel zeptat, jestli je něco nového.“

„To jste celý vy. Abych řekl pravdu, nového toho moc není. Ten obchodník v Paříži foukačku poznal. Fournier mě z Paříže pořád otravuje s tím svým psychologický momentem. Stevardy jsem vyslýchal, až jsem se z toho celý zpotil, a oni pořád tvrdí, že žádný psychologický moment nebyl. Nic zarážejícího nebo neobvyklého se během cesty nestalo.“

„Mohlo se to stát, když byli oba v předním oddělení.

„Vypytať jsem se i cestujících. Všichni lhát nemůžou.“

„V jednom případě, který jsem vyšetřoval, lhali všichni!“

„Vy s těmi vašimi případy! Abych řekl pravdu, monsieur Poirote, moc šťastný z toho nejsem. Čím víc věci zkoumám, tím míň jsem z toho moudrý. Šéf se na mě už dívá svrchu. Ale co můžu dělat? Naštěstí je to jeden z případů, ve kterém z poloviny figurují cizinci. My to tedy můžeme hodit na Francouze - a v Paříži řeknou, že to udělal Angličan a že je to naše záležitost.“

„Opravdu si myslíte, že to udělali ti dva Francouzi?“

„Tedy upřímně řečeno, nemyslím. Když se to tak vezme, je takový archeolog dost pošetilý chlapík. Pořád se hrabe

v zemi a plácá nesmysly o tom, co se stalo před několika tisíci lety - rád bych věděl, jak to můžou vědět.

Řeknou, že nějaká mizerná šňůra korálů je pět tisíc tři sta dvacet dva let stará, a kdo jim může říct, že není? Takoví jsou možná lháři - ačkoliv tomu zřejmě sami věří - ale neškodní. Měl jsem tu onehdy jednoho staršího chlapíka, kterému někdo šlohnul skaraba - byl z toho strašně zničený - milý staroušek, ale bezbranný jak nemluvně. Nu, mezi námi, ani na okamžik si nemyslím, že to udělali ti dva francouzští archeologové.“

„Kdo si myslíte, že to udělal?“

„Nu - je tu ovšem ten Clancy. Je to nějaký pošuk. Chodí a mumlá si sám pro sebe. Něco mu straší v hlavě.“

„Možná zápleтка nové knihy.“

„Může to být zápleтка - a může to být taky něco jiného, ale ať se snažím, jak chci, nemůžu přijít na žádný motiv. Pořád si myslím, že CL 52 v černém zápisníku je lady Horburyová, ale nic z ní nemůžu dostat. Otrlá dáma, řeknu vám.“

Poirot se v duchu usmál, zatímco Japp pokračoval: „Pokud jde o stevardy, nemůžu najít nic, co by je spojovalo s madame Giselle.“

„A doktor Bryant?“

„Tady nějakou stopu mám. Mluví se o něm a o nějaké pacientce. Hezká žena, darebák manžel - bere prý drogy nebo něco. Jestli si nedá pozor, vyškrtnou ho ze seznamu lékařů. To se dost hodí na RT 362 a klidně vám řeknu, že mám dobré tušení, kde mohl přijít k hadímu jedu. Šel jsem ho navštívit a on se v té věci docela hloupě prozradil. Ale nicméně je to všechno dohad - žádná fakta. Fakta v tomhle případě není snadné najít. S Ryderem to vypadá všechno jasně a v pořádku - říká, že

jel do Paříže sehnat půjčku a že ji nedostal - uvedl jména a adresy - všechno jsme ověřili. Zjistil jsem, že se ta jeho firma před týdnem nebo před dvěma dostala do úzkých, ale zdá se, že jsou z toho zase venku. Takže také nic. Tenhle případ je pěkně zamotaný a zmatený.“

„Případ nemůže být zmatený - je jen nejasný - zmatek může být jen v neuspořádané mysli.“

„Použijte si, jakého slova chcete. Výsledek je stejný. Fournier si taky neví rady. Vy jste už asi všechno prokoukl, ale radši si to necháte pro sebe.“

„Vy se mi vysmíváte. Nemám to všechno prokouknuté. Postupuji krok za krokem, po pořádku a metodicky ale zbývá mi ještě dlouhá cesta.“

„Tohle rád slyším. Tak mi tedy něco povězte o těch svých logických krocích.“

„Udělám vám malou tabulku,“ usmál se Poirot a vytáhl z kapsy papír. „Dívám se na to takto: Vražda je čin, který má přinést určitý výsledek.“

„Řekněte to ještě jednou pomalu.“

„Není to nesnadné pochopit.“

„Asi ne - ale od vás to tak zní.“

„Ne, ne, je to velmi jednoduché. Dejme tomu, že chcete peníze - dostanete je, až zemře teta. *Bien* - provedete čin - to jest zabijete tetu - a důsledek je, že - zdědíte peníze.“

„Chtěl bych mít nějakou takovou tetu,“ vzdychl Japp. „Pokračujte, chápu, oč vám jde. Myslíte, že musí být nějaký motiv.“

„Vyjádřil bych to raději svým způsobem. Čin je proveden - tento čin je vražda - jaký je teď důsledek tohoto činu? Když přezkoumáme různé důsledky, měli bychom dostat odpověď na naši hádanku. Důsledky jednotlivého činu mohou být velmi různé - tento čin se

dotýká mnoha lidí. *Eh bien*, zkoumám teď - tři týdny po vraždě důsledek v jedenácti různých případech.“

Rozprostřel papír. Japp se se zájmem naklonil dopředu a četl přes Poirotovo rameno:

Slečna Greyová. Důsledek - částečně zlepšení. Zvýšený plat.

Pan Gale. Důsledek - špatný. Ztráta praxe.

Lady Horburyová. Důsledek - dobrý, je-li CL52.

Slečna Kerrová. Důsledek - špatný, protože Gisellinou smrtí se stává nepravděpodobnější, že lord Horbury získá usvědčující důkazy pro rozvod s manželkou.

„Počkat,“ přerušil Japp Poirota. „Takže vy si myslíte, že je zblázněná do Jeho Lordstva. Vy teda máte nos na milostné pletky.“

Poirot se usmál a Japp se znovu sklonil nad papír.

Pan Clancy. Důsledek - dobrý - očekává, že kniha, v níž vyličí vraždu, mu vynese peníze.

Dr. Bryant. Důsledek - dobrý - je-li RT 362.

Pan Ryder. Důsledek - dobrý vzhledem k malému obnosu hotových peněz, které získal za články o vraždě a které firmě pomohly překonat těžké chvíle. Rovněž dobrý, je-li Ryder XVB 724.

Monsieur Dupont. Důsledek - žádný.

Monsieur Jean Dupont. Důsledek - tentýž.

Mitchell. Důsledek - žádný.

Davis. Důsledek - žádný.

„A vy si myslíte, že nám to pomůže?“ zeptal se Japp skepticky. „Nechápu, jak by nás někam mohlo přivést, když si napíšeme: *Nevím. Nevím. Nemohu říct*.“

„Takhle to máte jasně roztrženo,“ vysvětloval Poirot.

„Ve čtyřech případech - pan Clancy, slečna Greyová, pan Ryder, a můžu říct i lady Horburyová - důsledek

přináší prospěch. V případech pana Galea a slečny Kerrové důsledek jde k jejich tíži - ve čtyřech případech není vůbec žádný důsledek - pokud víme - a v jednom, v případě doktora Bryanta, není buď žádný důsledek anebo není zřejmý zisk.“

„Takže?“ zeptal se Japp.

„Takže musíme hledat dál,“ řekl Poirot.

„A máme moc málo toho, čeho se držet,“ pesimisticky poznamenal Japp. „Pravda je, že nemůžeme nic dělat, dokud z Paříže nedostanem, co potřebujem. Musíme se podívat především na Giselle. Myslím, že bych byl z té služebné dostal víc než Fournier.“

„O tom pochybuji, příteli. Nejzajímavější na tomto případě je osobnost té mrtvé. Žena bez přátel - bez příbuzných - mohli bychom říct, bez jakéhokoli osobního života. Žena, která byla kdysi mladá, která kdysi milovala a trpěla a pak - pevnou rukou stáhla nade vším oponu - bylo po všem, ani fotografie, ani suvenýr, ani nejmenší Památka. Marie Morisotová se stala madame Giselle - Půjčovatelkou peněz na úrok.“

„Myslíte, že je v její minulosti nějaký klíč?“

„Možná.“

„Ten bychom mohli potřebovat. V tomhle případě nemáme čeho se chytit.“

„Ale ano, příteli, máme.“

„Foukačky, samozřejmě -“

„Ne, ne, foukačky, ne.“

„Tak mi tedy povězte, jaké vodítko v tomhle případu máme.“

„Řeknu vám názvy - znějí jako tituly románu pana Clancyho: Záhada vosy, Záhada zavazadel cestujících, Záhada druhé kávové lžičky.“

„Vy jste ale cvok,“ řekl přátelsky Japp a dodal: „Co je s tou kávovou lžičkou?“

„Madame Giselle měla na podšálku dvě lžičky.“

„To prý znamená svatbu.“

„V tomhle případě to znamenalo pohřeb,“ pravil Poirot.

22. KAPITOLA

Jane má nové zaměstnání

Když se druhý den po své „vyděračské návštěvě“ Norman sešel s Jane a Poirotem u večere, dozvěděl se k svému ulehčení, že jeho služeb coby pana Robinsona nebude už zapotřebí.

„Chudák pan Robinson umřel,“ prohlásil Poirot a pozvedl sklenici. „Připijme na jeho památku.“

„Ať odpočívá v pokoji,“ zasmál se Norman.

„Co se stalo?“ zeptala se Jane Poirota.

„Zjistil jsem, co jsem potřeboval vědět,“ usmál se Poirot.

„Byla zapletena s Giselle?“

„Ano.“

„To jsem jasně poznal, když jsem s ní mluvil,“ přisvědčil Norman.

„Ovšem,“ řekl Poirot. „Ale chtěl jsem tu její historii znát celou a podrobně.“

„A teď ji znáte?“

„Ano.“

Oba na něj tázavě pohlédli, ale Poirot začal provokativně vykládat o vztahu mezi povoláním a životem.

„Není tolik lidí na nesprávném místě, jak by si člověk myslel. Většina lidí přes to, co vám řekne, si vybere zaměstnání, které si tajně přeje. Slyšíte, jak někdo, kdo pracuje v kanceláři, řekne: ‚Rád bych byl cestovatelem - potloukal bych se po dalekých zemích.‘ Ale zjistíte, že sice čte rád cestopisy, sám však dává přednost bezpečí a skromnému pohodlí kancelářské židle.“

„Podle vás tedy moje touha cestovat po dalekých zemích není upřímná,“ ozvala se Jane, „a patlat se s hlavami cizích ženských je mé pravé povolání - tak tohle není pravda.“

„Vy jste ještě mladá,“ usmál se na ni Poirot. „Samozřejmě člověk zkouší tohle a ono a další, ale nakonec se rozhodne pro život, který se mu nejvíc líbí.“

„A dejme tomu, že se mi nejvíc líbí být bohatá?“

„Ach, to je mnohem nesnadnější.“

„Já s vámi nesouhlasím,“ řekl Gale. „Stal jsem se zubařem náhodou - ne z vlastní volby. Strýc byl dentista - chtěl, abych pracoval s ním, ale já měl v hlavě dobrodružství a chtěl jsem do světa. Nechal jsem zubařiny a šel farmařit do Jižní Afriky. Ale protože jsem na to neměl dost zkušeností, musel jsem přijmout nabídku starého pána, vrátit se a pracovat s ním.“

„A teď si myslíte, že necháte zubařiny znova a odjedete do Kanady. Jste zatížený na dominia!“

„Tentokrát budu nucen to udělat.“

„Ano, ale je k neuvěření, jak často věci nutí člověka udělat to, co by zrovna chtěl.“

„Nic mě nenutí cestovat,“ zamyšleně řekla Jane. „Ale přála bych si, abych k tomu byla donucena.“

„Eh bien, udělám vám nabídku hned na místě. Jedu příští týden do Paříže. Chcete-li, můžete vzít u mě místo sekretářky - dám vám dobrý plat.“

„Nemůžu odejít ze salónu,“ zavrtěla Jane hlavou. „Je to pěkné místo.“

„U mě byste měla také pěkné místo.“

„Ano, ale jen dočasné.“

„Obstaral bych vám jiné, stejného druhu.“

„Děkuju, ale myslím, že se toho neodvážím.“

Poirot na ni pohlédl a záhadně se usmál.

Za tři dny zazvonil telefon.

„Monsieur Poirote, je to místo ještě volné?“ ptala se Jane.

„Ale ano. Jedu do Paříže v pondělí.“

„Myslíte to doopravdy? Můžu jet s vámi?“

„Ano, ale co se stalo, že jste změnila svůj názor?“

„Pohádala jsem se s Antoinem. Vlastně jsem se chytla s jednou zákaznicí. Ta ženská byla úplná - nemůžu dost dobře říct do telefonu co. Měla jsem nervy nadranc a místo, abych ji jako obvykle uklidňovala lichotivými řečičkami, vyjela jsem na ni a řekla přesně, co si o ní myslím.“

„Ach, pomyslení na velké široké otevřené prostory.“

„Co to říkáte?“

„Říkám, že vaše mysl dlela u jistých dálek.“

„Moje mysl nikde nedlela. Ale ujela mi pusa. A udělala jsem to s chutí - její oči vypadaly zrovna jako oči toho jejího odporného pinčla - jako by chtěly vypadnout a teď tu jsem - dostala jsem okamžitý vyhazov. Musím si závčas najít nějaké jiné místo - ale nejdřív bych chtěla jet do Paříže.“

„Dobrá, tak pojedete. Cestou vám dám instrukce.“ Poirot a jeho nová sekretářka necestovali letadlem, za což byla Jane potají vděčná. Nepříjemný zážitek z posledního letu jí trochu pocuchal nervy. Nechtěla si připomínat tu skleslou postavu ve vybledlých černých šatech...

Na cestě z Calais do Paříže měli kupé pro sebe a Poirot nastínil Jane svůj program.

„V Paříži si musím promluvit s několika lidmi. S advokátem Thibaultem. A také s monsieur Fournierem ze Súreté. Fournier je melancholický, ale velmi

inteligentní člověk. A pak s Dupontovými *s père et fils*. Já si vezmu na starost otce, mademoiselle Jane, a syna nechám vám. Jste velmi roztomilá, velmi půvabná - řekl bych, že monsieur Dupont se na vás bude pamatovat od soudu.“

„Od té doby jsem se s ním už viděla,“ řekla Jane a trochu se začervenala.

„Opravdu? Jak k tomu došlo?“

Jane se začervenala ještě víc a vylíčila jejich setkání v Corner House.

„Výborně - tím líp. Byl to ode mě báječný nápad vzít vás s sebou do Paříže. A teď pozorně poslouchejte, mademoiselle Jane. O případu madame Giselle pokud možná nehovořte ale zase se tomu námětu nevyhýbejte, jestli na něj Jean Dupont zavede řeč. Bylo by asi dobře, kdybyste vzbudila dojem, ale výslovně to neřekla, že podezřelá z vraždy je lady Horburyová. Můžete mu povědět, že jsem přijel do Paříže proto, abych se poradil s monsieur Fournierem a vyšetřil především, jaké jednání asi měla lady Horburyová se zesnulou.“

„Chudák lady Horburyová - používáte ji jako na strčenou figuru!“

„Nepatří k druhu lidí, jaké obdivuji *-eh bien*, ať je tedy aspoň jednou užitečná.“

Jane chvíličku zaváhala a pak řekla:

„Nepodezíráte snad z vraždy mladého pana Duponta?“

„Ne, ne - chci jen informaci.“ Pronikavě se na ni podíval.

„Ten mladý muž vás - ehm - přitahuje? Má *sex-appeal*?“

Jane se jeho slovům zasmála:

„Ne, to bych o něm neřekla. Je docela prostý, ale moc milý.“

„Takže vám se zdá velmi prostý?“

„Je prostý. Myslím, že je takový proto, že vedl prostý život.“

„To je pravda,“ řekl Poirot. „Nespravoval například zuby. Neztratil iluze při pohledu na slavného hrdinu, který se třese strachy v zubařském křesle.“

„Myslím, že Norman žádné slavné hrdiny ve svém zubařském křesle neměl,“ zasmála se Jane.

„Bylo by to také zbytečné, když jede do Kanady.“

„Mluví teď o Novém Zélandu. Myslí si, že by mi tamější klima líp vyhovovalo.“

„V každém případě je vlastenec. Drží se britských dominií.“

„Pořád doufám, že to nebude nutné,“ řekla Jane a tázavě se zadívala na Poirota.

„Chcete říct, že vkládáte důvěru v papá Poirota? No dobrá, udělám, co budu moci, slibuji. Ale mám, mademoiselle, velmi silný pocit, že je tu ještě někdo, kdo se dosud nedostal na jeviště - role zatím nezahraná...“ Zamračeně potřásl hlavou. „V tomto případě je nějaký neznámý faktor, mademoiselle. Všechno na to ukazuje...“

Za dva dny po příjezdu do Paříže monsieur Hercule Poirot a jeho sekretářka večereli v malé restauraci a oba Dupontové, otec a syn, byli Poirotovými hosty.

Starý monsieur Dupont se Jane zdál právě tak příjemný jako jeho syn, ale měla málo příležitosti s ním mluvit. Hned od začátku ho Poirot naprosto zabral pro sebe. Jane shledala, že si s Jeanem rozumí právě tak dobře jako v Londýně. Měl chlapecký půvab a Jane se líbil právě tak jako tenkrát. Byl taková prostá přátelská duše.

Přesto i když s ním mluvila a smála se, natahovala uši, aby zachytila úryvky hovoru obou starších mužů. Byla

by ráda přesně věděla, jakou informaci Poirot potřeboval. Pokud mohla slyšet, ani jednou se v hovoru nedotkli vraždy. Poirot zaváděl řeč na práci svého společníka v uplynulé době. Jeho zájem o archeologický výzkum v Persii byl hluboký a upřímný. Monsieur Duponta celý večer nesmírně těšil. Málokdy měl tak inteligentního a příjemného posluchače.

Nebylo zcela jasné, čím návrh to byl, aby mladí lidé šli do kina, ale jakmile zmizeli, Poirot si přitáhl židli trochu blíž ke stolu a zdálo se, že je odhodlán projevit o archeologický výzkum zájem ještě praktičtější.

„Chápu,“ řekl. „V těchto těžkých časech je samozřejmě velká starost opatřit dostatečné finanční prostředky. Přijímáte soukromé dary?“

„Drahý příteli,“ zasmál se Dupont, „my o ně doslova prosíme na kolenou! Ale naše vykopávky většinu lidstva nelákají. Lidé chtějí senzační výsledky! Především mají rádi zlato - velké množství zlata! Je překvapující, jak se průměrný člověk zajímá o keramiku. Keramika - celá historie lidstva může být vyjádřena keramikou. Jejím vzorem - strukturou -“

Monsieur Dupont byl ve svém živlu. Zapřísahal Poirota, aby se nedal zavést klamnými spisy jakéhosi B. - „a skutečně zločinně nesprávným datováním nějakého G.“ Poirot slavnostně přislíbil, že se nedá zavést žádnými díly těchto učených osobností.

„Pomohl by například dar tak asi pěti set liber?“ zeptal se nakonec.

Monsieur Dupont ve svém vzrušení málem přepadl přes stůl.

„Vy - vy nabízíte tak veliký dar? Mně? Pro náš výzkum? Ale to je skvělé, úžasné! To je největší soukromý dar, jaký jsme dostali.“

Poirot zakašlal.

„Přiznám se, že bych měl jednu prosbu...“

„Ano, rozumím, nějaký suvenýr - nějakou malou keramiku.“

„Ne, nerozumíte,“ rychle řekl Poirot, než se mohl monsieur Dupont zase rozpovídat. „Jde o mou sekretářku - o tu roztomilou mladou dívku, kterou jste dnes viděl - jestli by vás nemohla provázet na vaši výpravě?“

Monsieur Dupont vypadal, že mu Poirotovo sdělení na okamžik vyrazilo dech.

„Dobrá,“ řekl po chvíli a potahoval si knír, „snad by se to dalo zařídit. Musel bych se poradit se synem. Má s námi jet synovec se ženou, bude to rodinná výprava. Nicméně promluvím s Jeanem...“

„Mademoiselle se vášnivě zajímá o keramiku. Minulost má pro ni nesmírnou přitažlivost, vykopávky jsou snem jejího života. Umí také spravovat ponožky a skutečně obdivuhodně přišívá knoflíky.“

„To jsou užitečné schopnosti.“

„Že ano? A teď se vraťme k vašemu vyprávění - vykládal jste mi o keramických vykopávkách v Suse...“

Monsieur Dupont se ponořil do šťastného monologu o svých vlastních teoriích na keramiku Susa I a Susa II.

Poirot se vrátil do svého hotelu, právě když se Jane loučila v hale s Jeanem Dupontem.

Když jeli výtahem nahoru, Poirot poznamenal: „Získal jsem pro vás velice zajímavé místo. Na jaře máte jet s Dupontovými do Persie.“

„Zbláznil jste se?“ podívala se na něj užasle Jane.

„Až dostanete nabídku, projevíte potěšení a přijmete ji.
„Do Persie rozhodně nepojedu. Budu s Normanem v Muswell Hill nebo na Novém Zélandu.“
Poirot na ni šelmovsky mrkl a pravil: „Drahé dítě, do příštího března je ještě několik měsíců. Projevit potěšení neznamená koupit si hned lístek. Právě tak jsem já mluvil o svém daru - ale šek jsem ještě nepodepsal! Mimochodem musím vám zítra dopoledne obstarat příručku o prehistorickém hrnčířství na Blízkém Východě. Řekl jsem, že se o ně vášnivě zajímáte.“
„Být vaší sekretářkou není jen tak, že ano?“ vzdychla Jane. „Ještě něco?“
„Ano. Řekl jsem, že výborně přišíváte knoflíky a spravujete ponožky.“
„Budou to muset zítra taky předvést?“
„Snad bude stačit, když uvěří mému slovu,“ odpověděl Poirot.

23. KAPITOLA

Anne Morisotová

Druhý den v půl jedenácté dopoledne vešel melancholický pan Fournier do Poirotova obývacího pokoje a vřele potřásl malému Belgičanovi rukou. Jeho chování bylo mnohem živější než obvykle.

„Chci vám něco povědět, monsieur,“ pravil. „Myslím, že jsem konečně pochopil smysl toho, co jste v Londýně řekl o nálezu foukačky.“

„Aha!“ Poirotova tvář se rozjasnila.

„Ano,“ pokračoval Fournier a posadil se. „Uvažoval jsem o tom, co jste řekl. Znovu a znovu jsem si říkal: *Není možné, aby vražda byla spáchána tak, jak se domníváme.* A konečně - konečně vidím spojitost mezi tím, co jsem stále opakoval, a tím, co jste řekl o nálezu foukačky.“

Poirot pozorně naslouchal, ale neříkal nic.

„Ten den v Londýně jste řekl: *Pročpak se foukačka našla, když ji vrah tak snadno mohl vyhodit ventilátorem ven?*“ A myslím, že teď mám odpověď. *Foukačka se našla, protože vrah chtěl, aby se našla.*“

„Výborně!“ zvolal Poirot.

„Tak jste to tedy myslil, že? Dobrá, pochopil jsem to. A postoupil jsem o krok dál. Položil jsem si otázku: *Proč vrah chtěl, aby se foukačka našla?* A na to jsem měl odpověď: *Protože foukačky nebylo použito.*“

„Výborně! Výborně! Právě tak jsem uvažoval.“

„Řekl jsem si: otrávený šíp *ano*, ale foukačka ne. Šíp byl tedy vystřelen *něčím jiným*, něčím, co muž nebo žena mohli normálním způsobem přiložit ke rtům a co by nevzbudilo pozornost. Vzpomněl jsem si, jak důrazně jste vyžadoval úplný seznam všeho, co se našlo v zavazadlech cestujících a co měli u sebe. Dvě věci obzvlášť upoutaly mou pozornost - Lady Horburyová měla dvě cigaretové špičky a na stolku před Dupontovými byla *řada kurdských dýmek*.“

Monsieur Fournier se odmlčel a pohlédl na Poirota. Ten neříkal nic.

Obě ty věci mohly být přiloženy ke rtům, aniž by si toho někdo všiml... Nemám pravdu?“

Poirot chvíli váhal a pak pravil:

„Ano, jste na správné stopě, ale jděte ještě trochu dál, a nezapomeňte na vosu.“

„Na vosu?“ užasl Fournier. „Ne, v tomhle vám nerozumím. Nechápu, jak s tím souvisí vosu.“

„Nechápete? Ale v tom jsem...“ Zazvonil telefon a Poirot nedořekl.

„Haló, haló. Á, dobré ráno. Ano, to jsem já, Hercule Poirot.“ Stranou řekl Fournierovi: „To je Thibault...“ „Ano - ano. Ovšem. Výborně. A vy? Monsieur Fournier? Správně, ano, právě přišel. Je tady.“ Dal sluchátko trochu níž a pošeptal Fournierovi: „Zkoušel vás zastihnout na Súreté. Řekli mu, že jste šel za mnou. Měl byste s ním radši promluvit.“

Fournier uchopil sluchátko. „Haló - haló. Ano, Fournier u telefonu... Cože?... Cože?... Opravdu je to tak... Ano, ovšem... Ano... Ano, jistě přijde. Půjdeme hned.“ Položil sluchátko a pohlédl na Poirota. „Je tu dcera. Dcera madame Giselle.“

„Cože?“

„Ano, přijela přihlásit se o dědictví.“

„Odkud přijela?“

„Myslím, že z Ameriky. Thibault ji požádal, aby přišla znovu o půl dvanácté. Navrhuje, abychom k němu zašli.“

„Samozřejmě. Půjdemě ihned... Nechám tu jen lístek pro mademoiselle Greyovou.“

Napsal:

Něco se přihodilo, takže musím odejít. Kdyby volal nebo přišel Jean Dupont, buďte k němu vlídná. Mluvte o knoflících a ponožkách, ale o prehistorickém hrnčířství zatím ne. Obdivuje vás sice, ale je inteligentní! Au revoir.

Hercule Poirot

„A teď pojďme, příteli,“ řekl a vstal. „Na to jsem čekal - čekal jsem, až se na scéně objeví nejasná postava, jejíž existence jsem si byl celý čas vědom. A teď - brzy bych měl všechno pochopit.“

Maitre Thibault přijal Fourniera a Poirota velmi přátelsky. Po výměně pozdravů, zdvořilých otázek a odpovědí právník začal hovořit o dědičce madame Giselle.

„Dostal jsem včera dopis, a dnes dopoledne přišla ta mladá dáma ke mně,“ sdělil jim.

„Jak je stará mademoiselle Morisotová?“

„Mademoiselle Morisotové - nebo spíše paní Richardsové, neboť je vdaná - je přesně čtyřiaadvacet.“

„Přinesla doklady, aby prokázala svou totožnost?“ zeptal se Fournier.

„Zajisté. Zajisté.“

Thibault otevřel desky, které měl na stole.

„Především mám tu tohle.“

Byl to ověřený opis oddacího listu George Lemana a Marie Morisotové - oba byli z Quebecu. Oddací list měl datum 1910. Ležel tu také křestní list Anne Morisotové Lemanové. A různé jiné doklady a listiny.

„Vrhá to určité světlo na dřívější život madame Giselle,“ poznamenal Fournier.

Thibault přikývl.

„Jak jsem si to dal dohromady,“ řekl, „byla Marie Morisotová vychovatelka nebo domácí švadlena, když se seznámila s oním Lemanem. Byl zřejmě darebák, brzy po svatbě ji opustil a ona přijala zase své dívčí jméno.

Dítě vzali do Ústavu Panny Marie v Quebecu a vychovali je. Marie Morisotová neboli Lemanová krátce nato opustila Quebec - domnívám se, že s nějakým mužem a přijela do Francie. Čas od času posílala peníze a nakonec poukázala velkou částku v hotovosti, kterou mělo dítě dostat, až dosáhne jedenadvaceti let. V té době Marie Morisotová neboli Lemanová nepochybně žila nevázaným životem a považovala za lepší všechny osobní vztahy přerušit.“

„Jak dívka poznala, že je dědičkou jmění?“

„Dali jsme do různých novin diskrétní oznámení. Zdá se, že si jednoho povšimla ředitelka Ústavu Panny Marie a napsala nebo zatelegrafovala paní Richardsové, která byla tenkrát v Evropě, ale chystala se vrátit se do Spojených států.“

„Kdo je Richards?“

„Myslím, že Američan nebo Kanadčan z Detroitu - povoláním výrobce chirurgických nástrojů.“

„Doprovází svou ženu?“

„Ne, je dosud v Americe.“

„Může paní Richardsová nějak přispět k osvětlení vraždy?“

Advokát zavrtěl hlavou.

„Nic o ní neví. Ve skutečnosti si ani nepamatuje její dívčí jméno, i když je jednou slyšela od ředitelky.“

„Jak se zdá, to, že se objevila na scéně, nám nijak nepomůže vraždu vyřešit,“ řekl Fournier. „Musím přiznat, že jsem si to nikdy nemyslel. Zaměřil jsem se teď zcela jiným směrem. Moje pátrání se zúžilo na tři osoby.“

„Na čtyři,“ opravil ho Poirot.

„Vy myslíte na čtyři?“

„Čtyři neříkám já, ale s teorií, kterou jste mi předložil, se nemůžete omezit na tři osoby.“ Náhle mávl prudce oběma rukama. „Ty dvě cigaretové špičky - kurdské dýmky a flétna. Nezapomínejte na flétnu, příteli.“

Fournier překvapeně vykřikl, ale v tu chvíli se otevřely dveře a starý úředník ohlásil:

„Ta dáma se vrátila.“

„Tak teď budete moct vidět dědičku sami,“ řekl Thibault. „Pojďte dál, madame. Dovolte, abych vám představil monsieur Fourniera ze Súreté, který je v této zemi pověřen vyšetřováním smrti vaší matky. Tohle je monsieur Hercule Poirot, jehož jméno je vám možná známo a který nám laskavě pomáhá. Představuji vám madame Richardsovou, pánové.“

Gisellina dcera byla tmavovláska pěkného vzhledu, oblečena byla prostě, ale velmi elegantně. Podala postupně každému ruku a řekla několik uznalých slov.

„Obávám se však, messieurs, že v této záležitosti sotva cítím to, co by měla cítit dcera. Vlastně jsem byla celý život sirotek.“

Když se jí Fournier vyptával, rozhovořila se vřele a vděčně o mére Angélique, ředitelce Ústavu Panny Marie.

„Byla ke mně neobyčejně hodná.“

„Kdy jste opustila ústav, madame?“

„Když mi bylo osmnáct, monsieur. Začala jsem si vydělávat na živobytí. Nějakou dobu jsem byla manikýrkou a také jsem pracovala v dámském krejčovství. Manžela jsem poznala v Nizze. Tehdy se právě vracel do Států. Znovu pak přijel za obchodem do Holandska a před měsícem jsme se vzali v Rotterdamu. Bohužel se musel vrátit do Kanady. Já se tu musela zdržet - ale teď se chystám jet za ním.“

Její francouzština zněla plynne a přirozeně. Zřejmě byla Anne Richardsová víc Francouzka než Angličanka.

„Jak jste se dozvěděla o té tragédii?“

„Samozřejmě jsem o tom četla v novinách, ale nevěděla jsem - totiž neuvědomovala jsem si, že jde o mou matku. Pak jsem dostala sem do Paříže telegram od mére Angélique, sdělovala mi adresu pana Thibaulta a připomněla mi matčino dívčí jméno.“

Fournier zamyšleně přikývl.

Hovořili ještě dál, ale zdálo se jasné, že jim paní Richardsová v pátrání po vrahovi moc nepomůže. O matčině životě nebo o jejích obchodních záležitostech nevěděla vůbec nic.

Jakmile si zjistili jméno hotelu, v němž bydlela, Poirot a Fournier se s ní rozloučili.

„Jste zklamán, mon vieux,“ řekl Fournier. „Udělal jste si nějakou představu o této dívce? Podezíral jste ji, že je podvodnice? Nebo ji dosud podezíráte?“

Ne, nemyslím si, že je podvodnice,“ zavrtěl Poirot zamyšleně hlavou. „Důkazy její totožnosti vypadají

pravé... Je to zvláštní, ale mám pocit, jako bych ji buď už někdy předtím viděl - nebo mi někoho připomíná...”

„Myslíte, že je podobná své matce?“ pochybovačně řekl Fournier.

„To určitě není.“

„Ne - to není ono - rád bych si vzpomněl co to je. Jsem jist, že mi její tvář někoho připomíná...”

Fournier se na něj zvědavě zadíval.

„Vždycky jste jevil zájem o tu neznámou dceru.“

„Samozřejmě,“ přisvědčil Poirot a povytáhl trochu obočí. „Ze všech lidí, kteří mohou nebo musí mít zisk z Giselliny smrti, tato mladá žena ho rozhodně má - pytel peněz.“

„To je pravda, ale dostanem se s tím někam?“

Poirot chvíli neodpovídal. Sledoval vlastní proud myšlenek. Nakonec řekl: „Příteli - do rukou té dívky přechází velké jmění. Divíte se, že jsem od začátku uvažoval, jestli není do vraždy zapletena? V letadle byly tři ženy. Jedna z nich, slečna Venetia Kerrová, je z dobré známé, zaručeně existující rodiny. Ale ty dvě ostatní? Od chvíle, kdy Elise Grandierová vyslovila domněnku, že otec dítěte madame Giselle byl Angličan, měl jsem na mysli, že jedna z těch dvou druhých by mohla být tato dcera. Obě byly přibližně stejně staré. Lady Horburyová, bývalá sboristka s poněkud nejasnou minulostí, vystupovala pod divadelním jménem. Slečna Greyová, jak mi jednou sama řekla, byla vychována v sirotčinci.“

„Ach tak!“ podivil se Francouz. „Takže vy jste zaměřil pozornost tímto směrem? Náš přítel Japp by řekl, že jste moc špekuloval.“

„To je pravda, vždycky mi vyčítá, že dělám všechno složitější.“

„Tak vidíte.“

„Ale ve skutečnosti to pravda není - postupuji vždycky co nejjednodušeji. A nikdy se nezdráhám brát na vědomí fakta.“

„Ale jste zklamán, že? Očekával jste od té Anne Morisotové víc, že ano?“

Právě vcházel do Poirotova hotelu. Předmět ležící na recepčním stole připomněl Fournierovi něco, co Poirot ráno řekl.

„Ještě jsem vám nepoděkoval, že jste mě upozornil na chybu, které jsem se dopustil,“ pravil. „Všiml jsem si dvou cigaretových špiček lady Horburyové a kurdských dýmek Dupontových. Bylo ode mě neodpustitelné, že jsem zapomněl na flétnu doktora Bryanta, ačkoliv jsem ho vážně nepodezíral...“

„Proč ne?“

„Nepřipadá mi jako člověk, který...“

Zarazil se. Muž, který stál u recepčního stolu a mluvil s recepčním, se otočil. Ruku měl položenou na pouzdře s flétnou. Jeho pohled spočinul vážně na Poirotovi a v tváři mu svíto poznání.

Poirot šel k němu a Fournier taktně ustoupil do pozadí. Lépe když ho Bryant neuvidí.

„Dobrý den, doktore,“ s úklonou řekl Poirot.

„Dobrý den, monsieur Poirote.“

Podali si ruce. Žena, která stále vedle doktora Bryanta, poodstoupila k výtahu. Poirot se za ní letmo podíval.

„Tak co, *monsieur le docteur*, jestlipak se pacienti bez vás chvíli obejdou?“

Dr. Bryant se usmál tím svým melancholickým přitažlivým úsměvem, který si Poirot tak dobře pamatoval. Vypadal unaveně, ale nezvykle klidně.

„Žádné pacienty teď nemám,“ odpověděl.

Pak přistoupil k malému stolku a řekl: „Můžu vám nabídnout sherry, monsieur Poirote, nebo nějaký jiný *apéritif*?“

„Děkuji, vezmu si sherry.“

Posadili se a doktor objednal pití. Pak pomalu opakoval:

„Ne, pacienty už nemám. Šel jsem na odpočinek.“

„Náhlé rozhodnutí?“

„Ne tak příliš.“

Chvíli mlčel, zatímco číšník před ně stavěl nápoje. Pak pozvedl sklenici a řekl:

„Je to nezbytné rozhodnutí. Odcházím dobrovolně, nežli budu vyškrtnut ze seznamu lékařů.“ Klidným, vzdáleným hlasem pak pokračoval: „V životě každého člověka nastává kritický okamžik, monsieur Poirote. Stojí na rozcestí a musí se rozhodnout. Mé povolání mě nesmírně baví - je mi líto - velmi líto, že je opouštím. Ale existují i jiné nároky... Štěstí druhého člověka, monsieur Poirote.“

Poirot neřekl nic. Čekal.

„Je tu žena - moje pacientka - kterou vroucně miluji. Má manžela, který jí působí nekonečné trápení. Bere drogy. Kdybyste byl lékař, věděl byste, co to znamená. Ona nemá vlastní peníze, takže od něho nemůže odejít...

Nějaký čas jsem byl na vahách - ale teď jsem se rozhodl. Odjedem spolu do Keni a začneme nový život. Doufám, že konečně pozná trochu štěstí. Trpěla příliš dlouho...”

Znovu se odmlčel. Pak živějším hlasem pokračoval: „Říkám vám to, monsieur Poirote, protože brzy to bude veřejné tajemství, a čím dřív věc víte, tím lépe.“

„Chápu,“ pravil Poirot a po chvíli dodal: „Jak vidím, berete si s sebou flétnu?“

„Flétna je má nejstarší přítelkyně... Když všechno ostatní zklame - zůstává hudba.“

Přejel láskyplně rukou po pouzdru s flétnou a pak s úklonou vstal. Poirot se také zvedl.

„Přeji vám hodně štěstí do budoucího života *monsieur le docteur* - a madame také,“ řekl.

Když se Fournier zase vrátil k recepčnímu pultu, Poirot se chystal volat Quebec.

24. KAPITOLA

Zlomený nehet

„Tak co teď?“ zeptal se Fournier. „Pořád máte v hlavě tu dívku, co dědí? To už je rozhodně u vás *idée fixe*.“

„Vůbec ne,“ řekl Poirot. „Ale ve všech věcech musí být pořádek a metoda. Člověk musí věc dokončit, než přistoupí k další.“ Rozhlédl se kolem. „Á, tady je mademoiselle Jane. Co abyste zatím šli k obědu. Přijdu za vámi, hned jak budu moci.“

Fournier souhlasil a odešel s Jane do jídelny.

„Tak co? Jaká je?“ zeptala se Jane zvědavě.

„Je víc než střední postavy, tmavovlasá, s matnou pletí, špičatou bradou...“

„Jako byste to četl z pasu,“ řekla Jane. „Myslím, že popis, který mám v pase, je prostě urážlivý. Skládá se ze samých slov jako prostřední a normální. Nos prostřední, ústa normální (jak, prosím vás, můžete popsat ústa?), čelo normální, brada normální.“

„Ale oči obyčejné nemáte.“

„Jsou šedé, což není příliš vzrušující barva.“

„A kdo vám, mademoiselle, řekl, že to není vzrušující barva?“ naklonil se Francouz přes stůl k Jane.

„Ovládáte angličtinu znamenitě,“ zasmála se Jane:

„Povězte mi něco víc o Anne Morisotové - je hezká?“

„*Assez bien*,“ řekl opatrně Fournier.

„A není Anne Morisotová, ale Anne Richardsová. Provdala se.“

„Byl tu také její manžel?“

„Ne.“

„Proč ne, to by mě zajímalo.“

„Protože je v Kanadě nebo v Americe.“

Vylíčil jí v hlavních rysech Annin život. Právě když byl u konce svého vyprávění, přišel k nim Poirot. Vypadal trochu mrzutě.

„Tak co, *mon cher*?“ zeptal se Fournier.

„Mluvil jsem s představenou - se samotnou mére Angélique. Telefonovat přes oceán - jaká romantika. Mluvit tak snadno s někým, kdo je od vás skoro půl zeměkoule daleko.“

„Telegrafická fotografie - je taky romantická. Věda je největší romantika, jaká existuje. Ale co jste říkal?“

„Mluvil jsem s mére Angélique. Potvrdila přesně, co nám sdělila paní Richardsová o tom, jak byla vychována v Ústavu Panny Marie. Byla ke mně zcela otevřená, matka prý odešla z Quebecu s nějakým Francouzem, který obchodoval s vínem. Tenkrát se představené ulehčilo, že se dítě nedostane do matčina vlivu. Z jejího hlediska byla Giselle na scestí. Peníze posílala pravidelně, ale nikdy nenapsala, že by chtěla dítě vidět.“

„Váš rozhovor je vlastně opakováním toho, co jsme slyšeli dnes dopoledne.“

„Téměř - až na to, že byl podrobnější. Anne Morisotová odešla z Ústavu před šesti lety, stala se manikýrkou a pak byla zaměstnána jako komorná a v tomto postavení odjela z Quebecu do Evropy. Nepsala často, ale mére Angélique obvykle o ní dvakrát do roka slyšela. Když představená uviděla v novinách zprávu o soudním vyšetřování, uvědomila si, že tato Marie Morisotová je podle vší pravděpodobnosti Marie Morisotová, která žila v Quebecu.“

„A co manžel?“ zeptal se Fournier. „Teď když jasně víme, že Giselle byla vdaná, mohl v tom hrát nějakou roli manžel.“

„Myslel jsem na to, což byl jeden z důvodů, proč jsem telefonoval. George Leman, Gisellin ničemný manžel, byl zabit na počátku války.“ Odmlčel se a pak náhle pravil: „Co jsem to zrovna říkal - nemyslím tu poslední poznámku - ale tu předtím? Mám tušení, že jsem nevědomky řekl něco důležitého.“

Fournier opakoval, jak dovedl, hlavní jádro Poirotových slov, ale Poirot nespokojeně vrtěl hlavou.

„Ne - ne - to nebylo ono. No, nevádí...“

Obrátil se k Jane a vtáhl ji do hovoru. Když dojedli, navrhl, aby si vypili kávu ve foyer. Jane souhlasila a natáhla ruku, aby si vzala kabelku a rukavice ležící na stole. Jak je uchopila, zasykla.

„Copak je, mademoiselle?“

„Ale nic,“ zasmála se Jane. „Jen nalomený nehet. Musím si ho opilovat.“

Poirot se náhle znova posadil.

„*Nom d'un nom d'un nom*,“ řekl tiše.

Ostatní dva na něj zůstali překvapeně koukat.

„Co je, monsieur Poirote?“ zvolala Jane.

„To, že jsem si teď vzpomněl, proč je mi tvář Anne Morisotové povědomá. Viděl jsem ji předtím... v letadle v den vraždy. Lady Horburyová ji poslala pro pilník, *Anne Morisotová byla komornou Lady Horburyové.*“

25. KAPITOLA

Mám strach

Toto náhlé odhalení mělo na tři lidi sedící u jídelního stolu účinek téměř omračující. Otvíralo na případ zcela nový pohled.

Ukázalo se, že Anne Morisotová, místo aby byla tragédií zcela vzdálena, ve skutečnosti na místě činu byla. Minutu nebo dvě trvalo, než se vzpamatovali a začali přemýšlet.

Poirot mával horečně rukama, oči měl zavřené a tvář křečovitě staženou.

„Minutku mě nechte - minutku,“ prosil je. „Musím přemýšlet, zjistit, jak mám změnit názor na celý případ. Musím se vrátit do minulosti, musím si vzpomenout... Ten můj zatracený nešťastný žaludek! Myslel jsem tenkrát jen na bolesti v útrokách!“

„Byla tedy vlastně v letadle,“ řekl Fournier. „Rozumím. Začínám rozumět.“

„Pamatuji se na ni,“ ozvala se Jane. „Vysoká tmavovlasá dívka.“ Oči měla přivřené, jak se namáhala si vzpomenout. „Lady Horburyová na ni volala Madeleine.“

„No ano, Madeleine,“ přisvědčil Poirot.

„Lady Horburyová ji poslala dozadu pro necesér - pro červené pouzdro.“

„Myslíte tedy, že ta dívka šla kolem místa, kde seděla její matka?“ řekl Fournier.

„Ano.“

„Měla motiv,“ uvažoval Fournier a hluboce vzdychl. „A příležitost... Ano, všechno je to tady.“

Pak s náhlou prudkostí, která byla tak v rozporu s jeho obvyklým melancholickým chováním, bouchl rukou do stolu.

„Ale, *parbleu!*“ zvolal. „Proč se o tom nikdo nezmínil dřív? Proč nebyla zahrnuta do okruhu podezřelých?“

„Už jsem vám to říkal, příteli, už jsem vám to říkal,“ mrzutě pravil Poirot. „Ten můj nešťastný žaludek.“

„Ano, ano, to je pochopitelné. Ale ty druhé žaludek nebolel, například stevardy, ostatní cestující.“

„Je to asi tím, že se to stalo hned na začátku,“ vysvětlovala Jane. „Letadlo právě odlétlo z Le Bourget. Giselle byla ještě asi hodinu potom živá a zdravá. Musela být zavražděna zřejmě mnohem později.“

„Zvláštní,“ zamyšleně pronesl Fournier. „Mohl mít jed pozdější účinek? Takové věci se stávají.“

Poirot zasténal a složil hlavu do dlaní.

„Musím přemýšlet. Musím přemýšlet... Je možné, aby všechny moje úvahy byly mylné?“

„Takové věci se stávají, *mon vieux*,“ řekl Fournier. „Mně se stávají. Je možné, že se staly i vám. Člověk musí občas spolknout svou pýchu a opravit svůj názor.“

„Máte pravdu,“ přisvědčil Poirot. „Je možné, že jsem celý ten čas přikládal příliš velký význam jedné věci. Čekal jsem, že najdu jistou stopu. Našel jsem ji a na ní jsem případ postavil. Ale jestliže jsem se od začátku mýlil - jestli ten jistý předmět byl jen důsledkem náhody... pak ale - ano - pak přiznám, že jsem se mýlil - naprosto mýlil.“

„Nemůžete zavírat oči před tak důležitým obratem událostí,“ řekl Fournier. „Motiv a příležitost - co můžete chtít víc?“

„Nic. Musí to být, jak říkáte. Zpožděný účinek jedu je opravdu neobvyklý - vlastně - člověk by řekl nemožný. Ale kde jde o jedy, stávají se nemožné věci. Člověk musí počítat s idiosynkrazií...“ Jeho hlas pomalu a tázavě dozněl.

„Musíme projednat plán, jak postupovat,“ řekl Fournier. „Zatím by bylo, myslím, nemoudré probudit podezření Anne Morisotové. Nemá vůbec tušení, že jste ji poznal. Uznali jsme její *bona fides*. Známe hotel, kde bydlí, a Thibaultovým prostřednictvím s ní můžeme být ve styku. Úřední formality se dají vždycky zpomalit. Zjistili jsme dvě věci - příležitost a motiv, musíme však ještě prokázat, že Anne Morisotová měla hadí jed. Je tu ještě ta záležitost s Američanem, který koupil foukačku a podplatil Julese Perrota. Určitě to mohl být manžel - Richards. Máme jen její slovo, že je v Kanadě.“

„Jak říkáte - manžel... Ano, manžel. Ale počkejte, počkejte!“

Poirot si přitiskl ruce na spánky.

„Je to celé špatně,“ zašeptal. „Nepoužívám své malé šedé mozkové buňky pořádně a metodicky. Ne, dělám ukvapené závěry. Myslím si možná, co bych si měl myslet. Ne, to je zase špatně. Jestli můj původní názor byl správný, není možné, abych si měl myslet...“ Zarazil se.

„Promiňte, nerozumím vám,“ řekla Jane.

Poirot chvilku neodpovídal, přestal si držet hlavu, velmi zpřímá se posadil a posunul dvě vidličky a slánku, aby neurážely jeho smysl pro symetrii.

„Uvažujme,“ řekl. „Anne Morisotová je buď vinna, nebo nevinna. Jestli je nevinna, proč lhala? Proč zatajila skutečnost, že je komornou lady Horburyové?“

„Ovšem, proč?“ přisvědčil Fournier.

„Řekněme tedy, že Anne Morisotová je vinna, protože lhala. Ale počkejte. Dejme tomu, že má první domněnka byla správná. Hodí se ta domněnka na vinu nebo na lež Anne Morisotové? Ano - ano - mohla by se hodit - za jednoho předpokladu. Ale v tom případě - je-li ten předpoklad správný - pak by byla Anne neměla vůbec v letadle být.“

Ostatní na něj zdvořile hleděli, i když zřejmě s pramalým zájmem. Fournierovi letělo hlavou:

„Teď už vím, co měl ten Angličan Japp na mysli. Že tenhle stařík dělá potíže. Snaží se případ, který je teď úplně prostý, udělat složitý. Nedovede se smířit s jednoduchým řešením a musí tedy předstírat, že odpovídá jeho apriorním představám.“

Jane se také v duchu zlobila:

„Naprosto nechápu, co tím myslí... Proč by ta dívka neměla být v letadle? Musela být tam, kde ji lady Horburyová chtěla mít... Mám opravdu dojem, že pan Poirot zbytečně žvaní...“

Poirot se náhle hlučně nadechl.

„Ovšem,“ řekl. „Je tu možnost, a mělo by být lehké to zjistit.“

Vstal.

„Co teď, příteli?“ zeptal se Fournier.

„Ještě jednou zatelefonuji,“ odpověděl Poirot.

„Do Quebecu?“

„Tentokrát jen do Londýna.“

„Do Scotland Yardu?“

„Ne, do domu lorda Horburyho na Grosvenor Square. Jen kdybych měl štěstí a zastihl lady Horburyovou doma.“

„Bud'te opatrný, příteli. Kdyby Anne Morisotová měla podezření, že jsme se na ni vyptávali, naší záležitosti by to nepomohlo. Především nesmíte dopustit, aby byla varována.“

„Nebojte se, dám pozor. Položím jí jen jednu malou otázku - otázku, která bude vypadat naprosto neškodně.“ Usmál se. „Pojďte se mnou, jestli chcete.“

„Ne, ne.“

„Ale ano. Jen pojďte.“

Oba muži odešli a Jane nechali v hale.

Chvilku trvalo, než dostal Poirot spojení. Ale měl štěstí, lady Horburyová obědvala doma.

„Výborně. Rekněte, prosím, lady Horburyové, že volá monsieur Hercule Poirot z Paříže.“ Chvilku čekal. „To jste vy, lady Horburyová? Ne, ne, všechno je v pořádku. Ujišťuji vás, že je všechno v pořádku. Volám vás kvůli jiné věci. Potřebuji, abyste mi odpověděla na jednu otázku. Ano... Když letíte do Anglie, berete s sebou obvykle svou komornou, nebo ji pošlete vlakem?... Vlakem... Takže v tomto případě... Rozumím... Jste si jistá? Ach tak, odešla od vás. Rozumím. Odešla velmi náhle, dala okamžitou výpověď. *Mais oui*, ohavný nevděk. Až příliš pravda. Lidé téhle třídy jsou nanejvýš nevděční. Ano, ano, přesně tak. Ne, ne, nemusíte si dělat starosti. *Au revoir*. Děkuji vám.“

Položil sluchátko a obrátil se k Fournierovi. Oči mu zeleně svítily.

„Poslyšte, příteli, komorná lady Horburyové obvykle jezdila vlakem a lodí. Tehdy když Giselle byla

zavražděna, lady Horburyová se na poslední chvíli rozhodla, že bude lepší, aby Madeleine také letěla.“

Uchopil Francouze pod paží.

„Rychle, příteli, musíme za ní do hotelu. Jestli je má domněnka správná - a já myslím, že je - nesmíme ztrácet čas.“

Fournier se na něj užasle podíval. Ale než mohl vyslovit otázku, Poirot se obrátil a zamířil k otáčecím dveřím, které vedly z hotelu.

Fournier si pospíšil za ním.

„Ale já tomu nerozumím. Co to všechno znamená?“

Vrátný otevřel dvířka taxíku. Poirot vskočil dovnitř a udal adresu hotelu Anne Morisotové.

„A jed'te rychle, ale rychle!“ Fournier vskočil do vozu za ním.

„Co to do vás vjelo? Nač ten šílený hon - nač ten spěch?“

„Protože, příteli, je-li má domněnka správná, Anne Morisotové hrozí bezprostřední nebezpečí.“

„Myslíte?“

„Mám strach,“ řekl Poirot. „Mám strach. *Bon Dieu* - jak se ten taxík vleče.“

Vůz v té chvíli ujížděl dobrých čtyřicet mil za hodinu a kličkoval mezi jedoucimi auty jako zázrakem bez úhony díky výtečnému zraku řidiče.

„Vleče se tak, že se za chvíli s někým srazíme,“ poznamenal suše Fournier. „A mademoiselle Greyovou jsme tam nechali čekat, až se vrátíme od telefonu, a zatím jsme beze slova odjeli z hotelu. To není moc zdvořilé, jen co je pravda!“

„Zdvořilé nezdvořilé - co na tom záleží, když jde o život?“

„Že jde o život?“ pokrčil Fournier rameny a v duchu si pomyslel: „To je všecko moc hezké, ale ten umíněný cvok může ohrozit celou věc. Jak se jednou to děvče dozví, že jsme jí na stopě...“

Pokusil se Poirotovi domluvit:

„Podívejte se, monsieur Poirote, buďte rozumný. Musíme postupovat opatrně.“

„Vy nechápete,“ odpověděl Poirot. „Mám strach mám strach -“

Taxík prudce zastavil před tichým hotelem, kde bydlela Anne Morisotová.

Poirot vyskočil a málem se srazil s mladým mužem, který právě vycházel z hotelu. Poirot se okamžitě zastavil a podíval se za ním.

„Další tvář, kterou znám... Ale odkud...? Ach ano, už si vzpomínám - je to ten herec Raymond Barraclough.“ Jak vykročil, aby vešel do hotelu, položil mu Fournier ruku na paži a chtěl ho zadržet.

„Monsieur Poirote, chovám největší úctu, největší obdiv k vašim metodám, ale opravdu si myslím, že nesmíte jednat ukvapeně. Tady ve Francii odpovídám já za to, jak se má tento případ vést...“

„Chápu vaše obavy,“ přerušil ho Poirot, „ale nebojte se z mé strany něčeho ukvapeného. Zeptáme se u recepcce. Jestli je madame Richardsová tady a všechno je v pořádku - pak se nic nestalo - a můžeme se spolu poradit o dalším postupu. Namítáte něco proti tomu?“

„Ne, ne. Ovšem že ne.“

„Dobrá.“

Poirot prošel otáčecími dveřmi a přistoupil k recepčnímu pultu. Fournier šel za ním.

„Je tu u vás ubytovaná paní Richardsová, že?“ zeptal se Poirot.

„Ne, monsieur. Bydlela tady, ale dnes odjela.“

„Že odjela?“

„Ano, monsieur.“

„Kdy odjela?“

Recepční pohlédl na hodiny. „Více než před půl hodinou.“

„Odešla nečekaně? Kam jela?“

Recepční po těchto otázkách se stal nepřístupný a chtěl odmítnout odpověď. Jakmile však Fournier ukázal legitimaci, změnil recepční tón a byl ochoten poskytnout jakoukoli pomoc.

Ne, dáma nezanechala adresu. Myslel si, že její odjezd byl důsledkem náhlé změny plánu. Předtím řekla, že zůstane asi týden.

Další otázky. Byli zavoláni vrátný, nosiči zavazadel, liftboyové.

Podle vrátného přišel dámu navštívit nějaký pán. Přišel, když byla pryč, ale počkal, až se vrátila, a pak spolu poobědvali. Jaký to byl pán? Američan - vypadal velmi americky. Zdála se být překvapena, když ho viděla. Po obědě dala dáma příkaz, aby její zavazadla byla snesena dolů a naložena do taxíku.

Kam jela? Jela na Severní nádraží - alespoň takový příkaz dala taxíkáři. Odjel americký pán s ní? Ne, odjela sama.

„Severní nádraží,“ řekl Fournier. „To znamená, že jela zřejmě do Anglie. Vlak odjíždí ve dvě hodiny. Ale mohla to být i kamufláž. Musíme zatelefonovat do Boulogne a pokusit se sehnat toho taxíkáře.“

Vypadalo to, jako by se Poirotův strach přenesl na Fourniera. Ve Francouzově tváři se zračila úzkost. Rychle a schopně roztočil policejní aparát.

Bylo pět hodin, když Jane sedící s knihou v hotelové hale vzhledla a uviděla přicházet Poirota.

Otevřela vyčítavě ústa, ale slova zůstala nevyřčena. Něco v jeho tváři ji zarazilo.

„Co je?“ zeptala se. „Stalo se něco?“

Poirot vzal obě její ruce do svých. „Život je strašný, mademoiselle,“ řekl.

Něco v jeho tónu Jane vyděsilo. „Co se stalo?“ zeptala se znova.

„Když vlak dojel do Boulogne,“ pomalu řekl Poirot, „našli v kupé první třídy mrtvou ženu.“

„Anne Morisotovou?“ zeptala se Jane a z jejích tváří zmizela všechna barva.

„Anne Morisotovou. V ruce měla malou lahvičku s kyselinou kyanovodíkovou.“

„Ach!“ zvolala Jane. „Sebevražda?“

Poirot chvíli neodpovídal. Pak řekl s výrazem člověka opatrně volícího slova: „Ano, policie si myslí, že to byla sebevražda.“

„A vy?“

Poirot výmluvným pohybem pomalu rozpřáhl ruce.

„Co jiného si lze myslet?“

„Zabila se - ale proč? Protože měla výčitky svědomí - nebo protože se bála, že se na to přijde?“

„Život může být opravdu strašný,“ potřásl Poirot hlavou.

„Člověk potřebuje mít hodně odvahy.“

„Aby se zabil? Ano, myslím, že ano.“

„A potřebuje ji mít také k tomu, aby žil,“ dodal Poirot.

26. KAPITOLA

Poirotův proslov po večeři

Druhého dne odjel Poirot z Paříže. Jane tu zůstala se seznamem úkolů, které měla vykonat. Většina jich se jí zdála překvapivě bezvýznamná, ale provedla je, jak nejlíp dovedla. Dvakrát se setkala s Jeanem Dupontem. Zmínil se o výpravě, k níž se měla připojit, ale Jane se bez Poirotova dovolení neodvážila vyvést ho z omylu, takže uhýbala, jak nejlíp dovedla, a převáděla hovor na jiné věci.

Za pět dní dostala telegram, aby přijela do Anglie. Norman jí přišel na nádraží naproti a probírali spolu nedávné události.

O sebevraždě se moc nepsalo. V novinách byl krátký článek oznamující, že nějaká paní Richardsová, Kanadanka, spáchala sebevraždu v rychlíku Paříž-Boulogne, a to bylo všechno. Žádná zmínka o spojitosti s vraždou v letadle.

Norman a Jane měli chuť se radovat. Doufali, že jejich nesnáze jsou u konce. Ale Norman přece jen tak optimistický jako Jane nebyl.

„Podezírají ji možná, že sprovodila matku ze světa, ale teď když spáchala sebevraždu, nebudou se asi namáhat v případu pokračovat, a pokud se celá věc veřejně neprokáže, nechápu, jak by to nám, všem ostatním chudákům, mohlo prospět. Pro veřejnost zůstaneme podezřelí zrovna jako předtím!“

To řekl i Poirotovi, když ho za několik dní potkal na Piccadilly.

„Jste jako všichni ostatní,“ usmál se Poirot. „Myslíte si, že jsem starý a že už nic nedokážu! Tak poslyšte, přijďte dnes ke mně na večeři. Bude tam Japp a taky náš přítel pan Clancy. Vím pár zajímavých věcí, které bych rád pověděl.“

Večeře proběhla příjemně. Japp se choval blahosklonně, Norman jevil zájem a malý pan Clancy byl skoro tak vzrušený, jako když poznal osudný šíp.

Bylo jasné, že Poirot nepokládá za nic nedůstojného snažit se udělat dojem na malého spisovatele.

Když po večeři vypili kávu, Poirot si trochu rozpačitě odkašlal. V jeho chování se odráželo vědomí vlastní důležitosti.

„Přátelé,“ řekl, „pan Clancy tady projevil zájem o to, co by nazval ‚metody podle Watsona‘ (*C'est ça, n'est - ce pas?*). Chtěl bych, jestli vás to nebude nudit,“ - významně se odmlčel a Norman s Jappem rychle řekli „Ne, ne“ a „Velmi zajímavé“ - „vám podat malé résumé svých metod, jichž jsem použil při práci na tomto případě.“ Odmlčel se a nahlédl do svých poznámek. Japp zatím pošeptal Normanovi:

„Ten je ale namyšlený, co? Druhé jméno tohohle mrňavého pána je ješita.“

Poirot na něj vyčítavě pohlédl a udělal: „Ehm!“

Tři obličeje, na nichž se zračil zdvořilý zájem, se k němu obrátily, a on spustil:

„Začnu od začátku, přátelé. Vráťím se k letadlu Prometheus při jeho nešťastném letu z Paříže do Croydonu. Povím vám přesně své tehdejší myšlenky a

dojmy a pak přejdu k tomu, jak jsem ve světle dalších událostí dospěl k jejich potvrzení nebo pozměnění.

Když se stevard těsně předtím, než jsme doletěli do Croydonu, obrátil na doktora Bryanta a ten s ním odešel prohlédnout madame Morisotovou, šel jsem také. Když jde o smrt, dívám se možná na věci z hlediska detektiva. Děním smrt na dvě kategorie - na tu, která se mě týká, a na tu, která se mě netýká, - a ačkoliv ta druhá je nesrovnatelně častější, přesto, kdykoli se dostanu do styku se smrtí, jsem jako pes, který zvedne hlavu a větří stopu.

Doktor Bryant potvrdil stevardovy obavy, že je žena mrtvá. Pokud šlo o příčinu smrti, nemohl samozřejmě bez podrobné prohlídky nic říct. A právě v té chvíli vyslovil monsieur Jean Dupont domněnku, že smrt nastala z úleku po píchnutí vosy. Upozornil, že před krátkou dobou vosu sám zabil.

Byla to dokonale věrohodná teorie, jakou bylo možno docela klidně přijmout. Na krku mrtvé bylo znaménko velmi připomínající stopu po bodnutí - a byl tu fakt, že vosy byla v letadle.

Ale v tu chvíli jsem se podíval na zem a uviděl něco, co na první pohled mohlo být považováno za ještě jednu mrtvou vosu. Ve skutečnosti to byl maličký indiánský šíp, na němž byl připevněn kousek žlutočerného česaného hedvábí.

A právě v tom okamžiku vystoupil pan Clancy a prohlásil, že jde o šíp vystřelený z foukačky po způsobu jednoho domorodého kmene Indiánů. Později, jak všichni víte, byla nalezena také foukačka.

Než jsme doletěli do Croydonu, honily se mi v hlavě různé myšlenky. A jakmile jsem se konečně octl na

pevné zemi, mozek mi zase začal pracovat s obvyklou bystrostí.“

„Neostýchejte se, monsieur Poirote,“ zazubil se Japp.

„Jen žádnou falešnou skromnost.“

Poirot na něj vrhl přísný pohled a pak pokračoval:

„Jedna věc se mi zdála nápadná jako ostatně všem, a to troufalý způsob, jakým byla vražda spáchána, a udivující skutečnost, že si toho nikdo nepovšiml! Zajímaly mě další dvě věci. Jedna byla přítomnost vosy, což se muselo pachateli velice hodit. Druhá bylo objevení foukačky. Jak jsem po ohledání příteli Jappovi řekl, proč se jí u všech všudy vrah nezbavil a nevystrčil ji větracím otvorem v okně? Šíp sám by bylo těžko poznat a identifikovat, ale foukačka, na níž ještě zůstal kousek nálepky s cenou, to bylo něco jiného.

Jak se to dalo vysvětlit? Zřejmě tím, že vrah chtěl, aby se foukačka našla.

Ale proč? Jen jedna odpověď se zdála logická. Kdyby se otrávený šíp a foukačka našly, pak by se samozřejmě mělo za to, že vražda byla spáchána šípem vystřeleným z foukačky. Proto vražda nebyla ve skutečnosti spáchána tímto způsobem.

Na druhé straně, jelikož lékařské dobrozdání měl prokázat, že příčinou smrti byl beze všech pochy otrávený šíp, zavřel jsem oči a položil si otázku - jaký je nejjistější a nejspolehlivější způsob vrazit otrávený šíp do krční žíly? A odpověď přišla okamžitě: rukou.

A to rázem vysvětlilo, proč se měla najít foukačka: Foukačka naznačovala, že šíp byl vystřelen ze vzdálenosti. Byla-li má domněnka správná, pak člověk, který zabil madame Giselle, šel rovnou k jejímu stolku a sklonil se k ní.

Byl tu takový člověk? Ano, byli tu dva takoví lidé. Oba stevardi. Jeden i druhý mohl jít k madame Giselle, naklonit se k ní a nikdo by si ničeho neobvyklého nevšiml. Byl tu ještě někdo jiný?

Inu, byl tu pan Clancy. Byl v letadle jediný, kdo prošel těsně kolem sedadla madame Giselle - a já si pamatoval, že to byl on, kdo upozornil na foukačku a šíp.“

Pan Clancy okamžitě vyskočil a zvolal: „Protestuji. To je urážka.“

„Posaďte se,“ řekl Poirot. „Ještě jsem neskončil. Já vám jen ukazuji, jak jsem krok za krokem došel k svému závěru.

Měl jsem teď tři osoby jako možné podezřelé - Mitchella, Davise a pana Clancyho. Žádný z nich na první pohled nevypadal jako vrah a bylo třeba provést rozsáhlé šetření.

Nejdřív jsem se zamyslel nad tím, jaké možnosti skýtá vosy. Z vosy se dalo leccos vyvodit. Především nikdo si jí nevšiml, dokud nebyla podána káva. To samo o sobě bylo dost zvláštní. Sestavil jsem si o vraždě určitou teorii. Vrah nabídl světu dvě různá vysvětlení tragédie. Podle první nebo nejjednodušší byla madame Giselle bodnuta vosou a zemřela na selhání srdce. Úspěch tohoto vysvětlení závisel na tom, zda vrah bude moci dostat šíp zpátky. Shodli jsme se s Jappem v tom, že to šlo provést dost snadno. Zvláštní zabarvení hedvábí, které nepochybně úmyslně nahradilo původní třešňovou barvu, navozovalo dojem vosy.

Náš vrah tedy přistoupí ke stolku oběti, bodne ji šípem a vypustí vosu. Jed je tak silný, že smrt nastane téměř okamžitě. Kdyby Giselle vykřikla, výkřik by pro hluk letadla pravděpodobně nebylo slyšet. Kdyby si ho

cestující přece jen všimli, pak by se byl dal vysvětlit poletující vosou. Chudáka paní bodla vosu.

To byl, jak říkám, plán číslo 1. Ale co když, jak se také skutečně stalo, otrávený trn je nalezen, dřív než ho může vrah sebrat. V tom případě je zle. Domněnka o přirozené smrti neobstojí. Místo aby se vrah zbavil foukačky a vyhodil jí z okna, položí ji tedy na místo, kde musí být objevena, až se bude letadlo prohledávat, a ihned se usoudí, že foukačka byla nástrojem zločinu. Vytvoří se vhodná atmosféra odstupu, a když je foukačka objevena, pozornost se soustředí určitým, předem připraveným směrem.

Ted' jsem měl svou teorii vraždy a měl jsem tři podezřelé a čtvrtého podezřelého jen nepatrně - monsieur Jeana Duponta, který přišel s ,teorií smrti způsobené vosím bodnutím` a který seděl tak blízko Giselle, že mohl vstát, aniž si ho kdo povšiml. Na druhou stranu jsem si však opravdu nemyslel, že by se odvážil tak nebezpečného kroku.

Soustředil jsem se na problém s vosou. Jestli vrah přinesl vosu do letadla a vypustil ji v psychologickém okamžiku, musel ji mít schovanou v nějaké malé krabičce.

Proto mě zajímal obsah kapes cestujících a příručních zavazadel.

A tady jsem narazil na naprosto nečekanou věc. Našel jsem, co jsem hledal - ale, jak se mi zdálo, u naprosto nesprávné osoby. Byla to malá prázdná krabička od zápalek v kapse pana Normana Galea. *Ale jak všichni dosvědčili, pan Norman Gale ani jednou uličkou neprošel.* Byl jen na toaletě a vrátil se na své místo.

Přesto, ačkoliv se to zdá nemožné, existoval způsob, jakým mohl pan Gale spáchat vraždu - jak ukázal obsah jeho příručního kufříku.“

„Mého příručního kufříku?“ podivil se Norman Gale. Hleděl pobaveně a zmateně. „Ale já si teď ani nepamatuji, co v něm bylo.“

Poirot se na něj přívětivě usmál.

„Počkejte chvíličku. Dojdu k tomu. Říkám vám své první domněnky.

Tak abych pokračoval - měl jsem čtyři osoby, které mohly spáchat vraždu: oba stevardy, Clancyho a Galea: Podíval jsem se pak na případ z opačného úhlu - úhlu motivu - kdyby se motiv shodoval s možností pak jsem měl vraha! Ale bohužel nic takového jsem nemohl najít. Přítel Japp mě obvinil, že rád dělám všechno nesnadné. A já naopak přistupoval k otázce motivu s největší možnou prostotou. Komu by prospělo, kdyby byla madame Giselle odstraněna? Zřejmě by z toho měla prospěch její dcera, protože ta neznámá dcera zdědí majetek. Byly tu také jisté osoby, které, pokud jsme věděli, měla madame Giselle v moci. Z cestujících v letadle jsem si mohl být jist jen jednou dámou, že byla zapletena s madame Giselle. Byla to lady Horburyová.

V případě lady Horburyové byl motiv velmi jasný. Navštívila Giselle v jejím domě v Paříži večer před vraždou. Byla zoufalá a měla přítele, mladého herce. Ten mohl snadno zahrát Američana, který koupil foukačku, a mohl tak podplatit úředníka aerolinií, aby Giselle letěla spojem ve dvanáct hodin.

Jak se to jevilo, problém byl na obou stranách. Nechápal jsem, jak by lady Horburyová mohla vraždu spáchat, a

nechápal jsem, z jakého motivu by jej chtěli spáchat stevardové, pan Clancy nebo pan Gale.

Měl jsem stále na mysli otázku neznámé dcery a dědičky. Byl někdo z mých čtyř podezřelých ženatý - a jestliže ano, mohla být jedna z těch žen Anne Morisotová? Jestli byl její otec Angličan, dívka mohla být vychována v Anglii. Mitchellovu ženu jsem rychle zamítl, byla z dobré staré dorsetské rodiny. Davis se dvořil dívce, jejíž otec a matka byli naživu. Pan Clancy nebyl ženatý. Pan Gale byl zřejmě po uši zamilovaný do slečny Jane Greyové.

Mohu říct, že jsem minulost slečny Greyové velmi i pečlivě prošetřil, protože jsem se při hovoru náhodně od ní dozvěděl, že byla vychována v sirotčinci poblíž Dublinu. Ale brzy jsem se přesvědčil, že slečna Greyová není dcerou madame Giselle.

Udělal jsem si tabulku důsledků - stevardové smrtí madame Giselle ani nezískali ani neztratili - až na to, že Mitchell zřejmě utrpěl šok. Pan Clancy měl v úmyslu na toto téma napsat knihu a doufal, že na ní vydělá. Pan Gale rychle ztrácel klientelu. Nikde žádný velký prospěch.

A přece jen jsem byl tenkrát přesvědčen, že pan Gale je vrah - byla tu prázdná krabička od zápalek - obsah jeho příručního kufříku. Zdánlivě smrtí madame Giselle ztratil, nezískal. Ale tohle zdání mohlo být falešné.

Rozhodl jsem se udržovat s ním známost. Mám zkušenost, že nikdo se v rozhovoru nedokáže dříve či později neprozradit... každý má neodolatelnou potřebu mluvit o sobě.

Snažil jsem se získat si důvěru pana Galea. Předstíral jsem, že se mu svěřuji, a dokonce jsem ho přiměl k

spolupráci. Přemluvil jsem ho, aby mi pomohl při předstíraném vydírání lady Horburyové. A tady udělal svou první chybu.

Navrhl jsem, aby se trochu přestrojil. Přišel zahrát svou roli v směšném a nemožném převleku! Úplná fraška. Nikdo by nemohl hrát svou úlohu tak špatně, jak ji chtěl hrát on, tím jsem si byl jist. Jaký tedy k tomu měl důvod? Vědomí vlastní viny ho nutilo k opatrnosti a neprojevil se proto jako dobrý herec. Když jsem však jeho směšné nalíčení poopravil, ukázala se jeho umělecká dovednost. Zahrál svou roli dokonale a lady Horburyová ho nepoznala. Byl jsem přesvědčen, že se mohl přestrojit za Američana v Paříži a mohl také sehrát potřebnou úlohu v letadle.

Mezitím jsem si začal dělat vážné starosti kvůli mademoiselle Jane. Buď byla do té věci namočena, nebo byla úplně nevinná - a v tom případě byla obětí. Mohla se jednoho dne probudit a uvědomit si, že se provdala za vraha.

S úmyslem zabránit ukvapené svatbě, vzal jsem mademoiselle Jane do Paříže jako svou sekretářku.

V době, kdy jsme tam byli, nezvěstná dědička se dostavila s nárokem na dědictví. Ta podoba - nemohl jsem si vzpomenout, odkud ji znám. Nakonec jsem na to přišel ale příliš pozdě... Zjištění, že byla ve skutečnosti v letadle a zamlčela to, zdálo se nejdřív vyvracet celou mou teorii. Tady byla s naprostou jistotou vinice.

Jestliže však byla vinna, měla společníka - muže, který koupil foukačku a podplatil pracovníka aerolinií Julese Perrota.

Kdo byl ten muž? Pravděpodobně manžel?

A pak - najednou jsem uviděl správné řešení. Správné, jestliže jsem si mohl ověřit jednu věc.

V tom případě by Anne Morisotová neměla být v letadle. Zavolał jsem lady Horburyovou a dostal jsem od ní tuto odpověď: rozhodla se na poslední chvíli, aby komorná Madeleine cestovala letadlem.“

Poirot se odmlčel a pan Clancy řekl:

„Ehm - ale obávám se, že mi to není dost jasné.“

„Kdy jste mě přestal považovat za vraha?“ zeptal se Norman.

Poirot se k němu obrátil a řekl:

„Vůbec jsem nepřestal. Vy *jste* *vrah*... Počkejte všechno vám povím. Minulý týden jsme s Jappem pořádně zapracovali. Je pravda, že jste se stal zubním lékařem, abyste vyhověl přání svého strýce - Johna Galea. Přijal jste jeho jméno, když jste se stal jeho společníkem - ale byl jste synem jeho sestry - ne jeho bratra. Vaše pravé jméno je *Richards*. Jako Richards jste se vloni v zimě seznámil v Nizze s dívkou Anne Morisotovou, která tam byla se svou zaměstnatelkou. Příběh, který nám vyprávěla, je pravdivý, pokud jde o její dětství, ale jeho poslední část jste pečlivě upravil vy. Anne Morisotová znala dívčí jméno své matky. Giselle byla v Monte Carlu - upozornila vás na ni a zmínila se o jejím pravém jméně. Uvědomil jste si, že by se tu dalo vyzískat velké jmění. Jste hráč a pustil jste se do hry, jak odpovídalo vašemu založení. Od Anne Morisotové jste se dozvěděl, že lady Horburyová je ve spojení s Giselle. Ve vaší hlavě vznikl plán. Giselle měla být zavražděna, tak aby podezření padlo na lady Horburyovou. Vaše plány uzrály a konečně přinesly ovoce. Podplatil jste pracovníka aerolinií, takže Giselle měla cestovat stejným letadlem

jako lady Horburyová. Anne Morisotová vám pověděla, že sama pojede vlakem - takže jste vůbec neočekával, že bude v letadle - a to vaše plány vážně ohrozilo. Kdyby se jednou přišlo na to, že Gisellina dcera a dědička byla v letadle, podezření by přirozeně padlo na ni. Váš původní plán byl, že by se měla hlásit o dědictví s dokonalým alibi, poněvadž by v době vraždy byla ve vlaku nebo na lodi, a pak byste se s ní oženil.

To už byla Anne Morisotová do vás bláznivě zamilovaná. Ale vám šlo o peníze - ne o děvče.

Pak se vaše plány zkomplikovaly ještě jinak. V Le Pinet jste uviděl mademoiselle Jane Greyovou a šíleně jste se do ní zamiloval. Vaše vášeň k ní vás přiměla hrát mnohem nebezpečnější hru.

Měl jste v úmyslu dostat jak peníze, tak dívku, kterou jste miloval. Spáchal jste vraždu kvůli penězům a nehodlal jste se vzdát ovoce svého činu. Poděsil jste Anne Morisotovou, protože jste jí řekl, jestliže se hned dostaví a prokáže svou totožnost, že bude podezřelá z vraždy. Místo toho jste ji přiměl, aby požádala o několik dní dovolené, a jeli jste spolu do Rotterdamu, kde jste se vzali.

V patřičnou dobu jste ji instruoval, co má říkat, až se bude hlásit o peníze. Neměla nic povědět o tom, že byla zaměstnána jako komorná a měla se velmi jasně zmínit, že v době vraždy byla s manželem v cizině.

K vaší smůle Anne měla přijet do Paříže a hlásit se o dědictví právě v době mého příjezdu se slečnou Greyovou. To se vám vůbec nehodilo. Mademoiselle Jane nebo já jsme mohli v Anne Morisotové poznat Madeleine, komornou lady Horburyové.

Snazil jste se s ní včas spojit, ale nepodařilo se vám to. Nakonec jste přijel do Paříže sám a zjistil, že už byla u advokáta. Když se vrátila, pověděla vám o setkání se mnou. Věci začaly být nebezpečné a vy jste se rozhodl jednat rychle.

Měl jste v plánu, aby žena, s níž jste se právě oženil, nabyté bohatství dlouho nepřežila. Hned po svatebním obřadu jste sepsali závěti, v nichž jste odkazovali všechno, jste měli jeden druhému. Jak dojemné!

Zamýšlel jste, tuším, nijak nespěchat. Byl byste jel do Kanady, zdánlivě proto, že jste ztratil klientelu. Tam byste se vrátil k svému jménu Richards a vaše žena by přijela za vámi. Přesto se nedomnívám, že by to dlouho trvalo, než by paní Richardsová k vaší lítosti zemřela a zanechala jmění zdánlivě neutěšitelnému vdovci. Vy byste se vrátil do Anglie jako Norman Gale, který měl to štěstí, že se mu povedla výhodná spekulace v Kanadě! Ale teď jste se rozhodl, že nesmíte ztrácet čas.“

Poirot se odmlčel a Norman Gale pohodil hlavou nazad a zasmál se.

„Jak vy tak chytře víte, jaké mají druzí lidé úmysly! Měl byste se dát na takové povolání, jaké má pan Clancy!“ Jeho hlas vzteky zesílil. „Nikdy jsem neslyšel takovou hromadu nesmyslů. To, co jste si vy představoval, monsieur Poirote, je těžko nějaký důkaz!“

Nezdálo se, že by to Poirota vyvedlo z míry.

„Možná že ne,“ řekl. „Ale já nějaký důkaz mám.“

„Opravdu?“ ironicky se usmál Norman. „Máte snad důkaz, jak jsem zabil starou Giselle, když každý v letadle dobře ví, že jsem se k ní vůbec nepřiblížil?“

„Povím vám *přesně, jak jste vraždu spáchal*,“ řekl Poirot. „*Copak jste měl v aktovce?* Byl jste na dovolené.

Proč jste si bral bílý lékařský plášť? Tuhle otázku jsem si položil. A odpověď zní - poněvadž se tak velice podobá plášti *stewarda*...

A udělal jste to takhle. Když byla podávána káva a *stewardové* odešli do druhého oddělení, šel jste na toaletu, oblékl jste si svůj bílý plášť, vyplnil si tváře bavlněnými smotky, vyšel ven, popadl kávovou lžičku z krabice v přípravně a rychlými kroky, jaké dělá *steward*, běžel s kávovou lžičkou v ruce k *Gisellině* stolku. Zabodl jste jí šíp do krku, otevřel krabičku od zápalek a vypustil vosu, pospíšil si rychle zpátky na toaletu, vyměnil si plášť, vynořil se ze dveří a klidným krokem se pomalu vrátil ke svému stolku. Celá věc vám trvala jen pár minut.

Stewarda si nikdo zvlášť nepovšimne. Jediný člověk, který vás mohl poznat, byla *mademoiselle Jane*. Ale znáte ženy! Jakmile zůstane žena sama (zvlášť když cestuje s přitažlivým mladým mužem), využije příležitosti a popadne zrcátko, zkoumavě se do něj podívá, přepudruje si nos a poopraví nalíčení.“

„Opravdu, moc zajímavá teorie,“ posměšně se zasmál *Gale*. „Až na to, že se nic takového nestalo. Ještě něco?“

„Ještě hodně,“ odpověděl *Poirot*. „Jak jsem právě řekl, při hovoru se člověk prozradí... Byl jste tak dalece neopatrný, že jste se zmínil o tom, jak jste byl na farmě v Jižní Africe. Co jste však neřekl a co jsem si pak zjistil, je to, že šlo o hadí farmu...“

Poprvé *Norman Gale* projevil strach. Pokoušel se promluvit, ale slova mu nešla z úst.

A *Poirot* pokračoval:

„Byl jste tam pod svým vlastním jménem *Richards*, poznali vaši fotografii přenesenou telefonem. Tutěž

fotografii identifikovali v Rotterdamu jako fotografii pana Richardse, který se oženil s Anne Morisotovou.“

Znovu se Norman Gale snažil promluvit, ale nepodařilo se mu to. Jako by se celá jeho osobnost změnila. Hezký mladý muž plný života se najednou podobal kryse s kradmým pohledem v očích, které hledaly cestu k úniku a nemohly žádnou najít...

„Váš plán zničil spěch,“ řekl Poirot. „Představená Ústavu Panny Marie uspíšila věci tím, že Anně Morisotové zatelegrafovala. Bylo by bývalo podezřelé nechat telegram bez povšimnutí. Přesvědčil jste svou ženu, že byste vy nebo ona mohli být podezříváni z vraždy, nezamlčí-li určitá fakta, protože jste bohužel oba byli v letadle, když byla Giselle zavražděna. Později jste se s ní setkal a dozvěděl se, že jsem byl přítomen výslechu. Proto jste věci urychlil. Báł jste se, že bych mohl z Anne dostat pravdu - a možná že vás sama začala podezírat. Vytáhl jste ji z hotelu a posadil do vlaku. Přinutil jste ji vypít kyanovodík a prázdnou lahvičku jste jí nechal v ruce.“

„To jsou samé lži...“

„Ale nejsou, na krku měla modřinu.“

„Jsou to lži, říkám vám.“

„Dokonce jste nechal na lahvičce otisky prstů.“

„Lžete. Měl jsem na rukou...“

„Aha, měl jste rukavice, co? Tak tahle slova vás usvědčila, monsieur.“

„Vy zatracený mrňavý šťourale!“ Zsinalý vztekem, s tváří k nepoznání křečovitě staženou skočil Gale po Poirotovi. Japp však byl rychlejší. Držel ho v pevném sevření a chladně řekl:

„Jamesi Richardsi, alias Normane Gale, zatýkám vás pro obvinění z úkladné vraždy. Musím vás varovat, že cokoli řeknete, bude zapsáno a použito jako důkazu proti vám.“ Gale se chvěl od hlavy až k patě. Zdálo se, že je na pokraji zhroucení.

Venku čekali dva muži v civilu, kteří Normana Galea odvedli.

Malý pan Clancy, celý u vytržení, se zhluboka nadechl.

„To byla opravdu nejsenzačnější věc, jakou jsem v životě zažil,“ řekl. „Byl jste báječný!“

„Ale kdepak,“ usmál se skromně Poirot. „Japp má stejnou zásluhu jako já. Richardse hledá kanadská policie. Byl v Kanadě zapleten s nějakým děvčetem, které spáchalo sebevraždu, ale vyšly najevo skutečnosti ukazující na vraždu.“

„To je hrozné,“ špitl pan Clancy.

„Je to vrah,“ prohlásil Poirot. „A jako mnoho vrahů, je přitažlivý pro ženy.“

Pan Clancy si odkašlal a poznamenal: „Chudinka Jane Greyová.“

Poirot smutně potřásl hlavou.

„Ano, jak jsem jí už jednou řekl, život může být opravdu hrozný. Ale ona je statečná. Vyrovná se s tím.“ Roztržité urovnal hromádku obrázkových časopisů, kterou Norman Gale rozházel, jak po Poirotovi skočil. Něco upoutalo jeho pozornost - fotografie Venetie Kerrové na dostizích, „v rozhovoru s lordem Horburym a jedním přítelem“. Podal ji panu Clancymu.

„Vidíte? Do roka tu bude oznámení: ‚Blahorodá Venetia Kerrová a lord Horbury uzavřeli zasnoubení, po němž bude v krátké době následovat svatba.‘ A víte, kdo tu

svatbu dal dohromady? Hercule Poirot! A taky jsem připravil další svatbu.“

„Lady Horburyové s panem Barracloughem?“

„Ale ne, tahle věc mě nezajímá.“ Naklonil se kupředu. Ne, mluvím o svatbě monsieur Jeana Duponta se slečnou Greyovou. Uvidíte.“

Za měsíc přišla Jane k Poirotovi.

„Měla bych vás nenávidět, monsieur Poirote.“

Vypadala bledá a unavená a pod očima měla tmavé kruhy.

„Můžete mě nenávidět, jestli chcete,“ laskavě řekl Poirot. „Ale myslím si, že patříte k těm, kdo se raději dívají pravdě do očí, než aby žili v růžových iluzích, a nemusela byste v nich žít tak moc dlouho. Zbavovat se žen je neřest, která roste.“

„Byl tak hrozně přitažlivý,“ vzdychla Jane a dodala: „Už se nikdy nezamiluju.“

„Ovšem,“ přisvědčil Poirot. „S touhle stránkou života jste už skoncovala.“

Jane přikývla a pak řekla:

„Ale co potřebuju, je mít nějakou práci - něco zajímavého, do čeho bych se mohla zabrat a zapomenout.“

Poirot se zaklonil v židli a podíval se na strop. „Radil bych vám, abyste jela s Dupontovými do Persie. To je jistě zajímavá práce.“

„Ale - ale - já myslela, že jste zájem o archeologii jen předstíral.“

„Naopak,“ zavrtěl Poirot hlavou, „začal jsem se o ni a o prehistorické hrnčířství zajímat tak velice, že jsem šekem poslal svůj peněžitý dar, jak jsem slíbil. Očekávají, jak

jsem dnes dopoledne vyrozuměl, že se připojíte k jejich výpravě. Umíte vůbec kreslit?“

„Ano, kreslení mi ve škole šlo moc dobře.“

„Výborně. Myslím, že vás to tam bude bavit.“

„Opravdu chtějí, abych s nimi jela?“

„Počítají s tím.“

„To by bylo báječné ujet tady odsud, “ vzdychla Jane. Tváře jí trochu zrůžověly a podezřívavě se na něj podívala. „Monsieur Poirote... neděláte to... neděláte to jen z laskavosti?“

„Z laskavosti?“ opakoval Poirot se zjevným zděšením nad tím nápadem. „Ujišťuji vás, mademoiselle, že pokud jde o peníze, jsem naprostý obchodník.“

Vypadal tak dotčeně, že ho Jane rychle požádala o prominutí.

„Měla bych teď asi radši zajít do nějakých muzeí a podívat se na tu prehistorickou keramiku.“

„To je moc dobrý nápad.“

Ve dveřích se Jane zastavila a pak se vrátila.

„Možná že jste neznal laskavost v té jisté věci, ale ke mně jste laskavý byl.“

Políbila ho na čelo a vyšla z pokoje.

„*Ça, c'est très gentil!*“ řekl Hercule Poirot.

Malého Belgičana, soukromého detektiva s mohutným knírem Hercula Poirota, hrdinu mnoha detektivních příběhů paní Agathy Christie, znají nejen čtenáři, ale i francouzská Sûreté a anglický Scotland Yard, a tak když se namane k složité vraždě staré lichvářky v letadle nad Lamanšským průlivem, stává se vítaným pomocníkem svých anglických i francouzských kolegů. To, že nejúspěšnějším, není snad ani třeba podotýkat. Děj se odehrává v mondénních francouzských lázních i klasickém anglickém hrabství a čtenář je udržován v napětí až do posledních stránek, kdy Hercule Poirot senzačním způsobem odhalí netušeného vraha.

Knížka má všechny předpoklady dobré detektivky a navíc vtip a mnoho lidského porozumění.